

T.C.
TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ
MARKALAR DAİRESİ BAŞKANLIĞI

BAŞKALARINA AİT KİŞİ İSMİ, FOTOĞRAFI, TELİF HAKKI
VEYA HERHANGİ BİR SINAİ MÜLKİYET HAKKINI KAPSAYAN
MARKALARIN TESCİLİNİN İTİRAZINA İLİŞKİN TPE
KARARLARININ YARGI KARARLARI AÇISINDAN
DEĞERLENDİRİLMESİ

UZMANLIK TEZİ

MELİH YELEN

ANKARA-2014

T.C.
TÜRK PATENT ENSTİTÜSÜ
MARKALAR DAİRESİ BAŞKANLIĞI

BAŞKALARINA AİT KİŞİ İSMİ, FOTOĞRAFI, TELİF HAKKI
VEYA HERHANGİ BİR SINAİ MÜLKİYET HAKKINI KAPSAYAN
MARKALARIN TESCİLİNİN İTİRAZINA İLİŞKİN TPE
KARARLARININ YARGI KARARLARI AÇISINDAN
DEĞERLENDİRİLMESİ

UZMANLIK TEZİ

MELİH YELEN

TEZ DANIŞMANI
YRD. DOÇ. DR. BAŞAK ŞİT İMAMOĞLU

ANKARA-2014

ÖNSÖZ

“Başkalarına ait kişi ismi, fotoğrafı, telif hakkı veya herhangi bir sınaî mülkiyet hakkını kapsayan markaların tescilinin itirazına ilişkin TPE kararlarının yargı kararları açısından değerlendirilmesi” isimli tez çalışması Enstitü nezdinde verilen kararlar ile mahkemelerin kararları arasındaki uyumun incelenmesine yönelik olarak gerçekleştirilmiştir. Enstitü ve mahkeme kararları, gerekçeleriyle irdelenerek uyumlu kararların ortaya çıkması için çözüm önerileri getirilmeye çalışılmıştır. Bu çalışma için ulusal ve uluslararası metinlerden faydalanılmış olup ilgili mahkeme kararlarına da yer verilmiştir.

Çalışmamızın en başından sonuna kadar titizlikle yol gösteren ve yardımcı olan Sayın hocam Yrd. Doç. Dr. Başak ŞİT İMAMOĞLU’na teşekkürü bir borç bilir bu çalışmanın toplumun Marka Hukuku ile ilgilenen bütün kesimlerine faydalı olmasını temenni ederim.

Melih YELEN

Ankara, 2014

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	I
İÇİNDEKİLER	II
ÖZET.....	V
ABSTRACT	VI
GİRİŞ	1
1. FİKRİ VE SINAİ HAK KAVRAMI	3
1.1. Fikri Haklar	3
1.2. Sinaî Haklar.....	5
1.2.1. Markalar	5
1.2.2. Patentler ve Faydalı Modeller	6
1.2.3. Endüstriyel Tasarımlar	7
1.2.4. Coğrafi İşaretler	7
1.2.5. Diğer Sinaî Haklar	8
2. MARKA KAVRAMI VE TESCİL SÜREÇLERİ.....	10
2.1. Marka Kavramı	10
2.1.1. Marka Türleri	11
2.1.1.1 Konusuna Göre Markalar.....	12
2.1.1.1.1. Ticaret Markası	12
2.1.1.1.2. Hizmet Markası.....	12
2.1.1.2. Sahiplerine ve İşlevlerine Göre Markalar	13
2.1.1.2.1. Ferdi Marka.....	13
2.1.1.2.2. Ortak Marka	13
2.1.1.2.3. Garanti Markası.....	14
2.2. Marka Tescil Süreçleri	14

2.2.1. Marka Tescilinde Mutlak Ret Nedenleri.....	15
2.2.1.1. Ayırt Edici Niteliği Bulunmayan İşaretler	17
2.2.1.2. Aynı ya da Ayırt Edilemeyecek Derecede Benzer İşaretler	17
2.2.1.3. Tanımlayıcı İşaretler	19
2.2.1.4. Belirli Bir Meslek ve Ticaret Grubuna Ait İşaretler	19
2.2.1.5. Malın Doğal Yapısından ve Teknik Zorunluluktan Doğan İşaretler	20
2.2.1.6. Yanıltıcı İşaretler	20
2.2.1.7. Yetkili Mercilerden İzin Alınmamış Bayrak, Arma ve Benzeri İşaretler	20
2.2.1.8. Halka Malolmuş Unsurları İçeren İşaretler.....	21
2.2.1.9. Tanınmış Marka Olan İşaretler	21
2.2.1.10. Dini Değer ve Sembolleri İçeren İşaretler	22
2.2.1.11. Kamu Düzenine ve Genel Ahlaka Aykırı Olan İşaretler	22
2.2.1.12. Kullanım Sonucu Ayırt Edici Nitelik Kazanan İşaretler	22
2.2.2. Marka Tescilinde Nispi Ret Nedenleri.....	23
2.2.2.1. Benzerlik ve/veya Karıştırılma İhtimali Olan Başvurular	24
2.2.2.2. Ticari Temsilci veya Vekil Tarafından Başvuru Sahibinin İzni Alınmadan Yapılan Başvurular.....	27
2.2.2.3. Eskiye Dayalı Kullanıma Konu Başvurular.....	28
2.2.2.4. Tanınmışlığa Dair Başvurular.....	30
2.2.2.5. Diğer Fikri ve Sinaî Hakları İçeren Başvurular	31
2.2.2.6. Tescil Süresi Sona Ermiş Markalar.....	36
2.3. Mahkeme Süreçleri	36
3. ENSTİTÜ KARARLARI VE YARGI KARARLARININ KARŞILIKLI OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ.....	38
3.1. İsim Haklarına Dayanan Davalar	38

3.1.1. Mahzuni Şerif Kararı	38
3.2. Endüstriyel Tasarımlara Dayanan Davalar	41
3.2.1. Lippo Choco Kararı.....	41
3.2.2. Şölen Ozmo Ogopogo Kararı.....	48
3.2.3. Anı Rawo Kara Kız Kararı.....	50
3.3. Ticaret Unvanlarına Dayanan Davalar.....	52
3.3.1. Büsan4 Kararı	53
3.3.2. Estel Kararı	55
3.3.3. Themsa Kararı.....	57
3.3.4. Fortis Kararı	59
3.3.5. Almas Isıtkan Kararı	62
3.3.6. Dersa Kararı	64
3.3.7. Trakya Cam Kararı.....	66
3.3.8. Apera Kararı.....	69
3.3.9. Argos Kararı.....	72
3.3.10. Aynes Günaydın Kararı	75
3.3.11. Lbs Kararı	78
SONUÇ.....	83
KISALTMALAR	88
KAYNAKÇA	89

ÖZET

Türk marka hukukunda marka tesciline ilişkin işlemler 556 Sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'ye (MarkaKHK) göre yürütülmektedir. Marka tescili için yapılan bir başvuru öncelikle MarkaKHK'nın 7. maddesinde düzenlenmiş olan mutlak ret gerekçeleri açısından incelemeye tabi tutulur. Markalar Dairesi Başkanlığı (MDB) tarafından uygun görülen başvurular Resmi Marka Bülteni'nde (RMB) ilan edilir. Yapılan bu incelemeden sonra Türk Patent Enstitüsü (TPE) nezdinde itiraz süreci başlamış olur.

MarkaKHK'nın 8. maddesinde ise nispi ret gerekçeleri düzenlenmiştir. RMB'de ilan edilen markalara yapılan itirazlar bu madde gerekçeleri açısından incelenerek karara bağlanmaktadır. Anılan Kanun Hükmünde Kararname'nin (KHK) 8/5 maddesi ise "Tescil için başvurusu yapılmış markanın, başkasına ait kişi ismi, fotoğrafı, telif hakkı veya herhangi bir sınaî mülkiyet hakkını kapsamaması halinde, hak sahibinin itirazı üzerine tescil başvurusu reddedilir" hükmünü amirdir.

Yapılan bu tez çalışmasında, Yeniden İnceleme ve Değerlendirme Kurulu (YİDK) tarafından verilen kararlar ile mahkeme kararlarının karşılaştırılması amaçlanmaktadır. İncelenen mahkeme kararlarında 8/5'e dayalı olarak yapılan itirazların gerekçelerinin büyük çoğunluğunun ticaret unvanlarına dayandırıldığı tespit edilmiştir. Mahkeme kararlarında özellikle ticaret unvanlarına benzerlik konusunda TPE'ye göre daha katı bir tutumun sergilendiği belirlenmiştir. Ticaret unvanlarına dayalı itirazlarda TPE birebir aynılık koşulunu ararken mahkemeler iltibas düzeyindeki benzerliği yeterli görmektedir. Diğer haklara dayalı itirazlarda ise TPE ve mahkeme kararlarının daha fazla uyum gösterdiği düşünülmektedir.

ABSTRACT

Regarding to registering trademark procedures are carried out according to Decree-Law No.556 Pertaining to the Protection of Trademarks (DL556) in Turkish Trademark Law. The application made for registering trademark is subject to review by absolute grounds for refusal which is regulated in DL556 primarily. Applications which are approved by Trademark Departments (TD) are published on official Trademark Bulletin (TB). After this examination, the opposition process starts at Turkish Patent Institute (TPI).

Relative grounds for refusal are arranged in Article 8 of the DL556. The oppositions made to be published trademarks on TB are resolved by this Article. Article 8/5 of the aforesaid Decree-Law is governed “On opposition from the holder of the relevant rights, the trademark filed for registration shall not be registered if it contains the name or photograph or infringes the copyright or any industrial property rights of third parties”.

Decisions made by Re-examination and Evaluation Board (REEB) and Court of Intellectual and Industrial Property Rights’ (CIIPR) comparison are aimed in this made of thesis. Most of the reasons for the oppositions are determined by commercial names in reviewed court decisions made about 8/5. It is determined that in regard to court decisions, especially the similarity of the commercial names are much more stricter than TPI decisions. Regarding the oppositions based on commercial names, TPI is looking for the identicalness where the courts see confusingly similarity enough. In respect of the other rights-based oppositions, it is thought that TPI and court decisions are shown more consistency.

GİRİŞ

Fikri mülkiyet genel olarak kişilerin ürettiği fikir ürünleri olarak tanımlanabilir. Fikri mülkiyet kavramı ülkemizde özellikle Avrupa Birliği'ne (AB) giriş sürecinde Türk sanayi ve ticaret hayatında büyük bir önem kazandı. Artan bu önemle birlikte fikri mülkiyet hakları kapsamına giren fikri ve sınaî hakların korunma gereksinimleri de zaruri hale geldi.

Türkiye' de fikri mülkiyet hukuku kapsamında telif hakları ile ilgili olan çalışmalar Kültür Bakanlığı bünyesindeki Telif Hakları Genel Müdürlüğü, sınaî haklar ile ilgili çalışmalar ise Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'na bağlı bir kuruluş olan TPE tarafından gerçekleştirilmektedir. Burada kişilerin fikri olarak ürettiği edebi ve sanat eserleri telif hakları kapsamında, marka, patent, endüstriyel tasarım gibi haklar da sınaî haklar kapsamında değerlendirilmektedir.

Telif hakları, 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu (FSEK) kapsamında korunmaktadır. Sınaî haklar ise her biri kendi içinde özel hükümler sevk eden ayrı KHK'larla korunmaktadır. Marka hakkına ilişkin olarak işlemler MarkaKHK'daki hükümlere göre yürütülmektedir.

İşletmelerin ürettiği mal ya da hizmetlerin birbirinden ayırt edilmesini sağlayan işaretler marka olarak tanımlanmaktadır. Sözcükler, şekiller, harfler, sayılar ayırt edici niteliği haiz olmak şartı ile marka olarak tescil edilebilirler. Markanın ayırt etme işlevi dışında reklam, malın kalitesini garanti etme, ticari kaynak gösterme gibi işlevleri de mevcuttur.

MarkaKHK'nın koruyucu hükümlerinden faydalanabilmek için markanın tescil edilmiş olması gerekmektedir. Marka tescil işlemleri TPE'ye tescil başvurusuyla başlamış olur. Mutlak ret nedenleri çerçevesinde incelenen markalar MDB tarafından uygun görülmesi halinde RMB'de ilan edilmektedir. Bültende ilan edilen markalara

3. kişilerin kendi markalarına benzerlik gerekçesiyle itiraz etme hakları olan nispi ret gerekçeleri ise MarkaKHK'nın 8. maddesinde düzenlenmiştir.

MarkaKHK'nın 8/5 maddesinde ise başkalarına ait fikri ve sınaî hakları içeren başvuruların itiraz üzerine reddedilebileceği düzenlenmiştir. Burada itirazın kabul edilebilmesindeki iki önemli husustan birisi ibarelerin benzerliği, diğeri de bahsi geçen fikri mülkiyet hakkının marka başvurusundan önceki tarihli olmasıdır.

Çalışmamızda ilk bölümde fikri ve sınaî hak kavramlarından bahsedilecektir. Bu bölümde fikri ve sınaî hak kavramlarının içeriği, tanımları ve türleri hakkında ayrıntılı bilgiler verilecektir.

Çalışmamızın ikinci bölümünde ise marka kavramı, marka tescil süreçleri, mutlak ve nispi ret gerekçeleri ile mahkeme süreçleri hakkında bilgilere yer verilecektir. Ayrıca TPE tarafından tescil başvurularının hangi KHK hükümlerine göre incelenmesi gerektiği hakkında bilgiler verilecek olup, mutlak ve nispi ret gerekçelerinin ayrıntıları anlatılacaktır. Özellikle 8/5 kapsamında TPE'de uygulanan kriterlerden bahsedilecek olup Enstitü'de verilen 8/5 ile ilgili kararların hangi kriterlere göre verildiği açıklanacaktır. Daha sonra mahkeme sürecinin nasıl işleyeceğine dair genel bilgiler verilecektir.

Çalışmamızın üçüncü bölümünde ise MarkaKHK 8/5 maddesi açısından TPE tarafından verilen YİDK kararları ile mahkeme kararları karşılıklı olarak irdelenecektir.

Çalışmamız sonuç bölümünde ise genel bir değerlendirme yapıлып, Enstitü karar kriterlerinin mahkeme kararlarıyla daha uyumlu hale getirilebilmesi için çözüm önerileri getirilecektir.

1. FİKRİ VE SINAİ HAK KAVRAMI

Fikri emek sonucu ortaya çıkan haklara fikri mülkiyet hakları denir. İngilizce “*intellectual property*” kelimesinden dilimize tercüme edilmiş olan fikri mülkiyet kavramı 1970 yılında yürürlüğe giren WIPO (*World Intellectual Property Organisation*) sözleşmesi ve 1994 tarihli TRIPs (*The Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights*) sözleşmelerinin konusu olan hakları içermektedir.¹ Buradaki “fikri” nitelemesi mülkiyetin konusunu değil, türünü ifade etmektedir ve bu bağlamda Medeni Kanun’un (MK) 718. maddesi anlamındaki mülkiyetten farklıdır. Fikri hakların kapsamına, fikir ve sanat eserleri, patentler, faydalı modeller, endüstriyel tasarımlar, markalar, coğrafi işaretler, geleneksel bilgi, entegre devre topografyaları ve yeni bitki çeşitleri hakları –ıslahçı hakları- girmektedir.² Geniş bir yelpazeyi kapsayan bu kavram, günümüzde fikri ve sınai haklar olmak üzere iki ayrı alanda değerlendirilmektedir. Bu iki kavramın ayrılmasında, korumanın nasıl olacağına belirlendiği kanun ve kanun hükmünde kararnamelerin farklı olması etkili olmuştur. Bu itibarla söz konusu ayrımın yapay olduğu söylenebilir.

1.1. Fikri Haklar

Fikir ve sanat eserleri insanlık tarihi kadar eski olmalarına rağmen hakların sahiplerine tanınması, bu alanın kanunlarla düzenlenmesi Fransız Devrimi’nden sonra mümkün olabilmıştır. Fikir ve sanat eserleri hukuku tarihi, bir bakıma yazarların hukuku ve eser üzerindeki hakların niteliğini açıklayan teorilerin gelişimi ve tarihidir. Bu gelişmelerde merkez kavram edebi eserlerin çoğaltılmasıdır. Müzik ve resim eserleri de kendilerini göstermeye, ünlü resim ve müzik sanatçıları yerel otoritelerden destek ve himaye görmek suretiyle eserler üretmeye başlamışsa da biraz da işin doğası ve çoğaltmaya uygun yapısı nedeniyle yazılı, edebi eserler ön planda olmuştur. Bunların ardından maketler, el yazmaları, tezhipler, kabartmalar, bilimsel ve mimari eserler de korunmaya başlamışlar ve en son olarak sinema sanatı ortaya

¹ Güneş, İ.; *Uygulamada Fikir ve Sanat Eserleri Hukuku*, 1. Bası, 2008, s. 21.

² Tekinalp, Ü.: *Fikri Mülkiyet Hukuku*, 3. Bası, İstanbul, 2004 s. 1.

çıkılmış, çeşitli sahne oyunları ve bilgisayar programları gündeme gelmiştir.³ Yorumcu sanatçılar ile eser yapımcı hakları eser ile bağlantılı haklar olarak sonradan ortaya çıkmış ve kabul görmüştür.⁴

Ülkemizde fikri haklar, FSEK’de düzenlenmiş olmakla birlikte, kanun koyucu kanun metninde bir fikri hak tanımını yapmış değildir. Kanunda kavramın tanımlanmasının onu ister istemez sınırlayacağı düşünülürse kanuni tanımdan kaçınılmış olmasının isabetli olduğu görülmektedir. Dolayısıyla bu tür kavramları kanunlarla tanımlamak yerine günün değişen ve gelişen ihtiyaçlarına göre uyarlamak daha doğru olur. Tanımın kanun koyucu yerine uygulayıcılar veya bilim insanlarınca yapılması amaca hizmet edecektir.⁵

Ülkemizde telif haklarıyla ilgili yetkili kamu kuruluşu olan Telif Hakları Genel Müdürlüğü telif haklarını “Kişinin her türlü fikri emeği ile meydana getirdiği ürünler üzerinde hukuken sağlanan haklardır” şeklinde tanımlamaktadır.⁶ Daha geniş bir ifadeyle, telif hakkı bir eser üzerinde sahip olunabilecek maddi ve manevi hakların tamamını ve komşu haklarını ifade eden bir kavram olarak açıklanabilir.⁷ Bu tanımların da zaman içinde değişiklik göstermesi olasıdır.

Telif haklarına dayalı bir eserin koruması eser ortaya çıktığı andan itibaren geçerlidir. FSEK’e göre korumadan yararlanmak için herhangi bir tescil yapılmasına da gerek yoktur.⁸ Telif hakları eser sahibinin yaşamı süresince ve ölümünden sonra 70 yıl süreyle korunur. Bu süre eser sahibinin birden fazla olması durumunda hayatta kalan eser sahibinin ölümünden itibaren 70 yıl geçmekle son bulur. Eser sahibinin tüzel kişi olması durumunda koruma süresi eserin alenileşmesinden itibaren 70

---

³ Güneş, İ.; 2008, s. 36.

⁴ Tekinalp, Ü.; 2005, s. 79.

⁵ Ateş, M.; **Fikri Hukukta Eser**, Ankara 2007, s. 5, 6.

⁶ <http://www.telifhaklari.gov.tr/ana/sayfa.asp?id=394>.

⁷ <https://ogu.edu.tr/Web/BirimDuyuruDetay/93?returnurl=http%3A%2F%2Fogu.edu.tr%2FAkademik%2FDetay%2FMerkezler->

[Teknoloji_Egitim_Uygulama_ve_Arastirma_Merkezi_%28TEKAM%29%2F2%2F77](https://ogu.edu.tr/Web/BirimDuyuruDetay/93?returnurl=http%3A%2F%2Fogu.edu.tr%2FAkademik%2FDetay%2FMerkezler-Teknoloji_Egitim_Uygulama_ve_Arastirma_Merkezi_%28TEKAM%29%2F2%2F77).

⁸ <http://www.telifhaklari.gov.tr/ana/sayfa.asp?id=395>.

yıldır.⁹ Buradan hareketle koruma süresi biten eserler artık kamuya malolmuştur ve isteyen herkes dilediği gibi bundan yararlanabilme hakkına sahip olur.

1.2. Sınaî Haklar

“Sınaî mülkiyet” kavramı sanayide ve tarımdaki buluşların, yeniliklerin, yeni tasarımların ve özgün çalışmaların ilk uygulayıcıları adına; ticaret alanında üretilen ve satılan malların üzerlerindeki üreticisinin veya satıcısının ayırt edilmesini sağlayacak işaretlerin sahipleri adına kaydedilmesini ve böylece ilk uygulayıcıların ürünü üretme ve satma hakkına belirli bir süre sahip olmalarını sağlayan bir hak olarak tanımlanmaktadır.¹⁰ Buradan hareketle sanayi ve ticarete bir ürüne yönelik herhangi bir özelliği veya o ürünün pazarlanmasına dair ticari olguları içeren özellikler bu kapsamda değerlendirilmektedir.

Sınaî mülkiyeti ilgilendiren konu başlıkları markalar ve coğrafi işaretler gibi ayırt edici işaretlerin korunması, teknolojinin üretilmesi, tasarım ve teknolojik yeniliklerin teşvikine yönelik korumanın sağlanması olarak sıralanabilir. Sözü edilen korumanın sağlanmasında kullanılan araçlar arasında patentler, endüstriyel tasarımlar ve ticari sırlar da yer almaktadır.¹¹ 5000 sayılı Türk Patent Enstitüsü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun’a göre sınaî haklar kapsamında olan marka, patent, tasarım ve coğrafi işaretlerin tescilinde yetkili tek kurum merkezi Ankara olan TPE’dir.

1.2.1. Markalar

Sanayi çağı ile birlikte seri üretime geçilmesi, mal ve hizmet tüketiminin yaygınlık kazanması marka terimini 19. yüzyılın sonlarından itibaren öne çıkarmıştır. Mal ve hizmetin yığınsal üretimi, ülke sınırlarını aşan bir durumda satışa sunulması marka kavramının önemini daha da artırmıştır.¹² MarkaKHK’nın 5. maddesinde marka “ bir

---

⁹ FSEK madde. 27.

¹⁰ Memduhoğlu, H. B.; **Sınai Mülkiyet Hakları**, Bilim, Eğitim ve Düşünce Dergisi, Mart 2007, Cilt 7, Sayı 1.

¹¹ Taş, S.; **Fikri ve Sınai Mülkiyet Alanındaki Sorunlar, Gelişmeler ve Türkiye-Avrupa Birliği (AB) İlişkileri Açısından Bir Değerlendirme**, Selçuk Üniversitesi Karaman İ.İ.B.F Dergisi, Sayı 10, Haziran 2006, s. 81.

¹² Güneş, İ.; 2008, s. 47.

teşebbüsün mal veya hizmetlerini bir başka teşebbüsün mal veya hizmetlerinden ayırt etmeyi sağlaması koşuluyla, kişi adları dâhil, özellikle sözcükler, şekiller, harfler, sayılar, malların biçimi veya ambalajları gibi çizimle görüntülenebilen veya benzer biçimde ifade edilebilen, baskı yoluyla yayımlanabilen ve çoğaltılabilen her türlü işarettir” şeklinde tanımlanmıştır. Marka hakkında daha geniş bilgiler ileriki sayfalarda verilecektir.

1.2.2. Patentler ve Faydalı Modeller

Türk Dil Kurumu tarafından “buluş belgesi”¹³ olarak adlandırılan patent kelimesi, sınırlı bir yer ve süre için üçüncü kişiler tarafından buluşun izinsiz olarak üretilmesini, kullanılmasını veya satılmasını engelleme yoluyla sahibine tanınan temel hak olarak tanımlanmıştır.¹⁴ Faydalı model ise dünya çapında yeni olan ve sanayiye uygulanabilen buluşların sahiplerine koruma sağlayan bir sınaî mülkiyet hakkıdır.¹⁵ Buradaki buluş terimi ise bir kuramın -fikir, doktrin, kural- ortaya koyduğu veya meydana getirdiği, yeniliği haiz olup teknik alanda ilerleme sağlayan bir sonuç halinde kendini gösteren bir çözüm anlamına gelmektedir.¹⁶

Patentler, buluş sahibine tescil aşamasında inceleme talep edildiyse (incelemeli patent) 20 yıl, inceleme talep edilmediyse (incelemesiz patent) yedi yıl süreyle koruma sağlar. Faydalı model için ise koruma süresi 10 yıldır. Koruma süresi sona eren patentler ve faydalı modeller buluş sahibinin izni aranmaksızın kamuya mal olur ve herkesin kullanımına açılır.

Bir buluşun patent belgesi alabilmesi için yenilik, buluş basamağı ve sanayiye uygulanabilirlik kriterlerini sağlaması gerekir. Faydalı modelde ise buluş basamağı yoktur. Dolayısıyla patent ya da faydalı model alabilmek için en önemli iki unsur yenilik ve sanayiye uygulanabilirliktir.

---

¹³http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.542ed2a9668a48.48327997.

¹⁴ TPE Patent ve Faydalı Model Broşürü s. 3.

¹⁵ TPE Patent ve Faydalı Model Broşürü s. 3.

¹⁶ Tekinalp, s 490, Ateş, 440, Şehirli, F. Hayal; **Patent Hakkının Korunması**, Ankara 1998, s. 7.

Konusu kamu düzenine ve genel ahlaka aykırı olan buluşlarla, keşiflere, bilimsel teorilere, matematik metotlarına, bilgisayar yazılımlarına ve tedavi usullerine buluş basamağı olmadığı için patent koruması verilememektedir.¹⁷

1.2.3. Endüstriyel Tasarımlar

Bir ürünün tümü, bir parçası veya üzerindeki çizgi, şekil, biçim, renk, doku, malzeme gibi insan duyuvarı ile algılanan çeşitli unsur ve özelliklerinin oluşturduğu bütüne tasarım denir.¹⁸ Tasarım tüketici tercihlerini etkileyen önemli unsurlardan biridir. Bir ürünün fonksiyonu kadar o ürünün dış görünüşü de tüketicinin o ürüne yönelmesinde önemlidir. Dolayısıyla iyi tasarlanmış bir ürün günümüzün rekabetçi ortamında bir adım öne geçmeyi sağlayabilmektedir.

Bir tasarımın Endüstriyel Tasarım olarak tescil edilebilmesi için yenilik ve ayırt edicilik özelliklerine sahip olması gerekmektedir. Yasal bütün koşulları sağlayan ve TPE tarafından tescil edilen Endüstriyel Tasarımlara beşer yıllık periyotlarla 25 yıla kadar koruma sağlanmaktadır.

Yeni ve ayırt edici olmayan, kamu düzenine aykırı olan ve teknik fonksiyonun gerçekleştirilmesinde tasarımcıya, tasarıma ilişkin özellik ve unsurlarda hiçbir seçenek özgürlüğü bırakmayan tasarımlar endüstriyel tasarım olarak tescil edilemez.

1.2.4. Coğrafi İşaretler

Coğrafi işaret, malların üzerinde kullanılan bir işaret olup, o malları coğrafi kaynak açısından tanımlayan ve ürünün kalitesi, ünü veya diğer karakteristik özelliklerinin belirli bir coğrafi bölgeden kaynaklandığını işaret eden bir hak olarak tanımlanmaktadır.¹⁹

---

¹⁷ TPE Patent ve Faydalı Model Broşürü s. 8.

¹⁸ TPE Endüstriyel Tasarım Broşürü s. 3.

¹⁹ WIPO Course Module 5.

Bir yörenin herhangi bir ürünü, meyvesi, taşı, madeni diğer yörelerde üretilenlerden farklı olabilir veya bir yörede üretilen halı, kilim, kumaş, çini vb. herhangi bir nedenle ün kazanmış olabilir. Bu ürünlerin üzerinde o yörenin adının kullanılması, tüketiciler tarafından o ürünün benzerlerinden farklı özelliklere sahip olduğu şeklinde algılanabilir. Tüketiciler, söz konusu yöre adıyla satılan ürünleri o yörenin adına duydukları güvenle, aynı türdeki diğer ürünlere tercih edebilirler. Coğrafi işaretler, geleneksel bilginin bir ürün gibi şekillendirildiği, paketlenildiği, alındığı ve satıldığı bir boyuttur. Ürünün kalitesi, geleneksel üretim metodu ve coğrafi kaynağı arasında kurulan sıkı bağı simgeleyen bir güvencedir.²⁰

Coğrafi işaretler, diğer sınaî haklardan farklı olarak koruma süresinden bağımsızdır. Coğrafi işaret tescilindeki amaç kişiye tekel hakkı vermektense ziyade üretilen ürünün kalitesini korumaktır.

1.2.5. Diğer Sınaî Haklar

Marka, patent, endüstriyel tasarım ve coğrafi işaret dışında entegre devre topografyaları, ticaret unvanı ve işletme adları ve internet alan adları gibi başkaca sınaî haklar da mevcuttur.

Elektronik ve benzeri işlevleri yerine getirmek üzere tasarlanmış, en az bir aktif elemanı olan ve ara bağlantılarından bir kısmının ya da tümünün bir parça malzeme içerisinde ve/veya üzerinde bir araya getirilmiş ara veya son formdaki ürünlere entegre devre denir. Entegre devre topografyası, entegre devreyi oluşturan tabakaların üç boyutlu dizilimini gösteren, üretim amacıyla hazırlanmış ve herhangi bir formatta sabitlenmiş görüntüler dizisi olup, her görüntü ile entegre devrenin üretiminin herhangi bir aşamasındaki yüzeyinin tamamının veya bir kısmının görünümünden bahsedilmektedir.²¹

---

²⁰ <http://www.tesk.org.tr/tr/calisma/sinai/cografi.html>.

²¹ Güneş, İ.: 2008, s. 42.

Ticaret unvanı, tacirin ticari işletmesine ilişkin işlemleri yaparken kullandığı, taciri tanıtmaya ve onu diğer tacirlerden ayırt etmeye yarayan isimdir.²² Tescilli ticaret unvanları Türk Ticaret Kanunu (TTK) 54. maddeye göre ve tescil edilmemiş ticaret unvanları ise haksız rekabet hükümlerine göre TTK 55. madde vd. hükümlerine göre korunurlar. Tescilli ticaret unvanı sahibine, bütün sınaî haklar da olduğu gibi tekeli hak verir.²³ Tacirin ticaret dünyasındaki kimliğini gösterir ve onu diğer tacirlerden ayırt etmeye yarar.²⁴

Alan adı, bir web sitesinin internetteki adı ve adresidir. Adres çubuğuna bir alan adı yazıldığında tarayıcı bu alan adını önce Internet Protocol (IP) adresine çevirir ve daha sonra kullanıcıyı bu IP adresine sahip bilgisayara yönlendirir.²⁵ Ülkemizde “tr” uzantılı alan adını vermeye Orta Doğu Teknik Üniversitesi (ODTÜ) yetkilidir. ODTÜ kendisinden alan adı talep edildiğinde, o adın istekçiye aidiyetine ilişkin resmi belge istemektedir. Buna TPE’ce verilen marka tescil belgesi de dâhildir. Ancak Türkiye dışındaki ülkelerde hiçbir aidiyet araştırması yapılmamaktadır. Bu ülkelerde “ilk gelen alır” ilkesi uygulanmaktadır.²⁶

---

²² Triton, G.; **Intellectual Property In Europa**, 5. Bası, Londra 2002, s. 305.

²³ Güneş, İ.: 2008, s. 44.

²⁴ Tekil, F; **Ticari İşletme Hukuku**, İstanbul, 1990, s. 158.

²⁵ http://tr.wikipedia.org/wiki/Alan_ad%C4%B1_%28%C4%B0internet%29.

²⁶ Memiş. T.; **Fikri Hukuk Bakımından İnternet Ortamında Müzik Sunumu**, Ankara, 2002, s. 110.

2. MARKA KAVRAMI VE TESCİL SÜREÇLERİ

2.1. Marka Kavramı

Markalar çok uzun zamandan beri kullanılmaktadır. Roma döneminde toprak kapların üzerlerine tacirlerin kendi işaretlerini koymaları çok olağan bir uygulamaydı. 16. yüzyılın sonlarına doğru mal satan dükkânlar, yaygın bir şekilde ticaret konularını gösteren işaretler kullanmaya başlamışlardır. Günümüz anlamıyla marka terimi sanayi devriminden sonra ortaya çıkmıştır.²⁷

Marka üretici ya da satıcı işletmenin ürünlerinin kimliği ve rakip mallardan ayırt edici simgesi ve ismidir.²⁸ Amerikan Pazarlama Birliği'nin tanımına göre ise marka, “bir işletmenin ya da bir grup işletmenin mal ve hizmetlerini belirlemeye ve rakiplerinin mal ve hizmetlerinden farklılaştırmaya yarayan isim, terim, işaret, sembol, tasarım ya da tüm bunların bileşimidir”.²⁹

MarkaKHK’da yapılan tanıma istinaden markanın iki önemli fonksiyonu vardır. Bunlar ayırt etme ve ticari kaynak gösterme fonksiyonlarıdır. Bunların dışında malın kalitesini garanti etme, reklam ve itibar gibi özellikler de mevcuttur. Burada tescile konu bir marka için MarkaKHK ayırt edicilik kavramını temel bir noktaya almıştır. Şöyle ki; bir markanın tescil edilebilmesi için olmazsa olmaz ilk koşul, ibarenin kullanılacak mal ve/veya hizmetler üzerindeki ayırt edici gücüdür. Bu koşulu sağlamayan hiçbir işaret MarkaKHK’ya göre tescil edilemez.

MarkaKHK’nın 3. maddesine göre korumadan yararlanacak kişiler “Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde ikametgâhı olan veya sınaî veya ticari faaliyette bulunan gerçek veya tüzel kişilerce veya Paris Sözleşmesi yahut Dünya Ticaret Örgütü Kuruluş Anlaşması hükümleri dâhilinde başvuru hakkına sahip kişilerce elde edilir.

---

²⁷ Bainbridge, **Intellectual Property**, s. 531.; Beltran/Chauveau/Galvez-Behar **Des Brevets et des Marques, Une Histoire la Propriete Industrielle** s. 88. vd.

²⁸ İslamoğlu, A. H.; **Pazarlama Yönetimi ve Uygulamaları**, Kocaeli, 1996, s. 265.

²⁹ Stanton, W., J.; **Fundamentals of Marketing**. New York: McGraw-Hill Book Company, 1984, s. 274.

Bu Kanun Hükümünde Kararname kapsamına girmemekle beraber, Türkiye Cumhuriyeti uyuşundaki kişilere kanunen veya fiilen marka koruması tanımış yabancı devletlerin gerçek veya tüzel kişileri de karşılıklılık ilkesi uyarınca Türkiye’de marka korunmasından aynı şekilde yararlanır” biçiminde belirtilmiştir.

Öte yandan 556 sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükümünde Kararnamenin Uygulamasına Dair Yönetmelik’in (MarkaKHKY) 7, 8 ve 9. maddelerine göre TPE’de tescil başvurusu yapmak için; Enstitü internet sayfasından³⁰ elde edilebilecek marka başvuru formu, gerekli ücretlerin yatırıldığına dair dekont ve tescili istenen mal ve hizmetler Enstitü’ye sunulmalıdır. Eğer başvuru bir marka vekili aracılığıyla yapılıyorsa bu belgelere ıslak imzalı vekâletname de eklenmelidir.

Tescili istenen mal ve hizmetlerle anlatılmak istenen; her sene TPE tarafından yayınlanan tebliğe göre düzenlenen 45 adet mal ve hizmet sınıfıdır. Burada ilk 34 sınıf mal gruplarını, 35–45 arası sınıflar ise hizmet gruplarını temsil etmektedir.

2.1.1. Marka Türleri

Markalar, kullanım amacına, sahiplerine, tanındığı çevreye veya tescilin etkili olduğu coğrafi alana göre çeşitlendirilebilse de MarkaKHK tescile konu markaları dört ana başlıkta toplamıştır. Bunlar tescili talep edilen emtialara göre ticaret ve hizmet markalarıyla birlikte sahipleri ve işlevlerine göre ortak ve garanti markalarıdır. Ortak ve garanti markası dışında sahiplik durumuna göre –her ne kadar MarkaKHK’da belirtilmesede- ferdi marka tanımı da yapılmıştır.

---

³⁰ <http://www.tpe.gov.tr/TurkPatentEnstitusu/>.

2.1.1.1 Konusuna Göre Markalar

Bu markalar tescil içeriğine göre ticaret ve hizmet markaları olarak iki ana başlıkta incelenmektedir. Ticaret markaları da kendi içinde fabrika ve ticaret markaları olarak ikiye ayrılmaktadır.

2.1.1.1.1. Ticaret Markası

Emtia markaları olarak da adlandırılan bu markalar fabrika markaları ve ticaret markaları olarak kendi içinde iki farklı koşulda tanımlanmaktadır. Fabrika markaları, malın üretildiği fabrika tarafından o fabrikanın sahibi bulunduğu markanın kullanılmasıyla oluşturulan markalardır. Ticaret markaları ise malın üzerine konan markanın, malı üreten fabrikaya değil malı ticarete sunan işletmeye ait olması halinde söz konusu olur.³¹ Hukuki olarak ise MarkaKHKY'nin 8. maddesine göre bir işletmenin imalatı ve/veya ticaretini yaptığı malları, diğer işletmelerin mallarından ayırt etmeye yarayan işaretlerdir şeklinde tanımlanmaktadır. İlk 34 sınıf içinden herhangi biri veya birçoğu veya tamamı için tescil başvurusu yapılan markalar ticaret markaları olarak Enstitü siciline kaydedilmektedir. Ticaret markası, marka koruması sağlanan ilk marka türüdür.³²

2.1.1.1.2. Hizmet Markası

Hizmet sektörünün önemine rağmen, marka hakkındaki ilk hukuki düzenlemeler ticaret markalarına yönelik olmuştur. Hizmet markalarının uluslararası düzeyde korunması ilk olarak Paris Sözleşmesi'nde 1958 yılında Lizbon'da yapılan değişiklikle mümkün olmuştur.³³ Hizmet markası 551 sayılı Markalar Kanunu'nun kapsamına alınmamıştır.³⁴ MarkaKHKY'nin 9. maddesine göre bir işletmenin hizmetlerini diğer işletmelerin hizmetlerinden ayırmaya yarayan her türlü işaret

---

³¹ Karahan,S., Suluk, C., Saraç, T., Nal, T.; **Fikri Mülkiyet Hukukunun Esasları**, Ankara, 2013, s. 154.

³² Yasaman, H., Altay, S. A., Ayoğlu, T., Yusufoglu, F., Yüksel, S.; **Marka Hukuku 556 Sayılı KHK Şerhi**, Cilt 2, İstanbul, 2004, s. 21.

³³ Poroy, Yasaman; **Ticari İşletme Hukuku**, s. 306–307, no. 474; Arkan, **Marka Hukuku**, C. I, s. 44.

³⁴ Yasaman, H.; 2004, s. 73; Poroy/Yasaman s.306.; Arkan, s. 44

şeklinde tanımlanmıştır. *Tekinalp* kısaca hizmetleri tanıtmak ve ayırt etmek için kullanılan markalar hizmet markalarıdır tanımını kullanmıştır.³⁵ Ticaret markasından farklı olarak 35–45 sınıf arası bir ya da daha çok ya da tamamı için yapılan tescil başvuruları Enstitü siciline hizmet markaları olarak kaydedilmektedir.

2.1.1.2. Sahiplerine ve İşlevlerine Göre Markalar

Sahipleri ve işlevlerine göre markalar da kendi arasında üçe ayrılmaktadır. Bunlar ferdi markalar, ortak marka ve garanti markalardır.

2.1.1.2.1. Ferdi Marka

Bir üretim, ticaret veya hizmet işletmesine ait olup onun tarafından kullanılan markadır. Bununla birlikte, üzerinde iştirak veya müşterek hak sahipliğinin bulunması markanın ferdiliği durumunu değiştirmez.³⁶

2.1.1.2.2. Ortak Marka

Ortak marka, MarkaKHKY'nin 4. maddesine göre; bir sözleşme çerçevesinde tüzel kişilerin veya tüzel kişilik getirmeksizin bir araya gelen gerçek kişilerin oluşturduğu birliğe dâhil işletmelerce üretilen mal ve/veya hizmetleri, diğer işletmelerin mal ve/veya hizmetlerinden ayırt etmeye yarayan ve bu işletmelerce ayrı ayrı kullanılabilen işaretler şeklinde tanımlanmaktadır. Ortak marka tescilinin amacı küçük çaplı üretim yapan ve aynı bölgede yer alan üreticilerin tek bir isimle üretim veya ticaret yapmasını sağlamayı amaçlamaktadır. Ortak marka başvurusunda ayrıntıları MarkaKHKY'de belirtilen teknik şartname de başvuru belgelerine eklenmelidir.

---

³⁵ Yasaman, H.; 2004, s. 22.

³⁶ Karahan, S., Suluk, C., Saraç, T., Nal, T.; **Fikri Mülkiyet Hukukunun Esasları**, Ankara, 2013, s. 155.

2.1.1.2.3. Garanti Markası

MarkaKHKY'nin 4. maddesine göre; marka sahibinin kontrolü altında, bu markayı kullanmaya yetkili kılınmış birçok işletme tarafından üretilen mal ve/veya hizmetlerin ortak özelliklerini, üretim usullerini, coğrafi kaynaklarını ve kalitesini garanti etmeye yarayan işaretlerdir şeklinde tanımlanmaktadır. Garanti markasının marka sahibinin veya marka sahibine iktisaden bağlı olan işletmelerin mal veya hizmetlerinde kullanılması yasaklanmıştır. Garanti markasında da ortak markada olduğu gibi ayrıntıları MarkaKHKY'de belirtilen bir teknik yönetmelik mevcuttur.

2.2. Marka Tescil Süreçleri

Bir markayı tescil ettirmek için MarkaKHKY'nin 5. maddesinde belirtilen kişiler başvuru yapabilir. Gerekli belgeleri dolduran bu kişiler Enstitüye elden, posta yoluyla ya da çevrimiçi olarak başvuruyu yapar.

Tescil başvurusu yapılan marka ilk olarak şekle ve esasa dair olmak üzere iki inceleme aşamasından geçer. MarkaKHKY'nin 10. maddesine göre şekli incelemesi tamamlanan dosyalar esasa dair incelemeye gönderilir. Eğer şekli inceleme aşamasında herhangi bir eksiklik tespit edilirse başvuru sahibine eksiklik ve hataları gidermesi için iki aylık bir süre verilir. Bu süre içinde eksikliği tamamlanmayan başvurular hükümden düşer.

Şekli incelemesi tamamlanmış markalar MarkaKHK'nın 7. maddesinde belirtilen mutlak ret nedenleri çerçevesinde incelemeye tabi tutulur. Bu inceleme sonucu MarkaKHK hükümlerine aksi bir duruma rastlanmazsa başvuruya konu marka RMB'de ilan edilir. İlan edilen her marka üç ay süreyle 3. kişilerin görüşleri için Bülten'de kalır. Herhangi bir ya da birden fazla mutlak ret gerekçesiyle marka kısmen ya da tamamen de reddedilebilir. Mutlak ret nedenleri çerçevesinde verilen kararlara TPE Başkanlık makamına bağlı YİDK nezdinde itiraz edilebilir.

Markanın RMB'de ilan edilmesinden sonra Enstitü nezdinde itiraz süreci başlamış olur. Yayınlanan markalara yapılan itirazlar ve Enstitü kararlarından zarar görenlerin

yaptığı itirazlar olmak üzere Enstitü'ye iki farklı itiraz yapılabilir. Yayınlanan markalara yapılan itirazlar MarkaKHK m. 8'e göre nispi ret nedenleri çerçevesinde Markalar Dairesi Başkanlığı'na (MDB) bağlı itirazlar biriminde incelenir. MDB'nin verdiği kararlardan zarar görenlerin itirazları ise YİDK'da değerlendirilir. YİDK Enstitü'nün nihai karar organıdır. Bu nedenle YİDK kararlarına Enstitü nezdinde itiraz edilememektedir. YİDK kararlarından zarar görenlerin kararın kendilerine tebliğ tarihinden itibaren iki ay içerisinde yetkili mahkemeye dava açma hakkı vardır.

Kısmen ya da tamamen yayınlanan markalara üç ay sonunda herhangi bir itiraz gelmemişse ya da gelen itirazlar nihai olarak reddedilmişse başvuru sahibine tescil belgesi sureti için ücret ödenmesine dair yazı gönderilir. Belirlenen süreler içinde ücretin yatırılması durumunda marka tescil edilip sicile kaydedilir. Tescil edilen markalar Resmi Marka Gazetesi'nde (RMG) yayınlanarak aleni hale gelir.

2.2.1. Marka Tescilinde Mutlak Ret Nedenleri

Mutlak ret nedenleri; hakkında tescil başvurusunda bulunmuş bir işaretin kamu düzeni ve kamu yararına ilişkin niteliğinin bir sonucu olarak TPE tarafından re'sen gözetilen, bu çerçevede ilgili kişilerin itiraz başvurularına ihtiyaç göstermeyen ve işaretin marka olarak tesciline kati biçimde mani olan nedenler olarak tanımlanabilir.³⁷

MarkaKHK'nın 7. maddesinde on bir bent halinde marka tescilinde mutlak ret sebepleri gösterilmiştir. Bu sebepler daha çok kamu düzeniyle ilgilidir. Bu nedenle TPE tarafından re'sen nazara alınırlar. Tescil başvurusuna konu marka bu madde kapsamına girdiği takdirde tescil talebi reddedilir.³⁸ MarkaKHK'ya göre mutlak ret nedenleri şunlardır:

- a) 5. madde kapsamına girmeyen işaretler,

---

³⁷ Yılmaz, Ç., A.; **Türk Marka Hukuku ve Avrupa Birliği Hukukunda Mutlak Tescil Engelleri**, Ankara, 2008, s. 37.

³⁸ Yargıtay HGK'nun 2003/11-578 E. 2003/703 K. sayılı ve 19.11.2003 tarihli kararı.

b) Aynı veya aynı türdeki mal veya hizmetle ilgili olarak tescil edilmiş veya daha önce tescil için başvurusu yapılmış bir marka ile aynı veya ayırt edilemeyecek kadar benzer olan markalar

c) Ticaret alanında cins, çeşit, vasıf, kalite, miktar, amaç, değer, coğrafi kaynak belirten veya malların üretildiği, hizmetlerin yapıldığı zamanı gösteren veya malların ve hizmetlerin diğer karakteristik özelliklerini belirten işaret ve adlandırmaları münhasıran veya esas unsur olarak içeren markalar,

d) Ticaret alanında herkes tarafından kullanılan veya belirli bir meslek, sanat veya ticaret grubuna mensup olanları ayırt etmeye yarayan işaret ve adları münhasıran veya esas unsur olarak içeren markalar,

e) Malın özgün doğal yapısından ortaya çıkan şeklini veya teknik bir sonucu elde etmek için zorunlu olan, kendine malın şeklini veya mala asli değerini veren şekli içeren markalar,

f) Mal veya hizmetin niteliği, kalitesi veya üretim yeri, coğrafi kaynağı gibi konularda halkı yanıltacak markalar,

g) Yetkili mercilerden kullanmak için izin alınmamış ve dolayısıyla Paris Sözleşmesi'nin 2. mükerrer 6. maddesine göre reddedilecek markalar,

h) Paris Sözleşmesi'nin 2. mükerrer 6. maddesi kapsamı dışında kalan ancak kamuyu ilgilendiren, tarihi, kültürel değerler bakımından halka mal olmuş ve ilgili mercilerin tescil izni vermediği diğer armalar, amblemler veya nişanlar içeren markalar,

ı) Sahibi tarafından izin verilmeyen Paris Sözleşmesi'nin 1. mükerrer 6. maddesine göre tanınmış markalar,

j) Dini değerleri ve sembolleri içeren markalar,

k) Kamu düzenine ve genel ahlaka aykırı markalar.

Bu ret nedenlerinin birçoğu Paris Sözleşmesinin 5. mükerrer 6. maddesinden alınmıştır. Dürüstçe ve ticari veya sanayi konularıyla ilgili olarak kullanılmalari koşuluyla 3. kişilerin, ad ve adresini, mal veya hizmetlerle ilgili cins, kalite, miktar, kullanım amacı, değer, coğrafi kaynak, üretim veya sunuluş zamanı veya diğer niteliklere ilişkin açıklamaları kullanmaları marka sahibi tarafından engellenemez.³⁹

---

³⁹ <http://www.abchukuk.com/makale2.html>.

Bu gerekçeler kamu düzenini ilgilendirdiği için, markanın bu maddeye aykırı şekilde tescili halinde markanın hükümsüzlüğünü Cumhuriyet Savcıları ile birlikte zarar gören kişiler mutlak ret nedenlerine dayanarak ilgili makamlardan talep edebilirler.⁴⁰

2.2.1.1. Ayırt Edici Niteliği Bulunmayan İşaretler

MarkaKHK 7/1 (a) bendi “5. madde kapsamına girmeyen işaretler” marka olarak tescil edilemez hükmünü amirdir. MarkaKHK 5. maddesinde ise markanın hukuki tanımını ve markanın içerebileceği işaretler belirlenmiştir.⁴¹

Bir markanın en önemli niteliği ayırt ediciliktir. Ayırt edici niteliğin bulunması bir işaretin marka olarak tescil edilebilmesi için olmazsa olmaz şarttır. Bu yüzden işaret teşkil edebilme kabiliyetine sahip simgelerin marka olarak tescil edilebilmeleri için mutlaka ayırt edici niteliği sağlamaları gerekir.⁴² Herkesin o mal veya hizmet için günlük lisanda kullandığı kelimeler ve ibareler, cins, vasıf, coğrafi işaret bildiren kelimeler ve ticaret alanında herkesin kullanımına açık olan işaretlerin ayırt edici niteliği yoktur.⁴³

2.2.1.2. Aynı ya da Ayırt Edilemeyecek Derecede Benzer İşaretler

MarkaKHK 7/1 (b) bendi daha önce tescil edilmiş ya da tescil başvurusu yapılmış markalarla aynı ya da ayırt edilemeyecek derecede benzer markaların tescil edilemeyeceği hükmünü düzenlemektedir. Başka bir deyişle, bu markaların tescil başvurusu, mutlak ret nedeni gereği geri çevrilmek zorundadır. Bu gibi, aynı veya aynı türdeki mal veya hizmetle ilgili olarak tescil edilmiş veya daha önce tescil için başvurusu yapılmış bir marka ile aynı veya ayırt edilemeyecek kadar benzer olan markanın sicilde yer alması, markanın ayırt edicilik niteliğini ortadan kaldıracığından ve karışıklığa neden olacağından marka olarak tescili olanaksızdır.⁴⁴

---

⁴⁰ Yasaman, H.; 2004, s. 223-224.

⁴¹ Bknz. s. 5, 6.

⁴² Ünal, M.; **556 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye Göre Marka Olarak Tescil Edilebilecek İşaretler**, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.13, S. 2, 2005, s. 23.

⁴³ Yasaman, H.; 2004, s. 226.

⁴⁴ Oytaç, K.; **Karşılaştırılmalı Markalar Hukuku**, İstanbul, 2002, s. 84.

Tescilde, belirlenen mal veya hizmetlerin benzeri olan mal ve hizmetleri de kapsayan koruma sisteminde, markalar tecavüze karşı bu mal ve hizmetlerin benzerleri ile sınırlı olarak korunur. Marka sahibi, markasının aynen ya da alıcılarının karıştırmalarına neden olacak şekilde benzerinin kullanımını sadece tescilde belirlediği mal ve hizmet ve bunların benzerleri için önleyebilir; başka mal ve hizmetler için bu markanın aynısı veya benzerini kullanılabilecektir.⁴⁵

Bir marka üzerindeki mülkiyet hakkının tek sahibi olur. Markada birlikte veya elbirliği ile mülkiyet de söz konusu olabilir. Ancak marka üzerindeki mülkiyet hakkı tektir. Bu markanın (ortak markalar hariç) birden çok kişi tarafından kullanılması halkın yanılgısına neden olur. Bir markayı ilk tescil ettiren o markanın sahibi olur. Bu ilkeler çerçevesinde bir işaretin aynı ya da benzerinin mükerrer tescilinin engellenmesi MarkaKHK'nın 7. ve 8. maddelerinde düzenlenmiştir.⁴⁶

MarkaKHK'nın 7/1 (b) maddesi "aynı ya da ayırt edilemeyecek derecede benzerliği" mutlak ret nedenleri içerisinde saymasına rağmen 8/1 maddesi "aynı" veya "benzer" kavramını nispi ret nedenleri içerisinde saymıştır. Burada "aynı" markaların hem mutlak hem de nispi ret gerekçeleri arasında saymasının nedeni TPE incelemesinden bir şekilde geçmiş olan aynı markaların ilgilileri tarafından, tescilden sonra da bu hükme dayanarak hükümsüzlüğün⁴⁷ istenebilmesini sağlamaktır.⁴⁸

Tekinalp, bu iki madde arasındaki farkın pratik bir yararının olmadığını; bu farkın uygulamayı zorlaştırdığını, "karıştırılma ihtimali" gibi değerlendirme ve yargı gerektiren konularda kanun koyucunun TPE'ye re'sen yetki tanımak istemediğinin düşünebileceğini, ancak halkın karıştırılabileceği bir işaretin marka olarak tescilinin TPE tarafından re'sen reddedilebileceğini ileri sürmüştür.⁴⁹

---

⁴⁵ Hirş, E., **Ticaret Hukuku Dersleri**, 3. Bası, İstanbul, 1948, s.157; Arseven, H., **Nazari ve Tatbiki Alamet-i Farika Hukuku**, İstanbul, 1951, s. 148.

⁴⁶ Yasaman, H.; 2004, s. 227.

⁴⁷ MarkaKHK madde 42/1 (b)

⁴⁸ Yasaman, H.; 2004, s. 227.

⁴⁹ Tekinalp, Ü.; 2005, § 25, no. 7.

Arkan, aynı durumun hem mutlak hem de nispi ret nedeni olarak gösterilmesini doğru bulmamaktadır. Yazara göre 7/1 (b) maddesi, nispi ret nedenleri arasında yer alan 8/1 (b)'den farklı olarak “markanın halk tarafından karıştırılma ihtimalinden” ayrıca söz etmediğinden, markalar arasındaki benzerliğin iltibasa yol açıp açmayacağına tartışma götürmeyecek derecede güçlü ve açık bir benzerliğin olduğu hali kapsar şeklinde bir yorum getirmiştir.⁵⁰

2.2.1.3. Tanımlayıcı İşaretler

Tanımlayıcı işaretlerin tescil edilemeyeceğine dair hüküm MarkaKHK 7/1 (c) bendinde belirtilmiştir. Buna göre “ticaret alanında cins, çeşit, vasıf, kalite, miktar, amaç, değer, coğrafi kaynak belirten veya malların üretildiği, hizmetlerin yapıldığı zamanı gösteren veya malların ve hizmetlerin diğer karakteristik özelliklerini belirten işaret ve adlandırmaları münhasıran veya esas unsur olarak içeren markalara ilişkin tescil başvurusu” TPE tarafından reddedilir.

Sözü edilen mutlak ret nedeni öncelikle, marka olarak tescili istenen işaretin, ilgili mal veya hizmetin kendisi ya da bazı karakteristik özelliklerini içermesi halinde o mal veya hizmet ile özdeşleşecek olması ve işaretin ayırt edicilik özelliğini kaybedecek bulunması nedeniyle kabul edilmiştir. Böyle bir durumda mal ile marka aynı olacaktır. Hükümün kabulünün ikinci nedeni ise, mal veya hizmetin kendisini veya onun bazı karakteristik özellikleri anlatan bir ad veya işaretin marka olarak tescili ile herkesin kullandığı bir işareti bir şahsın inhisarına vermemek düşüncesidir. Bundan dolayı bu tip ad ve işaretler “serbest işaretler” olarak adlandırılır.⁵¹

2.2.1.4. Belirli Bir Meslek ve Ticaret Grubuna Ait İşaretler

Ticaret alanında herkes tarafından kullanılan veya belirli bir meslek, sanat veya ticaret grubuna mensup olanları ayırt etmeye yarayan işaret ve adları münhasıran veya esas unsur olarak içeren markalar tescil edilemez, hükmü MarkaKHK 7.

⁵⁰ Arkan, S; **Marka Hukuku**, 1997, C.I, s. 75.

⁵¹ Tekinalp, Ü.; 2005, § 49.

maddesinin 1. fıkrasının (d) bendinde düzenlenmiştir. Burada temel amaç tescili istenen işaretin bir kişinin tekeline verilmesinin önüne geçmektir.

2.2.1.5. Malın Doğal Yapısından ve Teknik Zorunluluktan Doğan İşaretler

Malın özgün doğal yapısından ortaya çıkan biçimini veya bir teknik sonucu elde etmek için zorunlu olan, malın biçimini veya mala ana değerini veren biçimi içeren simgeler, tescil edilemez.⁵² Böylece söz konusu kavramlar üzerinde de ortaklaşa kullanım hakkı korunmuş olur.⁵³

2.2.1.6. Yanıltıcı İşaretler

Marka olarak tescil edilemeyecek yanıltıcı işaretler MarkaKHK'nın 7/1 (f) bendinde düzenlenmiştir. Buna göre "mal veya hizmetin niteliği, kalitesi veya üretim yeri, coğrafi kaynağı gibi konularda halkı yanıltacak markalar" tescil edilemezler. Bu tür işaretlerin, yardımcı unsur olarak markanın içinde bulunması mümkün ise de, bu işaretlerin yardımcı unsur olarak bulunmalarının halkı yanıltıcı bir nitelik taşımaması gerekir.⁵⁴ Tescil başvurusunun reddi için işaretin halkı aldatıcı nitelikte olması yeterlidir. Bu konuda, ayrıca başvuru sahibinin yanıltma, aldatma kastıyla hareket edip etmediğine ve fiilen halkın yanıltılıp yanıltmadığına bakılmaz.⁵⁵

2.2.1.7. Yetkili Mercilerden İzin Alınmamış Bayrak, Arma ve Benzeri İşaretler

Yetkili mercilerden kullanmak için izin alınmamış ve dolayısıyla Paris Sözleşmesi'nin 2. mükerrer 6. maddesine göre reddedilecek markalar MarkaKHK 7/1 (g) bendinde düzenlenmiştir. Paris Sözleşmesi'nin 2. mükerrer 6. maddesi, bu Sözleşme'nin 6 Kasım 1925 tarihinde La Haye'de yeniden yapılan düzenlemesinde metne eklenmiş olup, ülkemiz bu anlaşmaya, 15 Mayıs 1930 günlü ve 1619 sayılı Kanunla 21 Ağustos 1930 tarihinde taraf olmuştur.⁵⁶ Bu bent kapsamına

---

⁵² MarkaKHK madde 7/1 (e).

⁵³ Saka, Z. *Ticaret Hukuku Ticari İşletme*, İstanbul, 1998, s. 201.

⁵⁴ Karahan, S.; *Marka Hukukunda Hükümsüzlük Davaları*, Konya-2002 s.70.

⁵⁵ Karahan, S.; 2002, s.70.

⁵⁶ Dericioğlu, H.; *İhtira ve Marka Mevzuatındaki Aksaklıklar, Patent ve Markaların Kullanılması Sempozyumu*, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Yayını, Ankara, 1975, s. 143.

hükümlerlik işareleri, bayraklar, uluslararası kuruluşların kısaltmaları girmektedir ve bu işareleri içeren markalar TPE tarafından reddedilir.

2.2.1.8. Halka Malolmuş Unsurları İçeren İşaretler

MarkaKHK'nın 7/1 (h) bendinde "Paris Sözleşmesi'nin 2. mükerrer 6. maddesi kapsamı dışında kalan, ancak kamuyu ilgilendiren, tarihi, kültürel değerler bakımından halka malolmuş ve ilgili mercilerin tescil izni vermediği diğer armalar, amblemler veya nişanları içeren işaretlerin" marka olarak tescil edilemeyeceği düzenlenmiştir. Buna göre bu işaretleri esas unsur ya da münhasıran içeren işaretler bu kapsamda değerlendirilir ve başvuru reddedilir.

2.2.1.9. Tanınmış Marka Olan İşaretler

Arkan; "sadece ilgili tacirler ya da malın alıcıları tarafından değil o malla ilgisi olmayanlar tarafından da bilinen markaları tanınmış markalar" olarak tanımlamaktadır.⁵⁷

Yoğun reklam ve tanıtım faaliyetleri ile bilinirliği halk tarafından kabul görmüş bu markalar için MarkaKHK'da özel bir yer ayrılmıştır. Buna göre MarkaKHK'nın 7/1 (1) bendinde "sahibi tarafından izin verilmeyen Paris Sözleşmesi'nin 1. mükerrer 6. maddesine göre tanınmış markalar" tescil edilemez hükmü öngörülmüştür. Buna göre tanınmış marka ile aynı ya da ayırt edilemeyecek derecede benzer olan markalar sadece markaların benzerliğinden değil bu bent kapsamında da TPE tarafından reddedilir.

Tanınmış markanın aynı ya da benzer mallarda kullanılması mutlak ret gerekçeleri arasında yer alırken markanın farklı mallarda kullanılması nispi ret gerekçeleri arasında sayılmıştır. Tanınmış marka farklı ürün veya hizmetlerde kullanıldığında, bu kullanım haksız bir yarar sağlıyorsa veya markanın itibarına zarar veriyorsa ya da

---

⁵⁷ Arkan, S.; 1997, s. 93.

markanın ayırt edici karakterini zedeliyorsa tanınmış marka sahibinin bunu engellemesi nispi ret gerekçelerinde düzenlenmiştir.⁵⁸

Gerekli tanınmışlık kriterlerini sağlayan markalar TPE'nin yapacağı incelemeden sonra, başvuru hakkında "tanınmış marka" olabileceği kararı verildiği takdirde Enstitü siciline tanınmış marka olarak kaydedilir. Tanınmışlık talebi reddedilen başvuru sahipleri bu karara YİDK nezdinde itirazda bulunabilir. Nihai şekilde tanınmışlık talebi reddedilen markalar için ilgili mercilere "tanınmışlığın tespiti" talebiyle dava açılabilir.

2.2.1.10. Dini Değer ve Sembolleri İçeren İşaretler

Dini değerleri içeren işaretlerin marka olarak tescil edilemeyeceğini düzenleyen hüküm MarkaKHK'nın 7/1 (j) bendinde düzenlenmiştir. Buna göre "toplumun ve toplumu oluşturan bireylerin dini duygularını zedeleyici, bu duyguları istismar etme ve çıkar sağlama amacı ve etkisi taşıyan dini işaretler" 7/1 (j) maddesi kapsamında değerlendirilmektedir.⁵⁹

2.2.1.11. Kamu Düzenine ve Genel Ahlaka Aykırı Olan İşaretler

MarkaKHK'nın 7/1 (k) bendi "kamu düzenine ve genel ahlaka aykırı olan işaretler marka olarak tescil edilemez" hükmünü amirdir. Buna göre amacı veya kullanım biçimine göre yasaya, ahlak ve adaba, kamu düzenine, aykırı olan veya ulusal duyguları incitecek ya da kamuca benimsenmiş değerlerin saygınlığını düşürecek simgelerin tescili kanun koyucu tarafından yasaklanmıştır.⁶⁰

2.2.1.12. Kullanım Sonucu Ayırt Edici Nitelik Kazanan İşaretler

Kullanım sonucu kazanılmış ayırt edici nitelik kavramı, temelde ayırt edici nitelikten yoksunluk, tanımlayıcılık, ticaret alanında herkes tarafından kullanılabilir olma gibi

---

⁵⁸ Yasaman, H.; 2004, s. 245.

⁵⁹ TPE Marka İnceleme Kılavuzu, 2011, s.86.

⁶⁰ Gürsoy, S.; **Marka Tescilinde Mutlak Ret Nedenleri**, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Konya, 2005. s.65.

gerekçelerle 7/1 (a), (c) ve (d) bentleri kapsamında tescil edilmesi mümkün olmayan işaretlerle ilgilidir. Farklı bir anlatımla bu kavram, kendiliğinden ayırt edici niteliği bulunmayan, tanımlayıcı olan ve ticaret hayatında herkes tarafından kullanılabilen işaretlerin; kullanımları sonucu ilgili çevre tarafından marka olarak algılanır hale geldikleri ve belli bir teşebbüsün mal veya hizmetini tüketici tarafından seçilebilir kılınmalarıyla ayırt edicilik işlevi kazandığı durumlar için kullanılmaktadır. Görüldüğü üzere, kullanım sonucu ayırt edici nitelik kazanmayı düzenleyen MarkaKHK 7/2 düzenlemesi ile asıl olarak ayırt edicilikten yoksun olma, tasviri olma ve serbest işaret olma gibi tescil engellerinin, kullanıma bağlı olarak elde edilen ayırt edici nitelik sonucu aşılması mümkün kılınmaktadır.⁶¹

2.2.2. Marka Tescilinde Nispi Ret Nedenleri

Marka başvurularının re'sen reddedilmesi MarkaKHK'nın 7. maddesinde kamu yararı düşünülerek mutlak ret nedenleri içerisinde düzenlenmiştir. MarkaKHK'nın 8. maddesinde ise kamu yararı gözetme amacı olmayıp üçüncü kişilerin kendi marka haklarını ihlal ettiğini düşündükleri başvurulara yapılan itiraz sonucu o başvuruların reddedilebileceği hükme bağlanmıştır. Mutlak ret nedenleri ile nispi ret nedenleri arasındaki temel fark şudur; hâkim ve TPE mutlak ret nedenlerini re'sen incelemeye almak zorundayken, nispi ret nedenlerinin hâkim veya TPE gibi yetkili makamlar tarafından re'sen incelemeye alınması söz konusu değildir.⁶²

Doktrinde nispi ret nedenleri, herhangi bir işaretin üzerinde başka bir kişinin, herhangi bir sebebe dayanan bir hakkı bulunduğu için, işaretin marka olarak tescilinin mümkün görülmediği haller olarak ifade edilmektedir. Böylece nispi ret nedenleri, mutlak ret nedenlerinin aksine işaretin nitelik ve özelliklerinden değil, bu işaret üzerinde üçüncü kişilerin herhangi bir hakka sahip olmasında temelini bulur.

---

⁶¹ Mutluoğlu, T.: **Markanın Kullanım Sonucu Ayırt Edicilik Kazanması**, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2010, s. 31.

⁶² Rıza, A.; **Ticari İşletme Hukuku**, 2. Baskı, Ankara, 2007 s. 355.

Başka bir ifadeyle nispi ret halinde üçüncü kişilerce önceden iktisap edilmiş bir hak mevcuttur. Söz konusu hak sahipleri tescile ilişkin itirazda bulunabilirler.⁶³

Nispi ret gerekçeleri açısından değerlendirme yaparken itiraz edilen markalar için ön koşul aynılık, benzerlik, karıştırılma ve ilişkilendirme ihtimali durumlarıdır. İtiraza konu marka ibaresinin bu koşulları sağlamadığı belirlenirse sonraki aşamaya geçilmez ve itiraz TPE tarafından reddedilir. Bu nedenle benzerlik ve karıştırılma ihtimali gibi kavramlar nispi ret incelemeleri açısından çok önemlidir.

2.2.2.1. Benzerlik ve/veya Karıştırılma İhtimali Olan Başvurular

MarkaKHK 8/1 maddesi uyarınca; “tescil edilmiş veya tescil için başvuru yapılmış bir markanın sahibi tarafından itiraz yapılması durumunda, aşağıdaki hallerde marka tescil edilemez:

a) Tescil için başvurusu yapılan marka, tescil edilmiş veya tescil için daha önce başvurusu yapılmış bir marka ile aynı ise ve aynı mal veya hizmetleri kapsıyorsa,

b) Tescil için başvurusu yapılan marka, tescil edilmiş veya tescil için daha önce başvurusu yapılmış bir marka ile aynı veya benzer ise ve tescil edilmiş veya tescil için başvurusu yapılmış bir markanın kapsadığı mal veya hizmetlerle aynı veya benzer ise, tescil edilmiş veya tescil için başvurusu yapılmış markanın halk tarafından karıştırılma ihtimali varsa ve bu karıştırılma ihtimali tescil edilmiş veya tescil için başvurusu yapılmış bir marka ile ilişkili olduğu ihtimalini de kapsıyorsa” hükmüyle aynı ya da benzer markaların üçüncü kişilerin itirazları üzerine reddedilebileceği düzenlemiştir.

Kanun koyucu, Enstitü tarafından benzerlik incelemesi açısından yapılacak olası hataları bertaraf etmek için MarkaKHK 8/1 (a) bendini nispi ret gerekçeleri arasına koymuştur. Uygulamada MarkaKHK 7/1 (b) bendinden farkı yoktur. Aynı

---

⁶³ Kamış, A., O.; **Marka Tescilinde Nispi Ret Nedenleri**, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Konya, 2010, s.31.

markaların aynı mal ve/veya hizmetlerde kullanılacak olması durumunda dikkate alınarak inceleme yapılır.

MarkaKHK 8/1 (b) bendinde tescil edilmiş veya tescil başvurusunda bulunulmuş marka ile iltibas yani karıştırılma ihtimali bulunan bir markanın, önceki marka sahibinin itiraz etmesi üzerine tescil olunamayacağını hükme bağlamıştır.⁶⁴

Öğretide karıştırılma ihtimali “tescilli ya da tescil başvurusu yapılmış bir markanın, daha önceden tescil edilmiş bir marka ile şekil, görünüş, ses, genel izlenim gibi sebeplerle aynı ya da benzer olduğu için, önceden tescil edilmiş bir marka olduğu zannını uyandırma tehlikesi” ya da “bir mal veya hizmetin alıcısının almayı tasarladığı, bildiği veya duyduğu bir mal veya hizmeti satın alacağı düşüncesiyle başka bir işletmenin aynı veya benzer malını veya hizmetini alma ihtimali (tehlikesi)” biçiminde tanımlanmaktadır.⁶⁵ Doğrudan bir karıştırılma ihtimali varsa, ortalama tüketici bir işletmenin malı veya hizmetini satın alacağını düşünerek diğer işletmenin malı veya hizmetini satın alıyorsa söz konusudur. Satın alınacak mal veya hizmetlerin markaları birbirinden ayırt ediliyor ancak bunların aynı işletmeden geldiği veya şirketler arasında ekonomik bir bağlantı olduğunun düşünüldüğü durumlarda ise dolaylı bir karıştırılma ihtimali söz konusu olmaktadır.⁶⁶

---

⁶⁴ Arkan, Marka Hukuku, C. I, s. 98; Meran, Necati, Marka Hakları ve Koruması, Ankara 2004, s. 87. “Bir markayı oluşturan esas unsur, o markanın başka markalardan ayırt edilebilmesini sağlayan kelime, harf, sayı v.s. den oluşan şekil olup, marka birden ziyade unsuru ihtiva ediyorsa, asıl unsuru markanın bütünü itibarıyla bıraktığı izlenim, tümüne hakim olan görünüş ve ayırtıcılığını vurgulayan imajda aramak lazımdır. 556 sayılı Markaların Korunması Hakkındaki Kanun Hükmünde Kararnamenin 7/I-b maddesine göre, aynı veya aynı türdeki mal ve hizmetle ilgili olarak tescil edilmiş veya tescil başvurusu yapılmış bir marka ile aynı veya ayırt edilemeyecek kadar aynı olan markalar tescil edilemez. Yine 8/I-b madde hükmü uyarınca, daha önce tescil için başvuruda bulunulmuş marka ile karıştırılma ihtimali bulunan marka tescil edilemez. Marka başvurusunun reddedilebilmesi için, tescil edilmek istenen marka ile tescil edilmiş markanın aynı veya ayırt edilemeyecek kadar aynı olması gerekmektedir. Davacının markası “DİA- ŞEKİL”, davalının markası ise, “DİAMO” olup aynı sınıf emtialar için tescil edilmiştir. Markalardaki kök kelime “DİA” ibaresidir. Her iki markada da “DİA” ibaresi müşterektir. Bu sözcüğün ise, davacının önceden tescilli markası ile yazılış, okunuş, görsel ve fonetik yönlerden orta seviyedeki insanlar bakımından iltibasa meydan verecek derecede benzer olduğu, davalının sırf davacının benzer istifadeye yönelik olarak bu sözcüğü tercih ettiği anlaşılmaktadır. Davalının markasındaki mevcut eklentinin başlı başına ayırt edicilik vasfının da olmadığı anlaşılmaktadır. Bu itibarla, yukarıda anlatılanlar karşısında mahkemece davanın kabulüne karar vermek gerekirken, reddi doğru görülmemiş ve kararın bu nedenle bozulması gerekmiştir. [(11.HD, 12.05.2003 T., 2002/12399 E, 2003/4710 K). Ayhan, s. 357.]

⁶⁵ Çolak, U.; **Türk Marka Hukuku**, İstanbul, 2012 s. 222.

⁶⁶ A.g.e., s. 222.

Karıştırılma ihtimalinin araştırılmasına öncelikle markalar arasında benzerlik bulunup bulunmadığından başlanması yerinde olur. Benzerliğin olup olmadığına, markanın bütünü itibariyle bıraktığı etki ve izlenim dikkate alınarak karar verilmelidir. Marka farklı unsurlardan oluşmasına rağmen bütünü itibariyle bıraktığı etki, ihtilafa konu markayı çağrıştırıyor olabilir. Tam tersine unsurlardaki benzerliğe rağmen markalar o malın alıcısı olan ortalama tüketiciler üzerinde tamamen farklı etkiler de bırakabilirler. Markanın bütünü itibariyle bıraktığı etki ve izlenim esas olduğundan, parçalara bölünerek inceleme yapılması ve özellikle markaların tek başına ayırım gücü bulunmayan tanımlayıcı işaretlerden oluşan kısımlarının aynı veya benzer olup olmadıkları üzerinde durulmasına da ihtiyaç yoktur. Fakat bunlar, markanın genel görünümüne etkileri ölçüsünde incelemede dikkate alınabilirler. Buna karşılık, markaların esas unsurlarının aynı veya benzer olması, markanın genel görünümüne etkisi az olan diğer unsurlardaki farklılığa rağmen, karıştırılma ihtimaline yol açabilir.⁶⁷

Hem markaların hem de mal ve/veya hizmetlerin aynı olması durumunda marka ihlali otomatik olarak kabul edilmektedir.⁶⁸ Markalar aynı, mal veya hizmetlerin benzer olduğu durumlarla veya markaların benzer, mal ve/veya hizmetlerin aynı olduğu durumlar söz konusu olduğunda ihlal, karıştırılma ihtimaline bağlıdır.⁶⁹

Markaların benzerliği hususu incelenirken, ihtilafa konu işaretle itiraza mesnet markanın görsel, işitsel ve kavramsal düzeyde benzerlik durumlarına bakılmalıdır. Bu tür benzerlik hallerinin hepsinin birden tek bir somut olayda mevcut olması mecbur olmayıp, tescili istenen mal ve hizmetler de dikkate alındığında bu unsurlardan birinin ya da bir kaçının var olması da karıştırılma ihtimalini beraberinde getirebilir.⁷⁰

İhtilafa konu markalar arasında göze hitap eden bir benzerlik varsa bu görsel benzerliği beraberinde getirir. Bu benzerlik markayı oluşturan kelime, şekil, logo

---

⁶⁷ Kamış, A., O.; 2010. s.42.

⁶⁸ Maniatis, S.; **Dilution in Europe**, 2001, s. 1.

⁶⁹ Çolak, U.; 2012, s. 223.

⁷⁰ Bentley. L, Sherman. B.; **Intellectual Property Law** s. 817.

grafik veya bu tür unsurların aynı ya da benzer olması durumunda karşımıza çıkar. İşitsel benzerlik ise daha çok kelime markalarında görülen ve sözcüğün telaffuzuyla ilgili olarak ortaya çıkan benzerliktir. Bazı hallerde sözcükler görsel olarak farklı olabildiği halde (örn: İngilizce by ve buy kelimeleri) işitsel açıdan aynı olabilmektedir. Kavramsal benzerlik ise markaların o malın potansiyel ortalama tüketicilerinin zihninde bıraktıkları anlamları açısından değerlendirilmektedir. Görsel ve işitsel olarak birbirine benzemeyen markalar kavramsal olarak birbirine benzeyebilmektedir (örn: Asır ve yüzyıl kelimeleri).⁷¹

Genel anlamda markalar arasında karıştırılma ihtimalinin varlığı incelenirken aşağıda belirtilen faktörler dikkate alınır:

- İnceleme konusu markaların benzerlik derecesi,
- İnceleme konusu markalar kapsamında bulunan mal ve hizmetlerin benzerlik derecesi,
- Önceki markanın ayırt edici gücünün, tanınmışlığının derecesi,
- İnceleme konusu mal ve hizmetlerin tüketicilerinden oluşan ortalama tüketici kitlesinin bilinç ve dikkat düzeyi.⁷² (Örneğin malın fiyatı; on bin TL fiyatı olan bir ürünle on lira olan ürün arasında gösterilecek dikkat düzeyi farklı olur.)

Benzerlik ve karıştırılma ihtimali önceki sayfalarda da bahsedildiği gibi başlı başına bir nispi ret gerekçesi olmasının yanında diğer ret gerekçelerinin de temelini oluşturmaktadır. Bu nedenle uygulama açısından bu terimlerin çok iyi anlaşılması gerekir.

2.2.2.2. Ticari Temsilci veya Vekil Tarafından Başvuru Sahibinin İzni Alınmadan Yapılan Başvurular

MarkaKHK 8/2 bendi “marka sahibinin ticari vekili veya temsilcisi tarafından markanın kendi adına tescili için, marka sahibinin izni olmadan ve geçerli bir

⁷¹ Çolak, U.; 2012, s. 234, 237, 246.

⁷² TPE Marka İnceleme Kılavuzu, 2011, s. 94–95.

gerekçe gösterilmeden yapılan başvuru, marka sahibinin itirazı üzerine reddedilir” hükmünü amirdir. Bu hüküm Paris Sözleşmesi’nin 6. mükerrer 6. maddesinden alınmıştır. Anılan hükme göre *“birliğe dâhil olan ülkede marka sahibi olan kimsenin ticari vekili (agent) veya mümessili (representant), marka sahibinin izni olmaksızın, markanın kendi adına tescilini bu ülkelerden birinde veya birçoğunda talep ederse, ticari vekili veya mümessil hareketinin haklı olduğunu ispat etmedikçe, marka sahibi talep edilen tescile itiraz etmek veya bu tescilin terkinini ya da ülke mevzuatı müsaitse, söz konusu tescilin kendi adına devrini talep etmek hakkına sahiptir”*. MarkaKHK’nın 8/2 maddesine göre marka sahibi, izni veya haklı bir gerekçesi olmayan, kendi adına tescil için başvuru yapan ticari vekil ya da mümessilin marka başvurusuna itiraz edebilir. TPE izin veya haklı gerekçe bulunmaması halinde başvuruyu reddeder. Marka tescil edilmişse, marka sahibi MarkaKHK 11. maddesine göre markanın kullanılmasını önleyebilir, 17. maddesine göre marka tescil edilmişse bu markanın devir işlemini talep edebilir ve 42/1 (b) bendine göre de ilgili markanın hükümsüzlüğünü talep edebilir.⁷³

Maddede geçen “ticari vekil veya mümessil” terimi ile marka sahibinin özel veya genel vekâlet verdiği kişiler ile tek yetkili satıcılık veya acentelik verdiği ya da franchise sözleşmesi yaptığı kişiler kastedilmektedir. Bu bakımdan ibare geniş kapsamda değerlendirilmelidir.⁷⁴

2.2.2.3. Eskiye Dayalı Kullanıma Konu Başvurular

Eskiye dayalı kullanıma dair itirazlar MarkaKHK 8/3 bendi “tescilsiz bir markanın veya ticaret sırasında kullanılan bir başka işaretin sahibinin itiraz etmesi üzerine, tescili istenen marka, aşağıdaki hallerde tescil edilmez:

a) Markanın tescili için yapılan başvuru tarihinden önce veya markanın tescili için yapılan başvuruda belirtilen rüçhan tarihinden önce bu işaret için hak elde edilmiş ise,

---

⁷³ Yasaman, H.; 2004, s. 403.

⁷⁴ Arkan, S.; 1997, s. 111.

b) Belirtilen işaret, sahibine daha sonraki bir markanın kullanımını yasaklama hakkını veriyorsa” şeklinde düzenlenmiştir.

Hükmün amacı markanın eskiye dayalı kullanımını yani tescil başvurusundan önceki gerçek hak sahiplerinin haklarını korumaktır. Buna göre bir markayı ortaya çıkaran ve kullanan kimse, o markanın gerçek hak sahibidir ve tescil başvurusuna karşı üstün ve öncelikli hakları vardır.⁷⁵

MarkaKHK 8/3 maddesinin uygulanabilmesi için markaya belli bir bilinirlik sağlanması gerekir. Bir işaret üzerinde hak iddia edebilmek için, üçüncü kişilerin tescil başvurusundan veya rüçhan hakkından önce, bu işareti kullanmak ve belli ölçülerde bilinir hale getirmiş olması gerekir. Ancak bu ihtimalde hak sahipliği kazanılmış olur.⁷⁶ Bu itiraz sebebi özellikle uluslararası tescile konu başvurularda görülmektedir.⁷⁷

İnceleme sırasında ilgili markanın eskiye dayalı kullanım gerekçesiyle reddedilebilmesi için MarkaKHK’da belirtilen hükümlerden (a) ve (b) bentlerinin ikisinin de birlikte gerçekleşmesi gerekmektedir. Bu iki koşulu sağlamayan itirazlar TPE tarafından reddedilir.

Eskiye dayalı kullanıma konu işaretlere tescilsiz markalar, ticaret unvanları, telif hakkı kapsamına girmeyen haklar (telif hakkını içermesi durumunda MarkaKHK 8/5 kapsamında değerlendirilir) ve alan adları örnek olarak verilebilir.

Ticaret sırasında kullanılan bir işarete dayalı itiraz, işaretin kullanımının ispatlandığı mal ve hizmetlerin aynı, aynı tür ya da benzer olanları açısından kabul edilebilir. Hükümde bu yönde bir düzenleme olmamasına karşılık, tescilli markaya dayalı itirazlar açısından kabul edilen bu ilke tescilsiz marka veya ticarete kullanılan işaretlere dayalı itirazlar açısından da kabul edilebilmektedir. Burada karıştırılma ihtimali, somut olayın özelliklerine göre değerlendirilir, işaretlerin orijinalliği, mal ve

---

⁷⁵ Çolak, U.; 2012, s.346.

⁷⁶ Yasaman, H.; 2004, s. 406-407.

⁷⁷ Çağlar, H.; **Marka Hukuku Temel Esaslar**, 2013, s. 73.

hizmetlerin niteliği gibi hususlar dikkate alınarak iltibas ihtimalinin ortaya çıktığı mal ve hizmetler açısından başvuru reddedilebilir.⁷⁸

2.2.2.4. Tanınmışlığa Dair Başvurular

Kural itibariyle bir markanın aynı ya da benzerinin, aynı mal ya da hizmetlerde tescilinin engellenmesi sağlanabilir , ancak farklı mal ve hizmetlerde ise tesciline herhangi bir engel yoktur. Bununla birlikte önceki marka toplumda belli bir tanınmışlık düzeyine erişmiş ise sonraki başvuru farklı mal ya da hizmetlerde olsa dahi reddedilebilir, tescil edilmişse hükümsüzlüğü talep edilebilir.⁷⁹

MarkaKHK 8/4 bendi ise “marka, tescil edilmiş veya tescil için başvurusu daha önce yapılmış bir markanın aynı veya benzeri olmakla birlikte, farklı mallar veya hizmetlerde kullanılabilir. Ancak, tescil edilmiş veya tescil için başvurusu yapılmış markanın, toplumda ulaştığı tanınmışlık düzeyi nedeniyle haksız bir yararın sağlanabileceği, markanın itibarına zarar verebileceği veya tescil için başvurusu yapılmış markanın ayırt edici karakterini zedeleyici sonuçlar doğurabileceği durumda, tescil edilmiş veya tescil için başvurusu daha önce yapılmış bir marka sahibinin itirazı üzerine, farklı mal veya hizmetlerde kullanılacak olsa bile, sonraki markanın tescil başvurusu reddedilir” şeklinde düzenlenmiştir.

Tanınmış markaları koruyan kanuni düzenlemeler, bu tür bir markayı karıştırılma ihtimalinden çok markanın tanınmışlığından dolayı özellikle farklı mal ve hizmetlerde markanın itibarına zarar veren davranışlara karşı koruma amacını gütmektedir.⁸⁰ Zaten aynı malları içeren aynı markalar mutlak ret nedenleri çerçevesinde değerlendirmeye alınıp bunların tesciline, ilişkin başvurular MarkaKHK'nın 7. maddesinin (ı) bendine göre reddedilmektedir.

Farklı mallara ilişkin olan bir marka başvurusunun TPE tarafından reddedilebilmesi için tanınmış markadan haksız yarar sağlama, o markanın itibarına zarar verilmesi

---

⁷⁸ TPE Marka İnceleme Kılavuzu, 2011, s. 116.

⁷⁹ Yasaman, H.; 2004, s. 408.

⁸⁰ Kamış, A., O.; 2010. s 69.

veya markanın ayırt edici karakterinin zedelenmesi olasılığının bulunması gerekmektedir.

Burada haksız yarar sağlama, bilinirliği herkesçe kabul edilen markanın tescili istenen farklı malların üretilmesine bir şekilde müdahil olduğu veya reklam ve tanıtım faaliyetlerinden haksız yarar sağlamayı amaçladığı durumları belirtmektedir. Markanın itibarına zarar gelmesi durumu ise ihtilafa konu markanın görece az kaliteli ürünlerde kullanılması sonucu ortalama tüketicinin algısında o markaya dair oluşan önyargılar şeklinde açıklanabilir. Aynı anda farklı işletmelere ait benzer markaların piyasada bulunması ise tanınmış markanın ayırt edici gücünün zedelenmesine neden olabilmektedir.

2.2.2.5. Diğer Fikri ve Sinaî Hakları İçeren Başvurular

MarkaKHK 8/5 bendine göre “tescil için başvurusu yapılmış markanın, başkasına ait kişi ismi, fotoğrafı, telif hakkı veya herhangi bir sinaî mülkiyet hakkını kapsamaması halinde, hak sahibinin itirazı üzerine tescil başvurusu reddedilir.” Buna göre, tescil için başvurusu yapılmış işaret bir kimsenin ismini, fotoğrafını içeriyorsa veya başkasının telif veya herhangi bir fikri mülkiyet hakkının kapsamında bulunuyorsa, bu durumda söz konusu işaret itiraz üzerine marka olarak tescil edilemeyecektir. Söz konusu itiraz hakkı, kişilik hakları, kişi adı, ticaret unvanı, işletme adı, fikir ve sanat eseri, tasarım, patent, faydalı model ya da coğrafi işaret gibi haklardan doğabilir.⁸¹

TPE tarafından yayınlanan Marka İnceleme Kılavuzu’na (MİK) göre itiraz sonucu markanın reddedilebilmesi için aşağıdaki şartları sağlaması gerekir⁸²:

- Her şeyden önce, 8/5 maddesine dayalı hak, itiraz edilen marka başvurusundan önce var olmalıdır. Çatışan haklardan hangisinin daha önce var olduğunu belirlemek için kazanılmış haklarla ilgili tarihler karşılaştırılır. Marka başvurusu için bu tarih, başvuru tarihi ya da geçerli bir biçimde iddia edilen rüçhan tarihidir. Madde 8/5’e dayalı olarak ileri sürülen hak konusunda

⁸¹ Kamış, A., O.; 2010. s. 80.

⁸² TPE Marka İnceleme Kılavuzu. 2011. s. 131.

ulusal hukuk altında kazanılan münhasır hakka ait kazanım tarihi kesindir. Bu hakkın kullanılıyor olması şarttır ve kullanım marka başvuru tarihinden önce başlamış olmalıdır. Kazanılmış ayırt edicilik ya da ticaret hayatındaki tanınmışlık mutlaka marka başvuru tarihinden önce elde edilmiş olmalıdır.

- İkinci olarak, 8/5 maddesinde belirtilen önceki haklar, marka sahibine daha sonraki bir markanın kullanımını yasaklama hakkı verdiği durumlar için geçerlidir. Bunun için, marka sahibinin münhasır hakkının olduğuna dair bir kanıtın bulunması gereklidir.
- Üçüncü olarak, itiraz eden kişi hakkın sahibi veya hak sahibi tarafından ilgili hakkı korumak üzere görevlendirilen kişi olmalıdır. Çünkü 8. maddede belirtilen hususlar herkes tarafından ileri sürülebilen bir iddia olmayıp sadece nispi ret gerekçesi oluşturur.

Öncelikle MarkaKHK 8/5 bendinde geçen isim hakkı, fotoğrafı, telif hakları ve diğer sınaî haklar kavramlarını açıklayalım:

- a) *İsim Hakları*: Ad, kişileri diğerlerinden ayıran ve onları toplumda tanıtan bir işarettir ve dolayısıyla ad üzerindeki hak bir kişilik hakkıdır. Kişilik haklarını ise “kişinin toplum içindeki saygınlığını ve kişiliğini serbestçe geliştirmesini temin eden öğelerin tümü üzerindeki hakları” olarak tanımlamak mümkündür.⁸³ Bir başkasının adının kullanılması genellikle o kişinin toplumdaki tanınmışlığından faydalanma amacını taşır. Örneğin, Hülya Avşar adının kullanılması rastlanılabilecek bir durum değildir, ancak “Hülya” ve “Avşar” isimlerinin ayrı şekilde kullanılması mümkündür. Bu örnekte “Avşar” adının Hülya Avşar tarafından yapılan bir organizasyon olduğunun düşünülmesi halk arasında karışıklığa neden olabilir.⁸⁴ Bu nedenle isim şeklindeki başvurular incelenirken ibarenin ayırt edici gücü ve toplum nezdinde bıraktığı izlenim çok önemlidir. Ayrıca ünlü isimleri çağrıştıracı

⁸³ İlkiz, F., Günaydın, B.; **Kişilik Hakları - Medyada Etik ve Yargı Kararları**, Küresel İletişim Dergisi, Sayı.:2, Güz 2006, s. 2.

⁸⁴ Yasaman, H.; 2004, s. 420.

kısaltmaları (Örn: L. Messi ibaresi ünlü futbolcu Lionel Messi'yi çağrıştırmaktadır.) içeren başvurular da bu kapsamda değerlendirilip reddedilecektir. Bir diğer husus da kişinin toplum nezdinde bilindiği isimlerle ilgilidir. Örneğin “Seda Sayan” ismiyle bilinen şarkıcının gerçek adı “Aysel Gürsaçer” olmasına rağmen “Seda Sayan” ibaresini içerecek başvuruya yapacağı itiraz haklı bulunacak ve marka reddedilecektir.

- b) *Fotoğraf Hakkı*: Başkasına ait fotoğraf üzerinde o kişinin şahsiyet hakkı söz konusu olacağından fotoğraf sahibinin izni olmaksızın yapılacak başvuruların tescili mümkün değildir.⁸⁵ Burada ibarenin sadece fotoğraf olması gerekmez. İlgili kişiyi andıran portreler de bu kapsamda değerlendirilir.
- c) *Telif Hakları*: Telif hakları FSEK’de belirtilen haklardır. Bunların başında ilim ve edebiyat eserleri, musiki eserleri, sinema eserleri üzerindeki haklar gelir. Bir romanın veya şiir kitabının, bir filmin adı, şiirden bir mısra, bir musiki eserinden güfte veya bir bestenin bir bölümü yağlı boya veya sulu boya tablolar heykel ve kabartmalar marka olarak seçilebilir, ancak farklı kişiler tarafından yapılacak başvurular gerçek hak sahiplerince yapılacak itiraz sonucu reddedilecektir.⁸⁶

Sinematografik bir eserde yer alan tiplerin değerlendirilmesinde ilgili ibarenin özgünlüğü ile markayla eser arasında ilişki kurulma ihtimaline bakılır. İtirazın değerlendirildiği tarih itibariyle toplumun büyük kesiminde ilişki kurulma ihtimali mevcut ise başvuru reddedilir. Örneğin “İnek Şaban” ve “Güdük Necmi” tiplerini “Hababam Sınıfı” adlı filmde sırasıyla “Kemal Sunal” ve “Halit Akçatepe” ile özdeşleşmiş tiplerdir. Toplumun büyük kesimi söz konusu tipler ile hem eser hem de tiplerini canlandıran kişilerle ilişki kuracağından bu gibi durumlarda itiraz kabul edilir. Ancak orijinal niteliği olmayan, birçok eserde yer alan ve toplumda yaygın kullanıma sahip isimlerin verildiği tipler için itiraz reddedilir. Aynı şey yabancı yapımlar için de geçerlidir. Edebi bir eserden esinlenerek

---

⁸⁵ Çolak, U.; 2012, s. 390.

⁸⁶ Kamış, A, O.; 2010, s. 82.

meydana getirilmiş sinema filmi, dizi film veya tiyatro eserlerindeki tipler için itiraz edebi eserin sahibi tarafından yapılabilir. Örneğin “Da Vinci Şifresi” isimli roman Dan Brown tarafından yazılmış ve sinemaya uyarlanmıştır. Bu eserdeki başkahraman olarak bilinen “Robert Langdon” tiplmesi için söz konusu romanı sinemaya uyarlayan kişilerin telif hakkını gerekçe göstererek yapacakları itiraz eser sahibi olmadıklarından reddedilir.⁸⁷

Sinema filmi, dizi film ve sahne oyunlarındaki tipler gerekçe gösterilerek yapılacak itirazlar için itiraz sahipleri, FSEK’de düzenlenen eser sahipleri, tiplmeyi canlandıran kişiler ile bunların tespit ettiği kişiler veya maddi hakları devralan kişilerdir. Kitap, karikatür, çizgi film tipler için Türkiye’de meydana getirilmiş eserlerde yer alan tipler içeriği içeren marka başvurularına yapılan itirazlar için, ibarenin ayırt edici gücüne ve toplumun büyük kesiminde ibare ile eser arasında ilişki kurulup kurulmadığına bakılır. Yurtdışındaki bir eserde yer alan bir tiplmenin ismi veya lakabı özgün ve yurtdışında bilinirlik seviyesi yüksek olsa da Türkiye’de bilinirliği bulunmuyorsa telif hakkı gerekçe gösterilerek yapılan itiraz reddedilir. Marka başvurusunda eser sahibine ait tipler tiplmenin ismi olmaksızın görsel olarak bulunuyorsa marka örneğindeki diğer kelime veya şekil ibareleri dikkate alınmaksızın eser sahibinin itirazı üzerine başvuru reddedilir.⁸⁸

Marka başvurusu edebi bir eserin ismi ise veya esas unsur olarak edebi bir eserin ismini içeriyorsa söz konusu edebi eserin orijinalliği ve toplumda ulaşılmış olduğu bilinirlik düzeyi dikkate alınarak karar verilir. Başvuruda yer alan eserin ismi ile eser sahibi arasında ilişki kurulabiliyorsa eser sahibi yaşadığı müddetçe kendisi, eser sahibinin ölümünden itibaren 70 yıl süreyle FSEK’de belirtilen kişiler tarafından yapılan itiraz üzerine başvuru reddedilir.⁸⁹

---

⁸⁷ TPE Marka İnceleme Kılavuzu. 2011. s.133–134.

⁸⁸ A.g.e., s.134.

⁸⁹ A.g.e., s.135.

Fotoğrafik eserler, resimler veya tablolar ile mimari eserlere ait görselleri içeren marka başvuruları eser sahibinin veya eser üzerinde gerçek hak sahibi olanların itirazı üzerine reddedilir.⁹⁰

Müzik eserlerini içeren başvurulara ilişkin incelemede hem eserin ismi ve güftesi hem de bestesi dikkate alınmalıdır. Kamuda tanınmışlığı bulunan bir müzik eserinin isminin ayırt ediciliğinin yüksek olması durumunda marka başvurusu itiraz üzerine reddedilir. Örneğin “Rindler’in Akşamı (Dönülmez Akşamın Ufkundayız)”, “Endülüs’te Raks” isimli eserler beste olarak Münir Nurettin Selçuk, güfte olarak Yahya Kemal Beyatlı’ya ait olup, eser adı olarak ayırt edici nitelikleri de yüksektir. Ancak, “Kalamış” gibi aynı zamanda bir yer ismi olan eser adının ayırt ediciliği zayıf olarak değerlendirilebilir.⁹¹ Burada da ibarenin toplum üzerinde bıraktığı etki ve izlenim çok önemlidir. Marka ve eser arasında ilişki kurulacak olursa bu ret gerekçesini de beraberinde getirecektir.

- d) *Diğer sınaî haklar:* Başkasına ait ticaret unvanı, işletme adı, endüstriyel tasarım ve benzer sınaî hak sahiplerinin, bu hakların başkaları tarafından izinsiz şekilde tescil edilmelerini, tescil edildilerse hükümsüzlüklerini talep etmeleri mümkündür. Örneğin ticaret unvanına dayalı bir itiraz söz konusu olduğunda; tescilli ticaret unvanı ve sicil kaydındaki faaliyet alanı tescili talep edilen markanın mal ve hizmet listesi ile benzerlik gösteriyorsa markanın reddedilmesi sağlanabilir.⁹² Tescilli coğrafi işaret gerekçe gösterilerek yapılan itirazlarda, marka başvurusunun coğrafi işareti içermesi durumunda, başvuru 555 sayılı Coğrafi İşaretlerin Korunması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname’nin 18. maddesi de dikkate alınarak ilgili mal ve hizmetler yönünden itiraz kabul edilebilir niteliktedir. Genel olarak, marka başvurusu, başvuru tarihi önce olan *aynı veya ayırt edilemeyecek derecede benzer* bir sınaî mülkiyet başvurusunu veya tescilli bir sınaî mülkiyet hakkını

---

⁹⁰A.g.e., s. 137.

⁹¹TPE Marka İnceleme Kılavuzu, 2011, s.137.

⁹²Çolak, U.; 2012, s. 392.

kapsıyorsa, marka başvurusu söz konusu hakkın sahibinin itirazı üzerine reddedilir.⁹³

2.2.2.6. Tescil Süresi Sona Ermiş Markalar

MarkaKHK 8/6 ve 8/7 maddelerinde sırasıyla “ortak ve garanti markalarının sona ermesinden itibaren üç yıl içinde ortak marka veya garanti markası ile aynı veya benzeri olan marka tescil başvurusu itiraz üzerine reddedilir” ve “bir markanın yenilenmeme nedeniyle koruma süresinin dolmasından sonra iki yıl içerisinde aynı veya benzer markanın, aynı veya benzer mal ve hizmetler için yapılan tescil başvurusu itiraz üzerine reddedilir” hükümleri düzenlenmiştir. Son derecede açık olan bu hükümlere göre aynı ya da benzer mal veya hizmetler için yapılan başvurular gerçek hak sahiplerinin itirazı üzerine reddedilir. MarkaKHK 35/2 maddesindeki “8. maddenin son fıkrası (8/7 fıkrası) çerçevesinde yapılacak itiraz, ancak itiraz eden kişinin markasını bu süre içerisinde kullanmaması halinde reddedilir” hükmüne göre TPE belirtilen süreler içindeki kullanımın ispatı sonucunda markayı reddetme yetkisine sahiptir.

2.3. Mahkeme Süreçleri

MDB tarafından verilen kararlardan zarar görenler tarafından yapılan itirazlar YİDK tarafından değerlendirilip karara bağlanmaktadır. YİDK kararlarına karşı iptal talebiyle açılacak davanın, YİDK kararının ilgili kişiye tebliğinden itibaren iki ay içinde açılması gerekir.⁹⁴ Bu süre hak düşürücü süre olup, mahkemece re’sen dikkate alınır.

YİDK kararlarına karşı açılacak davalar MarkaKHK’nın 71/2 maddesinde “Enstitünün bu Kanun Hükmünde Kararname hükümlerine göre aldığı bütün kararlara karşı açılacak davalarda ve Enstitünün kararlarından zarar gören üçüncü kişilerin Enstitü aleyhine açacakları davalarda görevli ve yetkili mahkeme, bu maddenin birinci fıkrasında belirtilen mahkemelerden Ankara ihtisas

---

⁹³ TPE Marka İnceleme Kılavuzu, 2011, s. 138.

⁹⁴ MarkaKHK madde 53.

mahkemeleridir” şeklinde düzenlenmiştir. Hükme göre YİDK kararlarına karşı açılacak davalarda yetkili tek mahkeme Ankara Fikri ve Sınâî Haklar Hukuk Mahkemesi’dir (AFSHHM) .

Mahkemede, YİDK’nın verdiği kararların iptali talebi ile birlikte terditli olarak, tescilin dava sırasında gerçekleşmesi durumunda hükümsüzlük talebiyle dava açılmış ve dava sırasında tescil gerçekleşmiş ise hem iptal hem de hükümsüzlük kararı verilecek, eğer tescil gerçekleşmeden dava sonuçlanır ise YİDK kararının iptali ile yetinilecek, hükümsüzlük talebi hakkında esasa dair karar verilmesine yer olmadığı biçiminde hüküm kurulacaktır.⁹⁵

---

⁹⁵ Çolak, U.; 2012, s. 877.

3. ENSTİTÜ KARARLARI VE YARGI KARARLARININ KARŞILIKLI OLARAK DEĞERLENDİRİLMESİ

Çalışmamızın bu bölümünde, TPE tarafından verilen YİDK kararları hakkında yargıya taşınan davalara ilişkin bilgiler verilecek olup her karar ayrı ayrı irdelenecektir. İncelenen davalara bakılacak olursa bunlardan on bir tanesinin ticaret unvanına, üç tanesinin endüstriyel tasarımlara ve bir tanesinin isim haklarına dayandırıldığı tespit edilmiştir. Dolayısıyla kararlar üç ana başlık altında incelenecektir.

3.1. İsim Haklarına Dayanan Davalar

İsim ve soy isim içeren markalar tescil işlemlerine sıklıkla konu olmaktadır. Kişilerin isimlerini koruma altına almak için başvurduğu bu yöntemin MK’de belirtilen kişilik haklarının yanı sıra isim haklarının koruma altına alınması için etkili bir yöntem olduğu söylenebilir. Başvuruların büyük çoğunluğu başvuru sahiplerinin kendi isimlerinin tesciline yönelik olsa da az miktarda da başka isimlere ilişkin başvurulara rastlanmaktadır. Bu konuda mahkemeye taşınan “mahzuni şerif” kararı bu kapsamda irdelenmiştir.

3.1.1. Mahzuni Şerif Kararı

2005/29858 başvuru numaralı ve “mahzuni şerif” ibareli başvuru için 09, 14, 35, 38 ve 41. sınıftaki mal ve hizmetlerin talebiyle Bülent Ali Mahzuni tarafından tescil başvurusunda bulunulmuştur. Mutlak ret nedenleri açısından yapılan inceleme sonucunda MarkaKHK 7/1 (a), (c) ve (h) bentlerince reddedilen markaya başvuru sahibi tarafından yapılan itirazın YİDK’da incelenmesi sonucunda; *“2005/29858 kod numaralı "mahzuni şerif" ibareli başvurunun MarkaKHK'nın 7/1- (a), (c) ve (h) bentleri kapsamında değerlendirilemeyeceği kanaatine varıldığından iş bu itirazın kabulü gerekmiştir”*⁹⁶ gerekçeleriyle markanın RMB’de ilan edilmesine karar

---

⁹⁶ 06.06.2008 tarih ve 2008-M-3082 sayılı YİDK Kararı.

verilmiştir. İlan edilen bu markaya muteriz Emrah Mahzuni tarafından itiraz edilmiş ve bu itiraz MDB tarafından haklı bulunarak markanın reddedilmesine karar verilmiştir. Daha sonra başvuru sahibi bu kararın iptali istemiyle MDB tarafından verilen karara itiraz etmiş, YİDK “2005/29858 başvuru numaralı "mahzuni şerif" ibareli başvurunun reddine dair MDB’ce verilen 26.12.2007 tarihli karar ve gerekçeleri yerinde görüldüğü gibi başvuru sahibinin tüm kanuni mirasçılar adına hareket etmeye yetkili olduğuna dair bir belgede itiraz ekinde bulunmadığından iş bu itirazın reddi gerekmiştir” gerekçeleriyle MDB tarafından verilen kararı onamıştır. Bunun üzerine başvuru sahibi Ankara 4. FSHHM’ye YİDK kararının iptali ve markanın tescilinin talebiyle dava açmıştır.

Ankara 4. FSHHM marka başvurusunun reddine dair YİDK kararının iptali ile marka tescili talebiyle açılan davayı aşağıdaki gerekçelerle reddedip YİDK kararını hukuka uygun bulmuştur: “...Uyuşmazlık dava konusu marka başvurusunun MarkaKHK’nın 8/5 ve 7/1 (h) maddeleri uyarınca tescil engelinin bulunup bulunmadığı ve bu bağlamda YİDK kararının iptali koşullarının oluşup oluşmadığı noktalarında toplanmıştır. MarkaKHK’nın 8/5 maddesinde “tescil için başvurusu yapılmış markanın, başkasına ait kişi ismi, fotoğrafı, telif hakkı veya herhangi bir sınaî mülkiyet hakkını kapsaması halinde, hak sahibinin itirazı üzerine tescil başvurusu reddedilir” hükmü öngörülmüştür. Bir kişinin kendi ad ve soyadını marka olarak kullanabileceği gibi, bir başkasının adı ve soyadını marka olarak kullanabilmesi mümkündür. Ancak bu halde kişilik hakları ihlali ile karşılaşmak söz konusu olabilecektir. MarkaKHK 8/5 maddesine göre, başkasının ismi marka olarak tescil edilmek istendiğinde, bu kişinin veya mirasçılarının buna itiraz hakkı mevcuttur. Aynı şekilde, ünlü kişilerin veya tarihi şahsiyetlerin isimlerinin de, marka olarak seçilmesi olanağı vardır. Ancak, tanınmış kişilerin isimlerinden faydalanarak marka oluşturmak kuşkusuz onların iznine bağlıdır. İzinsiz kullanım, onların kişilik haklarına tecavüz oluşturur. Somut davaya bu açıdan bakıldığında, dosya içerisinde bulunan belgelerden tescili istenen ibarenin “mahzuni şerif” olduğu, davacı ve davalının babalarının nüfus kaydına göre adının “şerif mahzuni” olduğu ve bu durumda ad ve soyad yer değiştirse de, marka kapsamındaki sözcüklerin murisin gerçek ad ve soyadını gösterdiği anlaşılmıştır. Davacı vekili, tarafların babası ve

murisi olan Mahzuni Şerif'in sağlığında davalı Emrah Mahzuni'yi mirastan iskat ettiğini beyan etmiştir. Getirilen belgelerden tarafların babası Mahzuni Şerif'in ölüme bağlı bir tasarrufla bir kısım mirasçılarını mirastan mahrum bırakmış ise de, Ankara 10. Sulh Hukuk Mahkemesi'nin 2008/69 Esas sayılı dava dosyasında verilen kararda, davalı Emrah Mahzuni yönünden iskat işleminin geçerli olmadığı, yasal mirasçılığını koruduğuna karar verildiği ve anılan kararın Yargıtay 7. Hukuk Dairesi'nin 01.04.2010 tarih ve 2009/606 E. ve 2010/1829 K sayılı kararı ile onandığı, ancak ilgili mahkemenin 10.05.2010 tarihli yazısından kararın henüz kesinleşmediği anlaşılmıştır. Ne var ki söz konusu dava reddedilmiş olsa dahi durum değişmeyecektir. Çünkü mirastan iskat mali haklara ilişkin olup, davalının kişilik haklarından yoksun kalması sonucunu doğurmayacaktır. Diğer bir anlatımla mirastan yoksun kalmak davalının Mahzuni Şerif'in oğlu olduğu gerçeğini değiştirmeyecektir. Ayrıca "Mahzuni" sözcüğü, davalının da soyadıdır. Bu durumda davalının izin ve muvafakati olmadan davacının "Mahzuni Şerif" ibaresini tescili mümkün olmayacaktır."⁹⁷

İlk derece mahkemesinin verdiği kararla ilgili herhangi bir Yargıtay kararına rastlanmamıştır.

Davadaki taraflar marka ibaresinde yer alan "Mahzuni Şerif" isminin sahibi sanatçı Âşık Mahzuni Şerif'in çocuklarıdır. Dolayısıyla davalı ve davacı her iki tarafın da ibarenin tescilini engelleme hakkı bulunmaktadır. Her ne kadar Mahzuni Şerif'in davalıyı mirastan iskat ettiğinin beyan edilmesi hususu ortada olsa da MİK'in isim haklarıyla ilgili açıklamalarına göre ihtilafli taraflar isim sahibinin çocukları olduğu için, tescile konu kişinin isminden haksız kazanç elde edilmesi veya tescile konu ibarenin istismar edilmesinin somut olayda söz konusu olmadığı düşünülmektedir. Mahkeme karar verirken, hem mirastan yoksun bırakılmanın mali bir durum olduğunu ve bunun kişilik haklarından da yoksun bırakılması anlamına gelmediğini, hem de ibarede yer alan "mahzuni" sözcüğünün davalı tarafın da soyadı olduğu hususu ile birlikte değerlendirilmiştir. YİDK kararındaki "...başvuru sahibinin tüm kanuni mirasçılar adına hareket etmeye yetkili olduğuna dair bir belgede itiraz

---

⁹⁷ Ankara 4. FSHHM 14.05.2010 tarih ve 2008/245E., 2010/225K.

ekinde bulunmadığından iş bu itirazın reddi gerekmiştir” gerekçesi bu açıdan değerlendirildiğinde, mahkeme kişilik hakları kapsamında da değerlendirme yaptığından bu gerekçenin isabetli olmadığı düşünülmektedir. YİDK kararındaki gerekçe açısından değerlendirme yapılacak olursa, yasal mirasçılığın isim markalarına dayalı itirazların incelenmesinde tek başına bir unsur olarak değerlendirilmemesi gerektiği düşünülmektedir.

3.2. Endüstriyel Tasarımlara Dayanan Davalar

MarkaKHK 8/5’de bahsedilen diğer sınaî haklardan biride endüstriyel tasarımlardır. Endüstriyel tasarımlara ilişkin başvurular genellikle tescili istenen ürünün tasarımı olan bir şekilde birlikte kelime ya da harf gibi başkaca işaretleri de içeren başvurulara yöneliktir. Endüstriyel tasarımlara ilişkin olan üç dava izleyen alt bölümde verilmiştir.

3.2.1. Luppo Choco Kararı

2008/71894 başvuru numaralı ve “*Luppo Choco*” ibareli başvuru için 30. sınıftaki “kahve, kakao; kahve veya kakao esaslı içecekler, çikolata esaslı içecekler...” malların talebiyle Şölen Çikolata Gıda Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi tarafından tescil başvurusunda bulunulmuştur. Mutlak ret nedenleri açısından yapılan incelemenin ardından marka RMB’de ilan edilmiştir. Markaya yapılan ilana itirazın incelenmesi sonucunda markanın tescil talebinin reddedilmesine karar verilmiştir. Daha sonra başvuru sahibi ret kararına YİDK nezdinde itiraz etmiş ve “*2008/71894 başvuru numaralı "luppo choco şekil" ibareli başvurunun 2007 01274, 2008 00421*

*ve 2008 00242 sayılı ve “*Luppo Choco*”, “*Luppo Choco*” ve “*Luppo Choco*” şekilli endüstriyel tasarımlara dayanılarak MarkaKHK’nın 8/5 maddesi çerçevesinde reddi kararına karşı başvuru sahibi tarafından yapılan itiraz incelenmiştir. İnceleme*

sonucunda başvuruda yer alan kek şekli ile 2007 01274, 2008 00421 ve 2008 00242 sayılı endüstriyel tasarımlarda yer alan kek şekli arasında benzerlik bulunduğu yolundaki tespite katılmakla birlikte, başvuruda yer alan ve benzerliğe konu kek tasarımının aynı veya ayırt edilemeyecek derecede benzerinin başvuru sahibi adına 2008 01094 sayılı endüstriyel tasarım tescilinin 1. kek bölümünde yer aldığı tespit edilmiştir. Başvuruda yer alan kek şekli, başvuru sahibi adına 2008 01094 sayılı ve

“ ” şekilli endüstriyel tasarım tescilinin içeriğinde olduğundan söz konusu

kek şeklinin 2008/71894 sayılı ve “ ” ibareli marka başvurusunda kullanılmasında herhangi bir hukuka aykırılık görülmemiştir. Belirtilen nedenlerle MDB’ce verilen ret kararı yerinde görülmemiş ve iş bu itirazın kabulü gerekmiştir⁹⁸ gerekçeleriyle itirazı haklı bularak markanın tescil işlemlerinin devamına karar vermiştir. Muteriz Yıldız Holding Anonim Şirketi ise sonraki süreçte YİDK kararının iptali ve markanın tescil edilmiş olması halinde hükümsüz kılınması ve sicilden terkinin talebiyle Ankara 1. FSHHM’ye dava açmıştır.

Ankara 1. FSHHM, MarkaKHK 8/3 kapsamında davacının kullanım hakkının olmadığı, 8/1 (b) ve 8/5 maddelerince ret koşullarıyla birlikte haksız rekabet koşullarının oluşmadığına hükmederek davanın reddine karar vermiştir. Kararın MarkaKHK 8/5 ile ilgili gerekçelerinden ilk bilirkişi raporları aşağıda belirtilmiştir:

“... Somut olay yönünden MarkaKHK 8/3 ve 8/5 maddesi kapsamında yapılacak

değerlendirmede davalının 28.02.2008 tarih, 2008/01094 sayılı ve “ ” tasarımının da göz ardı edilmemesi, davacının önceki bir kullanımını veya sınai hakkını ispat edebilmesi için 28.02.2008 tarihinden öncesine ilişkin belgelerini sunması gerektiği, davacının bu yönde sunduğu delillerden İstanbul Bakkallar Odası’nın Bakkal Dünyası Kasım - Aralık 2008 dergisinin kamuya sunulma tarihi

⁹⁸ 20.10.2010 tarih ve 2010-M-4258 sayılı YİDK Kararı.

davalının tasarımına ilişkin başvuru tarihinden sonra olduğu için dikkate alınmasının mümkün olmadığı, benzer şekilde İmaj ambalaj firması tarafından kesilen faturanın 15.11.2008 tarihine ilişkin olması nedeniyle dikkate alınmasının mümkün olmadığı, yine davacı Yıldız Holding ile Fresh Cake firması arasındaki sözleşmenin de 01.09.2008 tarihine ait olması nedeniyle değerlendirmeye alınmayacağı, barkot ve ambalaj bilgilerinden hareketle kesin bir tarihe ulaşmanın mümkün olmadığı ancak dosyada yer alan davacıya ait ambalaj örneği üzerinde “Tarım ve Köy İşleri Bakanlığı’nın 22.10.2008 tarih ve 34-00024-G00136 sayılı izni ile üretilmiştir” şeklinde bir tarihe yer verildiği bu tarihin de davalıya ait tasarımın başvuru tarihinden sonra olduğu, dolayısıyla bu ambalajın da önceki kullanım kapsamında değerlendirmesinin mümkün olmadığı, ... MarkaKHK 8/5 maddesi yönünden davacı delilleri incelendiğinde davacının 2007/01274, 2008/00421, 2008/00242 sayılı ve

“” şeklindeki tasarımlarının davalının tasarım

“” şeklindeki tasarımın ise sonra olduğu, bu meyanda öncelikle davacının 8/5 maddesi yönünden taleplerine dayanak olarak gösterdiği tasarımlar ile bizzat davalıya ait tasarımın tarihlerinin ve içeriklerinin dikkatlice incelenmesi gerektiği, davacının 2007/01274 sayılı tasarımının başvuru tarihi 23.03.2007 ve yayın tarihi 01.05.2007 olarak davalının tasarımının başvuru tarihinden önce olduğu, dolayısıyla 8 şeklindeki üstü çikolatalı kek tasarımı konusunda 8/5 maddesi anlamındaki önceki hak sahibi davacı Yıldız Holding firması olduğu, işbu davanın konusu tasarımın hükümsüzlüğü olmamakla birlikte davalıya ait 2008/01094-1 sayılı tasarımın davacıya ait 2007/01274 sayılı tasarım karşısında ayırt edicilik vasfına haiz olmadığı, zira Ankara 4. FSHHM’nin 10.05.2010 tarih 2009/76 E. ve 2010/200 K. sayılı kararında dile getirdiği üzere her ikisinde de kekin orta kısmında daralan 8 formunda geometrik forma sahip kekler ve hususiyetle davalının markasında yer alan sekiz kek formu üzerinde gerçek hak sahibinin davacı olduğu, tasarım tescil sisteminin incelemesiz bir sistem olduğu ve davacının da davalıdan önce 8 şeklinde kek tasarımı için tescil talebinde bulunduğu

göz önünde bulundurulduğunda davacının tescilli bir tasarıma sahip olmasının da 8/5 maddesi kapsamında yapılacak değerlendirmede salt davalının 8 kek şeklinde bir tasarıma sahip olmasının kendi lehine bir hak sağlamasının mümkün olmadığı, dolayısıyla 8/5 maddesi uyarınca davalının markası davacıya ait bir sınaî hakkı kapsadığı ve markanın hükümsüzlüğü koşullarının oluştuğu, davacının işbu dava kapsamında sunduğu tasarımlarını itiraz aşamasında da sunduğu ve TPE MDB tarafından tasarım sisteminin incelemesiz bir sistem olduğu göz önünde bulundurularak tasarımların karşılaştırılması yapılarak işbu rapor ile varılan sonuca gidilmesinin mümkün olduğu, dolayısıyla dava konusu markanın hükümsüzlüğü ve YİDK kararının iptali koşullarının oluştuğu, ancak davalının tescile dayalı bir kullanımının da yerleşik Yargıtay kararları uyarınca haksız rekabet olarak değerlendirilmesinin mümkün olmadığı, dolayısıyla haksız rekabete yönelik taleplerin yerinde olmadığı mütalaa edildiği, sonuç olarak dava konusu 2008/71894

başvuru numaralı “ ” ibareli markanın MarkaKHK 8/1 (b) ve 8/3 maddesi anlamında hükümsüzlüğü ve YİDK kararının iptali koşullarının oluşmadığı,

dava konusu 2008/71894 başvuru numaralı “ ” ibareli markanın 8/5 maddesi yönünden hükümsüzlüğü ve YİDK kararının iptali koşullarının oluştuğu, davalının tescilli tasarımına dayanan kullanımın haksız rekabet olarak değerlendirilemeyeceği yönünde görüş bildirmişlerdir.” Alınan bu ilk bilirkişi raporuna davacı ve davalı vekilleri itiraz etmişlerdir. İtirazlar üzerine mahkeme bilirkişilerden ek rapor talep etmiştir. Bilirkişilerin sunduğu bu ek raporda MarkaKHK 8/5 ile ilgili açıklamalar aşağıda verilmiştir:

“... Davacı Yıldız Holding A.Ş. adına 2007 yılında tescil edilmiş 2007 01274 sayılı tasarım tescilinin varlığı söz konusu olduğu, söz konusu tasarımın “sekiz formunda

çikolata kaplamalı” bir ürün olduğu, davalı tarafından “” markasında kullanılan çikolatalı kek görseli ise davalı adına 2008 yılında tescil edilmiş olan 2008 01094 numaralı tasarım tesciline dayandığı, her iki tasarım görseline ilişkin olarak kök raporda yapılan tespitler neticesinde davalı markasında kullanılan tasarımın, davacı tasarımı karşısında ayırt edici vasıflara sahip olmadığı, böyle bir durumda 8/5 maddesi gereğince “marka içerisinde yer alan bir veya birden çok unsurdan biri dahi bir başkasına ait sınıf hakkı içeriyorsa markanın reddinin talep edilmesi mümkündür” ilkesi gereğince davacının, 2007 01274 sayılı tasarımının çok benzerinin dava konusu tasarımda kullanılmış olması sebebiyle 8/5 maddesi uyarınca markanın hükümsüzlük koşullarının oluştuğuna ilişkin kök rapordaki görüşlerin değişmediği, sonuç olarak kök raporda taraf markaları arasında MarkKHK 8/1 (b), 8/3 ve 8/5 kapsamında yapılan değerlendirmeler sonucu sunulan tespitlerde değişikliğe gidilmesini gerektirecek herhangi bir husus olmadığı, dava konusu

2008/71894 başvuru numaralı “” ibareli markanın davacının dayanak gösterdiği markalar karşısında 8/1 (b) anlamında reddinin mümkün olmadığı, davacının önceki kullanımına ilişkin delillerinin ise davalının tasarım başvurusu tarihinden sonrasına ilişkin olması nedeniyle dava konusu markanın 8/3 maddesi anlamında da hükümsüzlüğü ve YİDK kararının iptali koşullarının oluşmadığı, davacının 2007 01274 sayı ile tescilli tasarımının aynısının/ayırt edilemeyecek

düzeyde benzerinin 2008/71894 başvuru numaralı “” ibareli dava konusu markada kullanılmış olması nedeniyle, 8/5 maddesi yönünden hükümsüzlüğü ve YİDK kararının iptali koşullarının oluştuğu, davalının tescilli tasarımına dayanan kullanımın haksız rekabet olarak değerlendirilmeyeceği” yönünde görüş bildirmiştir. Mahkeme aşağıdaki gerekçelerle davayı sonuçlandırmış ve hükmünü açıklamıştır:

“Bilirkişilerden alınan rapor ve ek raporun MarkaKHK 8/1 (b) ve 8/3 maddesi gereğince yapılan incelemelerine ve varılan sonuçlarına mahkememizce aynen katılmış ancak 8/5 ile ilgili sonuçlara, davalının marka başvurusunda kullandığı kek şeklinin davalı adına tescilli tasarımı olması ve tescilli tasarımını marka başvurusunda kullanmasının yasal hakkı olması tasarım tescili hükümsüz kılınmadıkça tescil sahibinin kullanımının yasal olduğu ve bu hakkın engellenemeyeceği yasaya aykırı bir yön bulunmadığı tasarım tescilleri her ne kadar incelemesiz ise de tescil ile 554 Sayılı KHK’nın korumasından yararlanacağı ve davalının da marka başvurusunda kendi adına tescilli tasarımını şekil unsuru olarak kullandığı bu durumda bu davanın konusunun da davalının tasarımının hükümsüzlüğü olmadığından davalının tasarımının hükümsüzlük şartlarının bu davada incelenemeyeceği ve tescilli olduğu sürece hakkın ve korumanın devam edeceği tescilli bir hakkın kullanımının tescilli olduğu sürece kullanımının yasal olduğu, çeşitli Yargıtay içtihatlarında da vurgulanıp kabul edildiğinden ve ayrıca davalının kendi adına tescilli tasarımını yani sınaî hakkını, kendi marka başvurusunda kullanırken davacı ile itibas yaratmak, davacının markasına yakınlaşma, davacının tasarımını kullanma gibi bir amaçla hareket ettiği de sabit olduğundan bilirkişilerin davalının marka başvurusu ile ilgili YİDK kararının iptali ve markanın hükümsüzlüğü yönünden 8/5 kapsamında yaptıkları değerlendirmeye mahkememizce yukarıda açıklanan nedenlerle itibar edilmemiştir. Toplanan tüm delillere göre, MarkaKHK 8/3 maddesi kapsamında davacının hakkının olmadığı, 8/1 (b), 8/5 ve haksız rekabet şartlarının oluşmadığı anlaşılmakla, açıklanan nedenlerle davanın reddine karar vermek gerekmiştir”.⁹⁹

İlk derece mahkemesinin verdiği kararla ilgili herhangi bir Yargıtay kararına rastlanmamıştır.

Başvuru hakkında MDB İtirazlar Birimi tarafından yapılan incelemede “... *İtiraza gerekçe olarak gösterilen markalardan 2008/34730 sayılı ve “8 kek” ibareli marka ile aynı ya da benzer olmadığı ve karıştırılma ihtimalinin bulunmadığı tespit edilmiştir. İtiraza gerekçe olarak gösterilen diğer markalar ise işbu başvurudan*

---

⁹⁹ Ankara 1. FSHHM 15.05.2012 tarih ve 2010/214E., 2012/77K.

sonraki tarihlerde yapılmış olduğundan, bu markalara dayanarak yapılan itiraz haklı bulunmamıştır. Diğer yandan, 2007 01274, 2008 00242, 2008 00421 ve 2009 02169 sayılı endüstriyel tasarımlar da itiraz gerekçesi olarak gösterilmiştir. Söz konusu endüstriyel tasarımlardan 2009 02169 sayılı tasarım başvurusu işbu başvurudan sonraki bir tarihte yapıldığından değerlendirmeye alınmamıştır. Diğer tasarımların ise bir gıda ürününe (kek) ait tasarımlar olduğu tespit edilmiştir. İtiraz edilen başvurunun 30. sınıfta yer alan gıda ürünleri için yapılmış olması, itiraza dayanak olan tasarımların söz konusu gıda ürünü ile ilgili olarak piyasada yaygın olarak kullanılan bir tasarım olmaması ve başvuruya konu marka örneğinde yer alan şekil unsuru ile itiraza dayanak tasarımların aynı/ayırt edilemeyecek kadar benzer olması gibi hususlar da dikkate alındığında, başvuru, MarkaKHK'nın "tescil için başvurusu yapılmış markanın, başkasına ait kişi ismi, fotoğrafı, telif hakkı veya herhangi bir sınaî mülkiyet hakkını kapsamaması halinde, hak sahibinin itirazı üzerine tescil başvurusu reddedilir" hükmüne amir olan 8/5 maddesi kapsamında değerlendirilmiş ve itiraz edilen başvurunun reddine karar vermiştir" gerekçelerinden bahsedilip başvuru reddedilmiştir. Başvuru sahibinin karara itirazı üzerine YİDK, itiraz gerekçesi endüstriyel tasarımlarla marka ibaresinde yer alan kek şeklini benzer bulmakla beraber başvuru sahibi adına tescilli bulunan 2008 01094 sayılı endüstriyel tasarım tescillinin de dikkate alınması gerektiğini belirtmiş ve ret kararını bozmuştur. Burada dikkate edilecek husus, başvuru sahibi adına tescilli olan endüstriyel tasarımın aynısının ya da ayırt edilemeyecek derecede benzerinin başvuru sahibinin marka tescilinde de kullanma hakkına sahip olduğudur. Mahkemeye sunulan dilekçede YİDK kararında bahsi geçen ve başvuru sahibine ait 2008 01094 sayılı endüstriyel tasarım tesciline üçüncü kişiler tarafından hükümsüzlük davası açıldığı belirtilmiş, ancak bahsi geçen dava davalı lehine sonuçlanıp davanın reddine karar verilmiştir. Dolayısıyla başvuru sahibi adına hükümsüzlük kararı verilen herhangi bir endüstriyel tasarım kararı da mevcut değildir. Bilirkişiler buna rağmen davacı taraf adına tescilli bulunan 2007/01274 sayılı endüstriyel tasarımla başvuru sahibi adına tescilli bulunan 2008 01094 sayılı endüstriyel tasarım arasında herhangi bir ayırt edici bir vasıf olmadığını belirtip MarkaKHK 8/5 kapsamında davacı tarafın haklarının ihlal edildiğini belirtmişlerdir. Sunulan ek bilirkişi raporunda da kök raporda sunulan görüşler savunulmuştur. Mahkeme ise sunulan raporlardaki görüşleri

incelemiş ve başvuru sahibi adına tescilli bulunan endüstriyel tasarımın tescilli olduğu sürece marka olarak da kullanılmasının mümkün olduğuna karar vermiştir. Gerçekten de tescille sahip olunan bir sınaî hakkın diğer bir sınaî hak içinde kullanılmasının engellenmesi sınaî mülkiyet hukukunun evrensel ilkelerine ters düşmektedir. Bu nedenle YİDK ve Mahkemenin verdiği kararlarının kendi içinde tutarlı ve mantıklı olduğu düşünülmektedir.

3.2.2. Şölen Ozmo Ogopogo Kararı

2009/31893 başvuru numaralı ve “*ogopogo*” ibareli başvuru için 29, 30 ve 32. sınıftaki malların talebiyle Şölen Çikolata Gıda Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi tarafından tescil başvurusunda bulunulmuştur. Mutlak ret nedenleri açısından yapılan incelemenin ardından marka RMB’de ilan edilmiştir. Markaya yapılan ilana itirazın incelenmesi sonucunda ise itirazın reddedilmesine karar verilmiştir. Daha sonra muterizler Kraft Foods Global Brands LLC, Pınar Entegre Et ve Un San. A.Ş. ve Eti Gıda San. ve Tic. A.Ş. tarafından yapılan itirazlar YİDK’da incelenmiş ve yalnızca Pınar Entegre Et ve Un San. A.Ş. ve Eti Gıda San. ve Tic. A.Ş. tarafından yapılan itirazlar kısmen haklı bulunarak kabul edilmiştir. YİDK kararında: “... *Son olarak Eti Gıda San. ve Tic. A.Ş. adına yapılan itiraz incelenmiştir. İtiraz 2002 01380, 2005 04265 sayılı "ogi puki", "eti petito ayıcık şekil" ibareli markalarla, tescilli tasarımla karıştırılma olasılığı, tanınmışlık, kötü niyet iddialarına dayanmaktadır. İnceleme sonucunda; başvuru sahibinin kötü niyetli olduğunu gösterir herhangi bir kanıtın itiraz ekinde sunulmadığı belirlenmiş ve Kurul’da başvurunun kötü niyetle yapıldığı yönünde kanaat oluşmamıştır. Dolayısıyla, kötü niyet gerekçeli itiraz kabul edilmemiştir. Ayrıca, başvuru ile 2002 01380 sayılı "ogi puki" ibareli itiraz gerekçesi marka karıştırılabilecek derecede benzer bulunmamıştır. İlaveten, başvurunun itiraz*

sahibi adına 2005 28 sayıyla tescilli olan “” şekilli tasarım gerekçe gösterilerek yapılan itiraz da kabul edilmemiştir. Bununla birlikte, diğer itiraz

gerekçesi 2005 04265 sayılı "eti petito ayıcık şekil" ibareli marka ile başvuru, markalardaki şekil unsurlarının benzerliği dikkate alınarak, karıştırılabilecek derecede benzer markalar olarak değerlendirilmiş ve markaların kısmen aynı/aynı tür malları kapsadıkları tespit edilmiştir. Bu çerçevede, markaların ortak olarak kapsadıkları aynı/aynı tür mallar bakımından markalar arasında karıştırılma ihtimalinin ortaya çıkabileceği kanaatine ulaşılmıştır. 2002 01380 sayılı "ogi puki" ibareli markanın tanınmış bir marka olduğu yönünde kanaate ulaşılmadığından ve 2005 4265 sayılı "eti petito ayıcık şekil" ibareli itiraz gerekçesi markayla benzerlik iddiasının markalardaki şekil unsurlarının benzerliği gerekçesine dayalı olması nedeniyle, itiraz gerekçesi markadaki şekil unsurunun tanınmışlığının ispatlanması gerekirken, bu husus da hiçbir kanıt sunulmamış olduğundan, tanınmışlık gerekçeli itiraz kabul edilmemiştir. Bu çerçevede, "Eti Gıda San. ve Tic. A.Ş." adına yapılan itirazın, 2005 4265 sayılı itiraz gerekçesi markanın kapsadığı mallarla aynı tür mallar olan "şekerlemeler, çikolatalar, bisküviler, krakerler, gofretler, kokolinler, tartlar kekler, karamel dolgulu şekerleme ve çikolatalar" malları bakımından kabul edilmesi gerekmiştir. Başvuru kapsamındaki diğer mallar bakımından ise itiraz haklı görülmemiştir"¹⁰⁰ gerekçelerinden bahsedilmiştir. Daha sonra başvuru sahibi davaya konu YİDK kararının davalı Eti Gıda San. Tic. A.Ş. tarafından yapılan itirazın kısmen kabulüne ilişkin kısmının iptali ve başvurudan çıkartılan mallar yönünden tescil işlemlerinin devamına karar verilmesi talebiyle Ankara 4. FSHHM'ye dava açmıştır.

Ankara 4. FSHHM dosyayı inceledikten sonra davanın reddine karar vermiştir. Karar gerekçelerinin MarkaKHK 8/5 ile ilgili kısmında "... Keza davalının "çikolata"

ürünleri yönünden tescil ettirdiği " " figürlü şekil tasarımı üzerinde önceye dayalı ve tescilli sınâî hakkı bulunduğu davacı markasının çikolata emtiası yönünden aynı şeklin benzerini marka olarak tescil ettirmesinin MarkaKHK'nın 8/5 maddesine de aykırı olacağı, başvurunun kısmen reddinin bu sebeple de doğru

¹⁰⁰ 29.06.2011 tarih ve 2011-M-2584 sayılı YİDK Kararı.

olduğu kanaatine varılmakla, YİDK kararı yerinde görölmekle davanın reddine karar verilerek hüküm kurulmuştur”¹⁰¹ gerekçelerinden bahsedilmiştir.

Sonraki süreçte Yargıtay 11. Hukuk Dairesi’nin 12.09.2012 tarih 2012/9335E. ve 2012/13107K. numaralı kararıyla ilk derece mahkemesinin kararı onanmıştır.

MİK’de MarkaKHK 8/5 bölümünde endüstriyel tasarımların itirazına ilişkin olarak “marka başvurusu, başvuru tarihi önce olan aynı veya ayırt edilemeyecek kadar benzer bir sınaî mülkiyet başvurusunu veya tescilli bir sınaî mülkiyet hakkını kapsıyorsa, marka başvurusu söz konusu hakkın sahibinin itirazı üzerine reddedilir”¹⁰² şeklinde bir açıklama yapılmıştır. Buna göre itiraza mesnet tasarım ile başvuruya konu marka karşılaştırıldığında ihtilafa konu ibarenin benzer olması otomatik olarak başvurunun reddi sonucunu doğurmaktadır. Somut olayda ise YİDK

kararında, itiraz gerekçesi 2005 28 sayılı ve “ ” şekilli endüstriyel tasarım ile marka başvurusunda yer alan “panda” şeklinin benzer olmadığı kanaatine varıldığından endüstriyel tasarım gerekçeli itirazın reddedildiğinden bahsedilmiştir. Mahkeme ise ihtilafa konu tasarım ve markanın benzer olduğundan bahsedip MarkaKHK 8/5 anlamında bir ihlalin hükmünü kurmuştur. İtiraz gerekçesi endüstriyel tasarım ile marka başvurusunda yer alan “panda” şeklinin benzer olduğu, çekişmeli malların ortalama tüketiciler nezdinde ilgili malları satın alma işleminde dikkat düzeyinin düşük olacağı da varsayıldığında mahkemenin verdiği kararın daha isabetli olduğu düşünülmektedir.

3.2.3. Anı Rawo Kara Kız Kararı

2008/19408 başvuru numaralı ve “ ” ibareli başvuru için 30. sınıftaki “kahve, kakao; kahve veya kakao esaslı içecekler, çikolata esaslı içecekler,

¹⁰¹ Ankara 4. FSHHM 26.03.2012 tarih ve 2011/304E., 2012/63K.

¹⁰² TPE Marka İnceleme Kılavuzu. 2011, s.138.

makarnalar, mantılar, erişteler, pastacılık ve fırıncılık mamulleri, tatlılar...” mallarının talebiyle Anı Bisküvi Gıda Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi tarafından tescil başvurusunda bulunulmuştur. Mutlak ret nedenleri açısından yapılan inceleme neticesinde marka RMB’de ilan edilmiştir. Markaya yapılan ilana itirazın incelenmesi sonucunda ise itirazın reddedilmesine karar verilmiştir. Daha sonra muteriz Eti Gıda Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi tarafından yapılan itiraz da YİDK tarafından reddedilmiştir. YİDK kararında “... Öte yandan itiraza dayanak olarak gösterilen tasarım tescillerine ilişkin herhangi bir bilgi ve belge sunulmadığından sözü edilen tasarım tescillerine ilişkin herhangi bir değerlendirmede bulunulmamıştır. Ayrıca itiraz dilekçesinde öne sürüldüğü gibi başvurunun kötü niyetle yapıldığı yönünde bir kanaate ulaşılamadığından bu iddianın kabulü mümkün olmamıştır”¹⁰³ gerekçelerinden bahsedilmiştir. Daha sonra muteriz vekili YİDK kararının iptali, ilgili markanın hükümsüzlüğü ve sicilden terkin talebiyle Ankara 2. FSHHM’ye dava açmıştır.

Ankara 2. FSHHM muteriz tarafından açılan davayı reddederek YİDK kararının hukuka uygun olduğuna hükmetmiştir. Kararın MarkaKHK 8/5 ile ilgili kısmında “... Tasarım tescilinin kendisinin aynısı veya kendisinden belirgin biçimde farklı bulunmayan tasarımların tescilini engelleyebileceği, başvuruya konu

şeklinden müteşekkil işaretin davacının tasarım tescillerinde görünen ürünlerin biçiminden küçük ayrıntı seviyesini aşacak farklılıklar taşıdığı, bilgilenmiş kullanıcı üzerinde bıraktığı genel izlenimin seçenek özgürlüğü de nazara alınarak gerçekleştirilecek karşılaştırmada, davacının tasarım tescillerinin bıraktığı genel izlenimden belirgin bir biçimde farklı olduğu kanısına varılmış, yargılama konusu tetkikatın tescil belgelerinde bulunan işaretin orijinal haline göre gerçekleştirilmesinin gerekmesi ve tescilden sonra fiili kullanıma konu edilecek işaret ve ambalaj kompozisyonlarını içermemesi karşısında, davacı itirazlarının reddine dair karar verilmesi gerekmiştir”¹⁰⁴ gerekçelerinden bahsedilmiştir.

¹⁰³ 18.08.2009 tarih ve 2009-M-3938 sayılı YİDK Kararı.

¹⁰⁴ Ankara 2. FSHHM 07.10.2010 tarih ve 2009/267E., 2010/207K.

Sonraki süreçte Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 09.04.2012 tarih 2010/15609E. ve 2012/5664K. numaralı kararıyla ilk derece mahkemesinin kararı onanmıştır.

YİDK kararı incelendiğinde, Enstitüye sunulan belgelerde itiraza gerekçe olan endüstriyel tasarımlara ilişkin olarak herhangi bir tescil belgesi ya da başkaca belge sunulmadığından Kurul bu konuda bir değerlendirme yapmamıştır. Mahkeme ise ilgili tasarımlarla marka başvurusu arasında farklılık olduğuna hükmetmiştir. İtiraz

gerekçesi olarak mahkemeye “browni” ibaresini içeren “”,

“”, “” ve “” şekilli tasarımlar sunulmuştur.

Tasarım üretilen ürünlerin dış görünüşlerinin tescil edilmesini konu almaktadır. Dolayısıyla sunulan gerekçelerde yer alan “browni” ibaresi şekillerde yer alan ürünün herhangi bir şekli olmadığı gibi tüketici nezdinde ibarede yer alan marka olarak da algılanmaktadır. Ayrıca “browni” ibaresinin herhangi bir figüratif tasarımla da yazılmadığı tespit edildiğinden mahkemenin ve YİDK'nın verdiği kararlar isabetli olarak değerlendirilmektedir.

3.3. Ticaret Unvanlarına Dayanan Davalar

Ticaret unvanı tacirlerin ticaret yaparken kullandığı addır.¹⁰⁵ Marka ise üretilen mal veya hizmetin ayırt edilmesini sağlamayı amaçlayan işaretlerdir. Ticaret unvanları, 8/5 kapsamındaki itirazların büyük çoğunluğunun da gerekçesini oluşturmaktadır. Tezimiz kapsamında incelenen mahkeme kararlarının on bir tanesinin ticaret unvanlarına dayandırıldığı tespit edilmiştir. Bu kararlara devam edilen bölümde yer verilecektir.

¹⁰⁵ Ayrıntılı bilgi için bkz. s. 9.

3.3.1. BÜSAN4 KARARI

2005/42875 başvuru numaralı ve “büsan4” ibareli marka için 37. sınıftaki hizmetlere ilişkin olarak Aspak Yapı ve Denetim Malzemeleri Ticaret Ltd. Şti. tarafından TPE’ye tescil başvurusunda bulunulmuştur. Mutlak ret nedenleri açısından yapılan incelemenin ardından marka RMB’de ilan edilmiştir. Markaya yapılan ilana itirazın incelenmesi sonucunda ise itirazın reddedilmesine karar verilmiştir. Daha sonra muterizin MDB’nin verdiği bu karara itirazı sonucunda YİDK muterizi “2005/42875 başvuru numaralı "büsan4" ibareli başvuruya Büsan Sanayi Site Yöneticiliği tarafından yapılan itiraz incelenmiştir. Yapılan inceleme sonucunda Büsan Sanayi Site Yöneticiliğinin tacir olmadığı tespit edilmekle birlikte mevzuatımız açısından marka sahibi olabilmek için tacir olma zorunluluğunun bulunmadığı hususu dikkate alınmış ve muterizin itiraza konu olan ibareyi iş bu başvuru tarihinden önce kullanmakta olduğu tespit edilmekle birlikte, başvuru sahibinin büsan ibaresi üzerindeki hak sahipliğini kanıtlayamadığı belirlendiğinden iş bu itirazın kabulü gerekmiştir”¹⁰⁶ kararıyla haklı bularak markanın reddedilmesine karar vermiştir. Daha sonra başvuru sahibi Aspak Yapı ve Denetim Malzemeleri Ticaret Ltd. Şti.firması YİDK kararının iptali talebiyle Ankara 3. FSHHM’ye dava açmıştır.

Ankara 3. FSHHM davayı incelemiş ve aşağıda yer alan gerekçelerle davanın reddine karar vermiştir:

Mahkeme kararında MarkaKHK 8/5 ile ilgili olan kısmı için “... Diğer taraftan ticaret siciline tescil edilmiş kooperatif adı ve site yönetiminin adı da MarkaKHK’nın 8/5 hükmünde yer alan sınaî mülkiyet hakkı kapsamına girmektedir. Yukarıda da belirtildiği üzere kooperatif veya site yönetiminin kullanıldığı faaliyet alanı ile davacı markasının yöneldiği alan aynı veya benzer olduğundan bu kullanımın halk arasında karışıklığa sebebiyet vereceği veya iki işletme arasında irtibatın kurulması ihtimalinin yüksek olduğu, işaretler arasındaki benzerliğin, alıcıları satın almayı düşündükleri hizmet yerine bir başka hizmet almak durumunda bırakması kadar, alıcıların iki farklı marka veya işaret karşısında bulduklarını anlamalarına rağmen

¹⁰⁶ 01.07.2008 tarih ve 2008-M-3793 sayılı YİDK Kararı.

bu markaların aynı kişiye ait olduğunu sanmaları ya da bu hizmetleri sunan işletmeler arasında idari ve ekonomik anlamda bir bağılılığın bulunduğu yanılığısına kapılmalarının da iltibas tehlikesi içinde bulunduğu, bu nedenle MarkaKHK 8/5 hükmü anlamında davalının başvuruya itiraz hakkının bulunduğu kabulü gerektiği kanaatine varılmıştır¹⁰⁷ gerekçelerinden bahsedilmiştir.

Sonraki süreçte Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 15.03.2011 tarih 2010/9082E. ve 2011/2716K. numaralı kararıyla ilk derece mahkemesinin kararı onanmıştır.

YİDK kararı incelendiğinde eskiye dayalı kullanım gerekçesiyle yapılan itirazın incelendiği ve bu gerekçe hakkında karar verildiği, MarkaKHK 8/5 kapsamında herhangi bir inceleme yapılmadığı anlaşılmaktadır. Mahkeme ise incelemeyi yaparken öncelikle tescili talep edilen "büsan4" ibaresinin ihtilafa konu "büsan" ibaresiyle benzerliği hakkında karar vermiştir. Buna göre "büsan" ibaresinin muteriz tarafından "Büsan Sanayi Site Yöneticiliği" şeklinde kullanıldığı ve "büsan 1-2-3" şeklinde devam eden markalarla hizmet verdiği ve "büsan 4" ibaresiyle seri marka imajı ortaya çıkabileceği, dolayısıyla markaların ayırt edilemeyecek derecede benzer oldukları kanaatine ulaşıldığı açıklanmıştır. Daha sonra site yönetiminin işgal alanı ile tescili istenen 37. sınıftaki hizmetler karşılaştırılmış, gerekçeli kararda "... Davacının tescilsiz markasının ilişkili olduğu inşaat hizmetleri ve site yönetimi hizmetleri ile davalı markasının ilişkili olduğu hizmetler karşılaştırıldığında, "konut, köprü, fabrika, vb. inşaatı hizmetleri" yönünden aynı tür olduğu; "binaların yenilenmesi hizmetleri, bina yıkım hizmetleri, kuyu açma hizmetleri, binaların iç ve dış cephelerinin boyanması hizmetleri, sualtı onarım hizmetleri, yol döşeme hizmetleri, inşaat kontrol hizmetleri, inşaat hakkında bilgilendirme hizmetleri, inşaat araç-gereç ve iş makinelerinin kiralanması hizmetleri, vinç, ekskavatör, buldozer, kazı makineleri kiralanması hizmetleri, binaların iç ve dış yüzeylerinin temizlenmeleri hizmetleri" yönünden benzer olduğu... " şeklinde görüş bildirmiştir. Nispi ret gerekçeleri incelenirken göz önünde bulundurulan markaların benzerliği ile tescili talep edilen mal ve hizmetlerin benzerliği hususu birlikte değerlendirildiğinde mahkemenin verdiği karar isabetli görülmektedir. Zira tescil edilmiş site yönetimi

---

¹⁰⁷ Ankara 3. FSHHM 23.03.2010 tarih ve 2008/278E., 2010/59K.

adının MarkaKHK 8/5 bendi kapsamında belirtilen diğer sınaî haklardan olduğu ve tescili talep edilen hizmetlerin site yönetimi tarafından verilen hizmetlerle benzer hizmetler olduğu düşünüldüğünde 8/5 kapsamında bir ihlalin ortaya çıkacağı düşünülmektedir.

3.3.2. Estel Kararı

2008/51872 başvuru numaralı ve “estel” ibareli marka için Nejat Ezgen tarafından 3. sınıftaki “parfümeri; kozmetik ürünleri, kişisel kullanım amaçlı koku vericiler” mallarının talebiyle tescil başvurusunda bulunulmuştur. Mutlak ret nedenleri açısından yapılan incelemenin ardından marka RMB’de ilan edilmiştir. Markaya yapılan ilana itirazın incelenmesi sonucunda ise itirazın reddedilmesine karar verilmiştir. Daha sonra muteriz Vestel Elektronik San. ve Tic. A.Ş.’nin MDB’nin verdiği bu karara itirazı sonucunda YİDK muterizi *“2008/51872 başvuru numaralı "estel" ibareli başvurunun MarkaKHK'nın 8. maddesi uyarınca itiraza gerekçe olarak gösterilen muhtelif sayılarla tescilli "vestel" ibareli/ibaresini içeren markalarla karıştırılma olasılığı, tanınmışlık gerekçeleriyle reddedilmesi talebiyle yapılan itiraz incelenmiştir. İnceleme sonucunda; başvurunun son derecede spesifik malların (parfümeri; kozmetik ürünleri, kişisel kullanım amaçlı koku vericiler) tescili talebiyle yapıldığı görülmüş, bu malların itiraz gerekçesi "vestel" markalarının tanındığı bilindiği elektronik cihazlar, beyaz eşyalar, ev içi kullanım amaçlı elektronik ürünler malları ile herhangi bir benzerliğinin, ilintisinin bulunmadığı tespit edilmiş, "estel" - "vestel" aynı olmadığı belirlenmiş, belirtilen tüm hususlar dikkate alındığında markalar arasında karıştırılma, ilişkilendirilme veya tanınmışlık nedeniyle ilişkilendirilme ihtimallerinin ortaya çıkmayacağı kanaatine varılmıştır. Ayrıca; başvuru kapsamındaki malların niteliği dikkate alınarak, Kurul tarafından verilen 2007-M-6112 sayılı kararın incelenen başvuru için emsal olarak alınmasının yerinde olmayacağı, incelenen başvurunun kendi dinamikleri çerçevesinde değerlendirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Belirtilen gerekçelerle itiraz haksız bulunmuş ve itirazın reddedilmesi gerekmiştir”*¹⁰⁸ gerekçeli kararıyla haksız bularak markanın tescil işlemlerinin devamına karar vermiştir. Muteriz ise sonraki

---

¹⁰⁸ 11.03.2010 tarih ve 2010-M-86 sayılı YİDK Kararı.

aşamada YİDK kararının iptali, marka tescil edilmişse markanın hükümsüz sayılması ve sicilden terkinin talebiyle Ankara 4. FSHHM'ye dava açmıştır.

Ankara 4. FSHHM davayı incelemiş ve davanın reddine karar vermiştir. Aşağıda mahkemenin MarkaKHK 8/5 ile ilgili gerekçeleri belirtilmiştir.

“... Davacı vekili, “Vestel” ibaresinin aynı zamanda müvekkilinin ticaret unvanı olduğunu, bu sebeple de “Estel” ibaresinin herhangi bir üründe tescil olunmasının marka hakkını ihlal teşkil edeceğini ileri sürerek MarkaKHK'nın 8/5 maddesi uyarınca başvuruya itirazda bulunulmuş ise de, anılan 8/5 maddesindeki hükmün uygulanabilmesi için ticaret unvanına sahip şirketin ticari faaliyet sahası ile marka tescili kapsamının örtüşmesi gerekir. Aksi takdirde marka tescilinin hiçbir anlam ve önemi kalmaz. Tescilli markalar yönünden dahi koruma, tescil kapsamındaki mallar itibariyle yapılıyor iken ticaret unvanları yönünden marka tesciline karşı unvan korumasının tüm malları kapsadığının söylenmesi marka hukukunun temel ilkeleriyle ve dürüst rekabet kuralları ile bağdaşmayacaktır. Bu yaklaşımla davacının ticaret unvanının “Vestel Elektronik San ...A.Ş.” olduğu, bu şekildeki bir ticaret unvanının “parfümeri; kozmetik ürünleri, kişisel kullanım amaçlı koku vericiler” yönünden “Estel” ibaresinin marka olarak tesciline engel olamayacağı, başvuruya itirazın reddine dair YİDK kararının yerinde olduğu kanaatine varılmakla davanın reddine karar verilerek hüküm kurulmuştur”¹⁰⁹ şeklinde karar vermiştir.

Sonraki süreçte Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 03.10.2012 tarih 2011/8079E. ve 2012/14914K. numaralı kararıyla ilk derece mahkemesinin kararı onanmıştır.

YİDK kararı incelendiğinde ilişkilendirme/karıştırılma ihtimaline dayalı itiraz hakkında karar verildiği, MarkaKHK 8/5 hakkında herhangi bir karara varılmadığı görülmektedir. Mahkeme ise muterizin ticaret unvanına dayalı itirazı hakkında unvanın “Vestel Elektronik San ...AŞ” ibarelerinden oluştuğunu, şirketin ticaret sicilindeki işteğal konularına bakılmaksızın ticaret unvanında yer alan “elektronik” kelimesinden hareketle başvuru sahibinin tescilini istediği mallardan farklı bir alanda

---

¹⁰⁹ Ankara 4. FSHHM 21.02.2011 tarih ve 2010/148E., 2011/65K.

faaliyet gösterdiğini belirtmiştir. Mahkemenin belirttiği gerekçeden hareketle ticaret unvanlarında yer alan tanımlayıcı ibarelerin şirketin faaliyet alanları hakkında bilgi verdiği görülmektedir. Önceki mevzuat uyarınca tüzel kişi tacirin ticaret unvanında tüm faaliyet alanlarının gösterilmesi şarttı. Dolayısıyla mahkeme bu sonuca hukuki düzenlemelerden yola çıkarak varmıştır. Buradan MarkaKHK 8/5 açısından ticaret unvanlarının tanımlayıcı unsurları ile malların/hizmetlerin benzerliği hususunun mahkemece dikkate alındığı görülmektedir. Mallar arasında herhangi bir benzerliğin olmaması markalar arasındaki benzerlik incelemesine gerek duyulmaksızın nispi ret gerekçelerinin felsefesine de uygun olarak ret kararını doğurmuştur. Bu nedenle mahkeme ve TPE kararlarının isabetli olduğu düşünülmektedir.

3.3.3. Themsa Kararı

2007/64314 başvuru numaralı ve “^{T.HēMSA}” ibareli marka için Mehmet Minigöl tarafından 25. sınıftaki “koruyucu amaçlı olanlar hariç her türlü malzemedden yapılmış iç-dış giysiler, çoraplar, ayak giysileri, baş giysileri” mallara ilişkin tescil başvurusunda bulunulmuştur. Mutlak ret nedenleri açısından yapılan incelemenin ardından başvuru RMB’de ilan edilmiştir. Markaya yapılan ilana itirazın incelenmesi sonucunda ise itirazın reddedilmesine karar verilmiştir. Daha sonra muteriz Temsa Global Sanayi ve Ticaret. A.Ş.’nin MDB’nin verdiği karara itirazı sonucunda YİDK

muterizi “2007/64314 başvuru numaralı “^{T.HēMSA}” ibareli başvuru ile MarkaKHK’nın 8. maddesi uyarınca itiraza gerekçe olarak gösterilen 91798, 2003 20224, 2005 18769, 2003 22354, 2004 07772, 2003 15536, 2003 07849, 182231, 129794, 2003 17855, 2005 30610, 2003 15537, 2001 14530, 2001 14531, 2001 14532, 2003 12772, 2003 12773, 2003 13638, 2003 15538, 2004 08227, 105979, 2003 33272, 129793, 209323, 208923, 2003 15535, 2004 14559, 2005 30355, 208924, 2000 18474, 2005 28639, 2006 29959, 2006 64891, 2007 17341, 2007 45692 sayılı "temsa maraton" "temsa busphorus şekil", "temsa box", "temsa diamond", "temsa ekopar", "temsa ephesus", "temsa europe", "temsa garantinin simgesi the seal of guarantee", "temsa matador", "temsa maximus", "temsa metrocitiy", "temsa olympos", "temsa sarin", "temsa salsa", "temsa samba", temsa

prestij powerbus", "temsa prestij maxi", "temsa paladin", "temsa sinatra", "temsa pronto", "temsa", "temsa opalin", "temsa prenses", "temsa safir", "birkap b şekil", "temsa troy", "temsa powerbus şekil", "temsa tourmalin", "temsa sapphire", "temsa opal", "temsa safari cabriolet", "temsa argetech" "temsa megapol", "temsa metropolitan şekil ", "temsa maxus şekil" ibareli markaların benzer olmalarına rağmen, başvurunun ilişki kurulamayacak derecede farklı nitelikteki mallar için yapılmış olduğu görüldüğünden, karıştırılma ihtimali gerekçeli itiraz reddedilmiştir. Tanınmışlık gerekçeli itirazın incelenmesinde de, başvurunun tescili halinde MarkaKHK'nın 8/4 maddesinde belirtilen koşulların oluşması ihtimalinin bulunmadığı düşünülmüş ve tanınmışlık gerekçeli itiraz da kabul edilmemiştir. Başvuruya konu marka ile muterizin ticaret unvanı arasında da itibas ihtimalinin olmadığı kanaatine varılmış ve ayrıca kötü niyet iddialarının ispatlanmadığı görüldüğünden, bu kapsamda yapılan itirazlar da haksız bulunmuştur"¹¹⁰ gerekçeli kararıyla haksız bularak başvurunun tescil işlemlerinin devamına karar vermiştir. Muteriz ise sonraki aşamada YİDK kararının iptali, marka tescil edilmişse markanın hükümsüz sayılması ve sicilden terkinin talebiyle Ankara 1. FSHHM'ye dava açmıştır.

Ankara 1. FSHHM dosyayı incelemiş ve YİDK kararının iptaline karar vermiş olsa da MarkaKHK 8/5 maddesi açısından aşağıdaki gerekçelerle YİDK kararını hukuka uygun bulmuştur. Anılan gerekçelerde; "... Dava dosyası içerisinde yer alan Adana Ticaret Sicil Memurluğu'nun 16.06.2010 tarih, 22697 sayılı yazısı ekindeki belgelerin tetkikinden, davacı şirketin 17.07.1968 tarihinde 6205 sicil kayıt no ile tescil edildiğini, 24.06.1992 tarihinde ilan edilen Ana Sözleşme Tadil Tasarı Metninde, iştigal mevzuunun; demir-çelik ve konstrüksiyon işleri, sınai ve zirai makineler, ve parçalarının imalatı ve alım-satımı, sınai ve ticari tesisler kurup işletmek, iştigal mevzuu ile ilgili şirketler kurmak, mümessillik, distribütörlük, acentelik, montaj ve taahhüt işleri, iştigal mevzuuna giren emtia alım-satımı, şirketin kendi inşaatını yapmak, menkul ve gayrimenkul mallarla ilgili tasarrufta bulunmak ve sair konulardan oluştuğunu, 1973 yılından bu yana "Temsal" ibaresini ticaret unvanında kullandığı, davacının iddiaları ve dava dosyasında bulunan belgelerin

---

¹¹⁰ 08.08.2009 tarih ve 2009-M-3614 sayılı YİDK Kararı.

tetikinden, davacı tarafından “Temsä” ibaresinin 1973 yılından bu yana tescilli bir biçimde ticaret unvanında kullanıldığı, dolayısıyla işbu sözcük üzerinde davacı tarafın önceye dayalı bir hakkı olduğu, kullanımın davacı yanca ticaret unvanı sırasında ve marka hukukuna özgü olduğu anlaşılmış olmakla birlikte davacı tarafın iştigal mevzuu dikkate alındığında, davalı başvurusu kapsamında bulunan ürünler (iç ve dış giysiler, giyim aksesuarları) ile ayniyet/benzerlik bulunmadığı, birbirini ikame etme ya da bağlantılı olma özelliğinin söz konusu olmadığı, başvuru kapsamındaki ürünler üzerinde, davacı tarafın MarkaKHK’nın 8/5 maddesi kapsamında önceye dayalı bir sınai hakkının bulunmadığından...”¹¹¹ bahsedilmiştir.

Sonraki süreçte Yargıtay 11. Hukuk Dairesi’nin 09.10.2012 tarih 2011/8650E. ve 2012/15524K. numaralı kararıyla ilk derece mahkemesinin kararı onanmıştır.

YİDK kararında MarkaKHK 8/5 ile ilgili olarak ticaret unvanı ile başvuru arasında iltibas ihtimalinin oluşmayacağı kanaatine varılarak itirazın 8/5 açısından reddedilmesine karar vermiştir. YİDK kararının ilk paragrafında başvuruya konu “**THeMSA**” ibaresinin itiraza mesnet “temsä” ibareli markalarla benzer olduğu, ancak tescili talep edilen malların mesnet markalardan farklı malları içerdiği belirlendiğinden karıştırılma ihtimalinin oluşmayacağından bahsedilmiştir. Mahkeme ise 8/5 ile ilgili olarak davacının ticaret unvanının iştigal alanlarını açıkça belirterek bunların tescili istenen mallarla ilişkilendirilemeyeceğine karar vermiştir. Bir itirazın nispi ret gerekçeleri MarkaKHK 8/1 ve 8/5 açısından haklı bulunması için markaların ve malların birlikte benzer olmalarını şart koşmuştur. Dolayısıyla bunlardan herhangi birinin yokluğu otomatik olarak itirazın reddi sonucunu doğurmaktadır. Mahkemenin de bu koşulları dikkate alarak YİDK kararını haklı bulması uygulamadaki tutarlığı göstermektedir.

3.3.4. Fortis Kararı

2005/54870 başvuru numaralı ve “fortis” ibareli başvuru için 10. sınıftaki malların talebiyle Ekrem Orak tarafından tescil başvurusunda bulunulmuştur. Mutlak ret

¹¹¹ Ankara 1. FSHHM 15.03.2011 tarih ve 2009/266E., 2011/46K.

nedenleri açısından yapılan incelemenin ardından başvuru RMB’de ilan edilmiştir Markaya yapılan ilana itirazın incelenmesi sonucunda ise itirazın reddedilmesine karar verilmiştir. Daha sonra muteriz Forstis N.V’nin MDB’nin verdiği bu karara itirazı YİDK tarafından incelenmiştir. YİDK; “2005/54870 başvuru numaralı "fortis" ibareli başvuru ile MarkaKHK’nın 8. maddesi uyarınca itiraza gerekçe olarak gösterilen 2001 06068, 2000 26929, 2005 35165 sayılı ve "fortis bank", "fortis bank", "fortis" ibareli markaların iltibasa yol açabilecek derecede benzer olduğu kanaatine varılmıştır. Her ne kadar itiraza mesnet gösterilen markaların muteriz firma adına kayıtlı olmadığı tespit edilse dahi, gönderilen belgelerden muteriz firmanın %94,11 oranla, marka sahibi olan ve Hollanda menşeli firmaya ait olduğu tespit edilmiştir. Diğer taraftan, Türk menşeli firmanın orijinal niteliği haiz olan ve ayırt edici gücü yüksek durumdaki Fortis ibaresini bankacılık sektöründe yoğun bir şekilde kullanmakta olduğu, bu çerçevede marka kullanımının yazılı ve görsel medyada yer aldığı ve sonuç olarak da "Fortis" markasının muteriz tarafından Türkiye’de belirli bir bilinirlik düzeyine ulaştırılmış olduğu tespit edilmiştir. Bu nedenle, muterizin tescil ve faaliyet alanlarından farklı sınıflardaki malları kapsayan işbu başvurunun tescili halinde de, MarkaKHK’nın 8/4 bendinde yer alan, markanın tanınmışlığından haksız yarar sağlanması ve markanın ayırt edici karakterinin zarar görmesi ihtimallerinin oluşacağı düşünüldükçe, işbu başvurunun reddine karar verilmiştir”¹¹² gerekçeli kararıyla muterizi haklı bularak markanın reddedilmesine karar vermiştir. Başvuru sahibi ise sonraki aşamada YİDK kararının iptali talebiyle Ankara 3. FSHHM’ye dava açmıştır.

Ankara 3. FSHHM davayı haksız bularak YİDK kararının hukuka uygun olduğuna hükmetmiştir. Kararın 8/5 ile ilgili gerekçeleri şöyledir: “... Son olarak dosyadaki bilgi ve belgelerden Hollanda AMEV/VSB şirketi ile Belçika AG grup Avrupa’nın 12.12.1990 tarihinde Fortis Bank’ı kurduğu ve bu tarihten itibaren bir çok ülkede bankacılık sektöründe faaliyet gösterdiği, Türkiye’de ise 2005 yılından itibaren faaliyet gösterdiği özellikle 2005–2007 yılları arasındaki yoğun reklam faaliyetleri ile Türkiye çapında tanınmış bir ticaret unvanı olduğu, davalı ticaret unvanının başvurudan önce 24.11.2005 tarihinde Ticaret Siciline kayıt ve ilan edildiği, işgal

---

¹¹² 28.03.0208 tarih ve 2008-M-1349 sayılı YİDK Kararı.

alanı ile ilgili mal ve hizmetler yönünden davalı Fortisbank A.Ş.'nin 8/5 maddesi anlamında da davacının marka başvurusuna itiraz etme hakkına sahip olduğu ancak MarkaKHK'nın 8/4 hükmü kapsamında ulaşılan sonuca göre bu hususun ilave bir etkisinin bulunmadığı kanaatine varılmıştır...¹¹³

Sonraki süreçte Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 13.09.2012 tarih 2011/6455E. ve 2012/13290K. numaralı kararıyla ilk derece mahkemesinin kararı onanmıştır.

YİDK kararında MarkaKHK 8/5 ile ilgili herhangi bir görüş belirtilmemiştir. Mahkeme ise 8/5 ile ilgili bölümü açıklamadan önce eskiye dayalı kullanımla ilgili değerlendirmede bulunmuştur. Mahkeme kararının ilgili kısmında "... Diğer taraftan davalının dava konusu işareti 2000 yılından itibaren kullanmaya başladığı; 2005 yılından itibaren ciddi kullanımın yoğunlaştığı, ancak davacının davalı markalarının ilkinin başvuru tarihi olan 13.12.2000 ve çekişme konusu başvurudan önce kullandığına ilişkin bir belge sunmadığı, davalıların "fortis" ibaresi üzerinde 556 sayılı KHK'nın 8/3 maddesi anlamında finans ve bankacılık hizmetlerinde önceye dayalı hak sahibi olduğu; ancak 10. sınıf yönünden bir kullanımın bulunmadığı ve 8/3 anlamında tescil engelinin bulunmadığı anlaşılmaktadır..." şeklinde bir açıklama yapılmıştır. MİK'de ise, nispi ret gerekçeleri anlatılırken MarkaKHK 8/5 maddesinin ticaret unvanları ile ilgili bölümünde "marka başvurusunun, ticaret unvanını birebir içermesi durumunda, başvuruya yapılacak itiraz üzerine, başvuru reddedilir. Ticaret unvanının kılavuz unsurunu içeren marka başvurularına yapılan itirazlar, işbu fıkra hükmü kapsamında değerlendirilmeyecektir. Bu yöndeki itirazlar 8/3 maddesi kapsamında değerlendirilecektir"¹¹⁴ şeklinde bir açıklama yer almaktadır. Mahkeme, ticaret unvanıyla ilgili incelemesini MarkaKHK 8/5 kapsamında yaparken, Enstitü bu değerlendirmeyi unvanın benzerlik durumuna göre 8/3 kapsamında yapmaktadır. Somut olayda davalı firmanın unvanının tam olarak "FORTIS N.V" şeklinde olduğu, dolayısıyla bu itirazın MİK'e göre 8/5 kapsamında değerlendirilemeyeceği düşünülmektedir. Ancak Mahkeme, ticaret unvanıyla ilgili kararını 8/5 kapsamında vermiştir. Mahkeme ve TPE açısından bu kararda itirazın hangi madde kapsamında değerlendirileceği hususunda farklılık olduğu görülmektedir.

¹¹³ Ankara 3. FSHHM 23.12.2010 tarih ve 2008/181E., 2010/337K.

¹¹⁴ TPE Marka İnceleme Kılavuzu. 2011. s. 138.

3.3.5. Almas Isıtkan Kararı

2008/70960 başvuru numaralı ve “” ibareli başvuru için 30. sınıftaki mallara ilişkin olarak Mehmet Şahin Çin tarafından tescil başvurusunda bulunulmuştur. Mutlak ret nedenleri açısından yapılan incelemenin ardından başvuru RMB’de ilan edilmiştir. Daha sonra markaya yapılan itirazın incelenmesi sonucunda bu itirazın “çaylar, buzlu çaylar” açısından kısmen kabul edilmesine karar verilmiştir. Daha sonra muteriz İstikan İth. İhr. Teks. Gıda Petrol Kuyumculuk Nak. San. ve Tic. Ltd. Şti.’nin MDB’nin verdiği bu karara itirazı YİDK tarafından incelenmiştir. Yapılan inceleme sonucunda YİDK “ ... 2008/70960 başvuru numaralı "almas ısıtkan brand best quality tea pure ceylon tea şekil" ibareli başvurunun 8. madde çerçevesinde kısmen reddi kararına karşı itiraz sahibi tarafından başvurunun tüm mallar için reddi talebiyle yapılan itiraz incelenmiştir. Yapılan incelemede başvuru sahibi adına işbu başvuru ile tescili talep edilen mallar için 28.02.2005 tarihinden itibaren koruma altında olan 2005 06218 sayı ile tescilli "Almas Isıtkan" ibareli markanın varlığı dikkate alındığında, başvuru ile itiraz gerekçesi markalardan genel görünüm itibariyle 205797 sayılı ve "istikan şekil" markası arasında ilişkilendirme olasılığını da içeren karıştırılma olasılığı bulunduğu kanaatine varıldığından aynı/aynı tür mallar için verilen ret kararı isabetli görülmüştür”¹¹⁵ gerekçeleriyle muterizi haksız bularak markanın tescil işlemlerinin devamına karar vermiştir. Muteriz İstikan İth. İhr. Teks. Gıda Petrol Kuyumculuk Nak. San. ve Tic. Ltd. Şti. ise sonraki aşamada YİDK kararının iptali, marka tescil edilmişse markanın hükümsüz sayılması ve sicilden terkin edilmesi talebiyle Ankara 4. FSHHM’ye dava açmıştır.

¹¹⁵ 15.08.2011 tarih ve 2011-M-2674 sayılı YİDK Kararı.

Ankara 4. FSHHM ise, ibareli başvurunun muterize ait “istikan” ve

“” ibareli markalarla tescil kapsamlarının aynı ve işaretlerin de oldukça benzer olması sebebiyle başvurunun MarkaKHK 8/1 (b) maddesi uyarınca karıştırma tehlikesine yol açacağını, “istikan” kelimesinin ayrıca davacının ticaret unvanının ayırıcı unsuru olduğunu, bu ismi şekil unsuru içerecek şekilde faturalarda kullanması sebebiyle davalının marka başvurusunun MarkaKHK 8/5 maddesi kapsamında da reddedilmesinin gerektiğine dair inceleme yapmıştır. Mahkeme YİDK kararını bozarak bu kararın iptaline karar vermiştir. Kararda MarkaKHK 8/5 ile ilgili olarak “... Davacı vekili, davalı marka başvurusunun MarkaKHK’nın 8/5 maddesi uyarınca da reddinin gerektiğini ileri sürmüştür. Gerçekten de “istikan” ibaresinin davacının 2002 yılından bu yana ticaret unvanı olduğu, davalının marka başvuru tarihinden çok daha önce davacı adına tescilli olduğu ve davacının tescil kapsamındaki malların ticaretiyle uğraştığı dikkate alındığında, bu ibareye karıştırmaya yol açacak ölçüde oldukça benzer “ıstıkan” ibareli markanın tescil ettirilmesinin MarkaKHK’nın 8/5 maddesine aykırılık teşkil edeceği, başvurunun bu sebeple de reddedilmesi gerektiği kanaatine varılmıştır...”¹¹⁶ şeklindeki gerekçeler belirtilmiştir.

Sonraki süreçte Yargıtay 11. Hukuk Dairesi’nin 14.11.2013 tarih 2013/4093E. ve 2013/20559K. numaralı kararıyla ilk derece mahkemesinin kararı onanmıştır.

YİDK kararı incelendiğinde MarkaKHK 8/5 açısından herhangi bir değerlendirme yapılmadığı görülmektedir. Mahkeme ise kararında öncelikle markalar arasındaki benzerliği ele almıştır. Kararın gerekçelerinin ilgili kısmında “taraf markaları, bütüncüllük ilkesi kapsamında ve ortalama tüketici kitlesinin genel izlenimi ve bakış açısına göre karşılaştırıldığında, markalar arasında yüksek düzeyli görsel ve sesçil benzerlik bulunmadığı, markaya konu ibarelerin anlamlarının bilinmemesi sebebiyle kavramsal yönden benzerlik bulunmadığı, ancak davacının markasında yer alan şekil unsuru ile birlikte düşünüldüğünde, markalar arasında benzerliğin neredeyse ayırt

¹¹⁶ Ankara 4. FSHHM 10.12.2012 tarih ve 2011/354E., 2012/248K.

edilemeyecek düzeyde olduğu, istikan ve ısıtkan ibarelerinde sadece “i” ve “t” harflerinin yer değiştirdiği ve markalar arasında MarkaKHK 8/1 (b) bendi kapsamında karıştırılma ihtimalini bulunduğu kanaatine varılmıştır” şeklinde yapılan açıklamaya göre başvuruya konu markada yer alan “ısıtkan” ibaresi ile muterizin ticaret unvanında yer alan “istikan” kelimelerinin benzerlik düzeyinin yüksek olduğu kararı verilmiştir. Yine bu kararda da marka ve ticaret unvanı arasındaki iltibas düzeyindeki benzerlik göz önünde bulundurulduğunda itirazın MİK’e göre 8/3 maddesi kapsamında değerlendirilmesi gerekmektedir. Ancak mahkeme ise iltibas düzeyindeki benzerliği yeterli görüp ihlali 8/5 kapsamında değerlendirmiştir. Enstitü’de 8/5 kapsamında ret koşullarının oluşması için ticaret unvanıyla başvuruya konu marka arasında birebir aynı olma durumunun arandığı, mahkemenin ise iltibas düzeyinde benzerlik olduğu durumlarda bile ret koşullarının oluştuğuna hükmettiği görülmekle birlikte TPE ve mahkeme kararları arasında farklılıklar olduğu tespit edilmiştir.

3.3.6. Dersa Kararı

2009/15957 başvuru numaralı ve “dersa” ibareli başvuru için 20. sınıftaki “yapıldıkları maddelere ve malzemelere bakılmaksızın mobilyalar, yatak şilteleri, yastıklar, tıbbi amaçlı olmayan havalı yataklar ve yastıklar, kampçılar için uyku tulumları, deniz yatakları... Bambu perdeler, stor perdeler, şerit perdeler, dekorasyon amaçlı boncuklu perdeler; perde kopçaları, perde halkaları, perde kancaları, perde çubukları” ve 21. sınıftaki “çamaşır mandalları” mallarının talebiyle Kps Kayseri Profil Plastik Sanayi ve Orman Ürünleri Sanayi ve Ticaret Limitet Şirketi tarafından tescil başvurusunda bulunulmuştur. Mutlak ret nedenleri açısından yapılan incelemenin ardından marka RMB’de ilan edilmiştir. Markaya yapılan ilana itirazın incelenmesi sonucunda ise itirazın reddedilmesine karar verilmiştir. Daha sonra muteriz Ersu Ofis Mobilyaları San. ve Tic. Ltd. Şti.’nin MDB’nin verdiği bu karara itirazı YİDK tarafından incelenmiştir. Yapılan inceleme sonucunda YİDK “2009/15957 başvuru numaralı “dersa” ibareli başvurunun MarkaKHK’nın 8. maddesi uyarınca 2001 14033, 163862, 2006 33661 sayılı ve “ersa mobilya”, “ersa” “ersa rapido” ibareli markalara dayanılarak reddedilmesi talebiyle yapılan itiraz

incelenmiştir. Yapılan değerlendirme sonucunda, işbu başvuru ile itiraza gerekçe olarak gösterilen markalar, görsel, işitsel veya anlamsal düzeyde ilişkilendirme ihtimali de dâhil olmak üzere karıştırmaya yol açabilecek derecede benzer bulunmadığından iş bu itirazın da reddi gerekmiştir”¹¹⁷ gerekçesiyle itirazı reddederek başvurunun tescil işlemlerinin devamına karar vermiştir. Sonrasında muteriz Ersu Ofis Mobilyaları San. ve Tic. Ltd. Şti. YİDK kararının iptali, marka tescil edilmişse markanın hükümsüz sayılması ve sicilden terkin edilmesi talebiyle Ankara 4. FSHHM’ye dava açmıştır.

Ankara 4. FSHHM, başvuru ile itiraza mesnet olan “”, “ersa mobilya” ve “**ERSA**” ibareli markalar arasında MarkaKHK 8/1 (b) maddesi kapsamında karıştırılma ihtimaline yol açacak ölçüde benzerlik olup olmadığı ve davacının ticaret unvanının 8/5 maddesi uyarınca davacıya önceye dayalı hak sağlayıp sağlamayacağına hususlarına ilişkin inceleme yapmış ve bu inceleme sonucunda YİDK kararının iptaline, markanın da hükümsüz sayılıp sicilden terkinine karar vermiştir. Kararın gerekçelerinin MarkaKHK 8/5 ile ilgili kısmında “...her iki taraf markalarının da sözcük markaları olduğu, davacı markalarının ayırt edici unsurunun “ersa”, davalı markasının ayırt edici unsurunun ise “dersa” olduğu, her iki sözcüğün de Türkçe’de doğrudan bilinen bir anlamının olmadığı, o nedenle kavramsal benzerlikten söz edilemeyeceği, ancak başvuru markası “dersa” ibaresinin son 4 harfi sıralamaya da uygun olarak tamamen davacı markalarıyla örtüştüğü, tescil kapsamlarının da birebir aynı olduğu dikkate alındığında ortalama tüketici kitlesinin MarkaKHK’nın 8/1 (b) maddesi uyarınca karıştırma ihtimalinin yüksek olduğu, keza davacının “ersa” ibareli ticaret unvanıyla da karıştırmaya sebep olacağı, bu nedenle başvurunun tescilinin 8/5 maddesi uyarınca da tescilinin mümkün olmadığı halde başvuruya itirazın reddine ve markanın tesciline dair YİDK kararının yerinde olmadığı kanaatine varılmakla, konunun gayet açık ve tamamen hukuki meseleye

¹¹⁷ 21.02.2011 tarih ve 2010-M-3939 sayılı YİDK Kararı.

ilişkin olması da dikkate alınarak bilirkişi raporu alınmasına gerek görülmezsizin davanın kabulüne karar verilmiştir...”¹¹⁸ şeklinde kararın gerekçeleri açıklanmıştır.

Sonraki süreçte Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 20.05.2013 tarih 2013/5279E. ve 2013/10304K. numaralı kararıyla ilk derece mahkemesinin kararı onanmıştır.

YİDK kararı incelendiğinde MarkaKHK 8/5 ile ilgili herhangi bir görüş veya düşünce belirtilmediği görülmektedir. Mahkeme kararında ise başvuru ile itiraza mesnet markalarla birlikte malların da benzer olduğu kanaatine ulaşılmış, ticaret unvanında yer alan “ersa” ibaresinin de bu nedenle markalar gibi başvuruya konu “dersa” ibaresiyle benzer olduğu belirtilmiştir. Buradan mahkemenin 8/1 kapsamında yaptığı benzerlik incelemesi sonucunda ihtilafa konu ibareleri benzer bulması, mahkemeyi 8/5 kapsamında ayrıca bir benzerlik araştırmasına gerek bırakmamaktadır. Çünkü MarkaKHK'nın 8. maddesi için öngörülen benzerlik yeterliliği bütün bentler için geçerlidir. Yani ibareler 8/1 için bir kez benzetildikten sonra –ticaret unvanının iştilal alanı ile marka başvurusunda talep edilen mallar ve/veya hizmetlerin benzer/ilişkili olması koşulu ile- 8/5 kapsamında da bir ihlalin ortaya çıkması gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır. Dolayısıyla mahkemenin kendi içinde tutarlı olabilmesi için ihlalin hem 8/1'de, hem de 8/5'de ortaya çıkacağını belirtmesi isabetli olarak değerlendirilmektedir.

3.3.7. Trakya Cam Kararı

2009/66693 başvuru numaralı ve “Trakya Cam” ibareli başvuru için 6, 19, 35, 37 ve 40. sınıftaki mal ve hizmetlere ilişkin olarak Trakya Cam Plastik Doğrama San. Tic. A.Ş. tarafından tescil başvurusunda bulunulmuştur. Mutlak ret nedenleri açısından yapılan incelemenin ardından MarkaKHK'nın 7/1 (b) bendince 6 ve 37. sınıftaki mal ve hizmetlerin tamamı ile diğer sınıflardaki bir kısım mal ve hizmetler açısından kısmen reddedilen ve kalan mal ve hizmetler açısından RMB'de ilan edilen markaya yapılan itirazın incelenmesi sonucunda itirazın reddedilmesine karar verilmiştir. Daha sonra muteriz Trakya Cam San. A.Ş.'nin MDB'nin verdiği bu karara itirazı

---

¹¹⁸ Ankara 4. FSHHM 19.09.2011 tarih ve 2011/146E., 2011/306K.

YİDK tarafından incelenmiştir. YİDK; “Yapılan inceleme sonucunda YİDK 2009/66693 başvuru numaralı "Trakya cam" ibareli başvurunun MarkaKHK'nın 8. maddesi uyarınca eskiye dayalı kullanım, ticaret unvanı ile benzerlik gerekçeleriyle reddedilmesi talebiyle yapılan itiraz incelenmiştir. İnceleme esnasında; başvuru sahibinin ticaret unvanının da "Trakya Cam" ibaresi ile başladığı ve başvuru sahibinin başvuru kapsamındaki malların/hizmetlerin bir kısmı için hali hazırda 2003 16957 sayı ile tescilli "Trakya cam ve plastik t.c.p. şekil" ibareli tescilli markanın sahibi olduğu tespit edilmiştir. İtiraz sahibinin eskiye dayalı kullanım iddiası 2002 yılına ait bir faaliyet raporu, ticaret sicil gazetesi, itiraz sahibi adına yapılmış 1990 yılına ait 90/4349 numaralı marka tescil başvurusu ile desteklenmektedir. 1990 yılında yapılmış, tescil edilmeden aynı yıl hükümden düşmüş bir marka tescil başvurusunun 2009 yılında yapılmış bir marka tescil başvurusunun ret gerekçesi olması mümkün olmadığı gibi, başvurunun yapılması tek başına marka olarak fiili kullanımı ispatlar bir husus değildir. Ayrıca, 2002 yılına ait bir faaliyet raporunun, ait olduğu yıldan (2002) sonrasına ilişkin fiili kullanımı ispatlaması da olası değildir. 2002 yılı ile başvurunun yapıldığı yıl olan 2009 yılı arasında geçen sürenin uzunluğu (7 yıl) göz önünde bulundurulduğunda kanıt olarak sunulan faaliyet raporunun kesintisiz fiili kullanımı ispatlama gücü bulunmamaktadır. Bu çerçevede, itiraz ekinde 2002 yılı sonrasına ait, bir diğer deyişle 2002–2009 yılları arası itiraz sahibinin "Trakya cam" ibaresinin kullanımını gösterir herhangi bir delil sunulmamış durumdadır. Başvuru sahibinin ticaret unvanının da "Trakya cam" ibaresi ile başlaması hususu göz önünde bulundurulduğunda, Kurul ticaret unvanı ile benzerlik gerekçesine dayandırılan itirazın kabul edilemeyeceği görüşüne ulaşmıştır. Tüm bu hususlara ilaveten, başvuru sahibinin başvuru kapsamındaki malların/hizmetlerin bir kısmı için hali hazırda 2003 16957 sayı ile tescilli "Trakya cam ve plastik t.c.p. şekil" ibareli tescilli markanın sahibi olması da incelemede dikkate alınması gereken bir husustur. Kurul karar içeriğinde belirtilen tüm hususları bir arada göz önüne alarak, eskiye dayalı kullanım ve ticaret unvanı ile benzerlik gerekçeleriyle yapılan itirazı kabul edilebilir nitelikte bulmamıştır. Dolayısıyla, itirazın reddedilmesi gerekmiştir”¹¹⁹ gerekçeleriyle itirazı reddederek tescil işlemlerinin devamına karar vermiştir. Muteriz vekili ise YİDK kararının iptali,

---

¹¹⁹ 10.07.2011 tarih ve 2011-M-2718 sayılı YİDK Kararı.

marka tescil edilmişse markanın tamamının hükümsüz sayılması ve sicilden terkin talebiyle Ankara 3. FSHHM'ye dava açmış, ancak 12.02.2013 tarihli son oturumda taleplerini 19. sınıfta yer alan “inşaatlar için cam ürünleri”, 40. sınıfta yer alan “cam ve optik işleme hizmetleri” mal ve hizmetleri yönünden sınırlandırarak ilgili kısımların sicilden terkinini talep etmiştir.

Ankara 3. FSHHM, davanın kısmen kabulüne ve YİDK kararının 19. sınıfta yer alan “inşaatlar için cam ürünleri”, 40. sınıfta yer alan “cam ve optik işleme hizmetleri” yönünden iptaline karar vermiştir. Mahkemede MarkaKHK'nın 8/5 ile ilgili olan kısmında “... Davacı firmanın ticaret unvanının ayırt edici unsurunun Trakya Cam ibaresi olduğu açık olmakla tescil başvurusuna konu edilen marka ile davacı firmaya ait “Trakya cam” ibareli ticaret unvanı, görsel, işitsel ve anlamsal olarak itibasa neden olacak düzeyde benzer oldukları kuşkusuz bulunmaktadır. Gerçekten de davacı şirket “Trakya Cam Sanayi A.Ş.” ticaret unvanıyla 17 Ocak 1978 tarihli Ticaret Sicili Gazetesi'nde yayınlanmak suretiyle kurulmuştur. Davacı firmanın kuruluş gazetesinde faaliyet alanı olarak “her nevi şişe ve zücadeye eşyası, pencere camı, elektrik ampulü ve diğer cam eşyası üreterek, sanayi kurmak işletmek ve bunlara katılmak” ibarelerine yer verildiği görülmektedir. Dolayısıyla başvuru kapsamında yer alan 19. sınıfta yer alan “inşaatlar için cam ürünleri” ve 40. sınıfta yer alan “cam ve optik işleme hizmetleri” yönünden davacının ticaret unvanına dayalı olarak MarkaKHK 8/5 hükmü uyarınca başvuruya itiraz ve engel olma hakkı mevcuttur. Zira davacı firmaya ait sözü geçen faaliyet alanları başvuru kapsamındaki 19. sınıfta yer alan “inşaatlar için cam ürünleri” emtiası ile 40. sınıfta yer alan “cam ve optik işleme hizmetlerinin” alıcı kitlesi, karşıladığı ihtiyaç, üretim veya pazarlama kanalları itibariyle aynı veya aynı tür olup, ilişkili mal ve hizmetler olmaları nedeniyle ortalama tüketici nezdinde itibasa neden olabileceği kabul edilmelidir... Her ne kadar davacı, MDB kararına itiraz ederken sadece 2002 yılına ait faaliyet raporunu sunmuş ve dava sürecinde delil olarak sunduğu yukarıda incelenen diğer belgeleri sunmadığı tespit edilmiş ise de, MarkaKHK 8/5 maddesi kapsamında yukarıda oluşan sonuç itibariyle YİDK kararının iptali koşullarının oluştuğu, zira YİDK kararında ticaret unvanına dayalı itiraz ve ret koşullarının oluşmadığına dair sonucun gerekçesi olarak dayanılan davanın önceki tarihli 2003/16957 sayılı ve

“TRAKYA CAM PLASTİK” ibareli markasının başvuru yönünden kazanılmış hak oluşturduğu gerekçesinin de isabetli olmadığı vurgulanmalıdır...”¹²⁰ gerekçelerinden bahsedilmiştir.

Sonraki süreçte Yargıtay 11. Hukuk Dairesi’nin 09.04.2014 tarih 2013/11403E. ve 2014/6968K. numaralı kararıyla ilk derece mahkemesinin kararı onanmıştır.

YİDK kararı incelendiğinde, başvuru sahibinin de ticaret unvanında “Trakya Cam” ibaresinin yer alması ticaret unvanına dayalı itirazın reddedilmesinin gerekçelerinden biri olmuştur. Oysaki ticaret unvanları açısından inceleme yapılırken marka başvurusu ile ticaret unvanı arasındaki benzerlik hususuna dikkat edilmelidir. Somut olayda başvuru sahibinin ticaret unvanı “Trakya Cam Plastik Doğrama San. Tic. A.Ş.” şeklinde olup tescili istenen marka ise “Trakya cam” ibaresidir. “Trakya Cam San. A.Ş.” olan mütetiz unvanı da tescili istenen ibareyi aynen içermektedir. Her iki ticaret unvanında da “Trakya cam” ibaresinin yer alması hususu göz önünde bulundurulduğunda her iki tarafında tescil için hakkı olduğu söylenebilir. Hâlbuki mahkeme kararında, başvuru sahibinin unvanında yer alan “plastik doğrama” kelimeleri de dikkate alınarak unvanın çekirdek unsurunun “Trakya Cam Plastik Doğrama” olduğundan bahsedilip bütüncül bir yaklaşım sergilenerek tescili istenen ibarenin davacı unvanına daha çok benzediğine hükmedilmiştir. Mahkemenin somut olayda unvanlara bakıp tescili istenen ibareye daha çok benzeyen ticaret unvanının marka hakkına sahip olması gerektiği hususundaki yaklaşımının isabetli olmadığı düşünülmektedir.

3.3.8.Apera Kararı

2009/17363 başvuru numaralı ve “apera” ibareli başvuru için 32. sınıftaki “biralar; bira yapımında kullanılan preparatlar, maden suları, kaynak suları, sofrasuları, sodalar, tonikler, sebze ve meyve suları, bunların konsantreleri ve özleri,

¹²⁰Ankara 3. FSHHM 12.02.2013 tarih ve 2011/170E., 2013/22K.

meşrubatlar” ve 33. sınıftaki “alkollü içecekler (biralar hariç)” mallarının talebiyle Kavaklıdere Şarapları Anonim Şirketi tarafından tescil başvurusunda bulunulmuştur. Mutlak ret nedenleri açısından yapılan inceleme sonucunda başvuru RMB’de ilan edilmiştir. Markaya yapılan itirazların incelenmesi sonucunda ise itirazların reddedilmesine karar verilmiştir. Daha sonra muterizler Park Gıda ve Meşrubat Sanayi ve Ticaret A.Ş. (A) ve Pera Pazarlama ve Dış Ticaret A.Ş. (B) tarafından YİDK nezdinde yapılan itirazlar da “A şirketi tarafından yapılan itirazın incelenmesi; 2009/17363 başvuru numaralı "apera" ibareli başvurunun MarkaKHK'nın 8. maddesi uyarınca 2008 31412, 2003 01467, 2004 16078, 2005 18772, 2006/61328, 2006/61326, 2003 01465 sayılı ve "pera mix", "pera pilsener", "pera pilsener premium beer şekil", "pera şekil", "bira pera max şekil ", "pera mix", "pera lager" ibareli markalara dayanılarak reddedilmesi talebiyle yapılan itiraz incelenmiştir. Yapılan değerlendirme sonucunda, itiraza gerekçe olarak gösterilen markalarda yer alan ve benzerlik iddiasına konu olan "pera" ibaresinin "İstanbul" ilinin Beyoğlu ilçesinin eski adı olduğu ve yaygın olarak bilindiği tespit edilmiş ve bu bakımdan ayırt edici niteliğinin yüksek olmadığı düşünülmüştür. Bu husus ve başvuru ile itiraza gerekçe olan markaların bütün olarak bıraktıkları izlenim bakımından farklılaşmış olmaları dikkate alındığında, başvuru ile itiraza gerekçe olan markaların MarkaKHK'nın 8. maddesi kapsamında karıştırılma olasılığına yol açacak düzeyde benzer olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Açıklanan nedenlerle iş bu itirazın da reddi gerekmiştir. B şirketi tarafından yapılan itirazın incelenmesi; 2009/17363 başvuru numaralı "apera" markasının itiraz sahibinin ticaret unvanının kılavuz unsuruna benzer olduğu iddiasıyla MarkaKHK'nın 8. maddesi kapsamında reddedilmesi talebiyle yapılan itiraz incelenmiştir. Yapılan inceleme sonucunda, başvuruya konu "apera" ibareli marka ile itiraz sahibinin ticaret unvanında yer alan "pera" ibaresinin benzer olmadığı ve iltibas yaratmadığı sonucuna varılmıştır. Kaldı ki, itiraza konu "pera" ibaresinin itiraz sahibi tarafından kadim tarihten bu yana kullanımı sonucunda maruf ve meşhur hale getirildiğine yönelik iddiaların da ispatlanamadığı görüldüğünden, kullanım gerekçeli itiraz da kabul edilmemiştir”¹²¹ gerekçeleriyle reddedilerek başvurunun tescil işlemlerinin devamına karar vermiştir.

---

¹²¹ 24.05.2011 tarih ve 2011-M-1854 sayılı YİDK Kararı.

Muteriz vekilleri ise YİDK kararının iptali talebiyle Ankara 3. FSHHM'ye dava açmıştır.

Ankara 3. FSHHM muterizler tarafından açılan davaları tek bir dosya altında birleştirerek bu dosya üzerinden karar vermiştir. Buna göre mahkeme muterizlerin ikisini de haklı bularak YİDK kararının iptaline karar vermiştir. Kararın MarkaKHK 8/5 ile ilgili kısmında "... Diğer taraftan davacı B şirketinin bu ticaret unvanı ile 06.01.2003 tarihinde kurulduğu, İstanbul Ticaret Sicil Memurluğuna kayıtlı olduğu ve ana sözleşmesinin 16.01.2003 tarihinde ilan edildiği, faaliyet alanları arasında "her türlü malt, malt hülasası, bira mayası, alkollü ve alkolsüz bira, yan ürünleri hammaddesi alımı ve satımı, üzüm suları, şaraplar, meyve suları ve konsantreleri, kolalı meşrubatlar, sodalar, tonikler" gibi gıda maddeleri ticaretinin de yer aldığı, bu malların başvuru kapsamındaki 32 ve 33. sınıftaki mallar ile aynı veya aynı tür olduğu gibi, "apera" ibaresi dilimizde bir anlama gelmediğinden, davacının ticaret unvanının ayırt edici ilavesi olan "pera" sözcüğü ile anlam, telaffuz ve görünüm yönünden benzer olduğu ve karıştırma ihtimalinin mevcut olduğu, dolayısıyla davacı şirketin ticaret unvanına dayalı olarak MarkaKHK 8/5 hükmü uyarınca başvurunun tesciline itiraz ve engelleme hakkı bulunduğu aksi yöndeki YİDK kararının, bu davacı itirazının reddine dair karar yönünden de isabetsiz olduğu ve iptali gerektiği anlaşılmıştır"¹²² gerekçeleriyle YİDK kararını hukuka uygun bulmamıştır.

Sonraki süreçte Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 03.05.2013 tarih 2012/10251E. ve 2013/8967K. numaralı kararıyla ilk derece mahkemesinin kararı onanmıştır.

YİDK kararında "pera" kelimesi için "*İstanbul ilinin Beyoğlu ilçesinin eski adı olduğu ve yaygın olarak bilindiği tespit edilmiş ve bu bakımdan ayırt edici niteliğinin yüksek olmadığı düşünülmüştür*" şeklinde görüş belirtilmiştir. Ancak mahkeme ise "pera" kelimesinin bir ilçe adı olmasını ayırt edicilik açısından tek başına dikkat edilmesi gereken bir husus olarak görmeyip ibarenin tescili istenen mallarla birlikte değerlendirilmesi yönünde hüküm kurmuştur. "Pera" ibaresinin ilgili mallarda herhangi bir tanınmışlığının olmaması mahkeme nezdinde markanın ayırt edici

---

¹²² Ankara 3. FSHHM 29.03.2012 tarih ve 2011/131E., 2012/92K.

gücünün düşük olmadığı sonucunu ortaya çıkarmıştır. İbarelerin benzerliği hususunda, ortalama tüketicilerin tescile konu herhangi bir ürünü alırken “apera” ve “pera” ibareli markaların ticari veya ekonomik bir bağlantı içinde olabileceğini düşünebilecekleri gerekçesiyle markaların iltibas oluşabilecek derecede benzer oldukları şeklinde bir karara varan mahkeme şirketin konusu ile marka tescil başvurusunun emtia listesini karşılaştırmış ve unvanda belirtilen iştigal alanlarının tescili istenen mallarla aynı veya aynı tür olduğuna karar vermiştir. Bunun sonucunda da YİDK kararını hukuka aykırı bularak iptal etmiştir. Mahkemenin ticaret unvanıyla ilgili değerlendirmesi şirketin işletme konusu ile tescili talep edilen malların benzer/ilişkili olması üzerinden başlamaktadır. Bu konuda hüküm kuran mahkeme daha sonra ibarelerin benzerliği hususunda karar veriyor. Önceki kararlarda da belirtilen mahkemenin ihtilafa konu ibarelerin benzerliğini konusundaki yaklaşımının Enstitü uygulamalarından daha katı olduğu bu kararda da görülmektedir.

3.3.9. Argos Kararı

2009/23746 başvuru numaralı ve “” ibareli marka için 35 ve 37. sınıftaki hizmetler bakımından Argos Temizlik Sosyal Hizmetler Turizm İnşaat San. Tic. A.Ş. (C) tarafından tescil başvurusunda bulunulmuştur. Mutlak ret nedenleri açısından yapılan incelemenin ardından MarkaKHK 7/1 (b) bendi gerekçesiyle 37. sınıftaki “sınai makinelerin ve cihazların, büro makinelerinin ve cihazlarının, haberleşme cihazlarının, elektrikli ve elektronik cihazların tesisi, bakımı ve tamiri hizmetleri” için kısmen reddedilen ve kalan hizmetler açısından RMB’de ilan edilen markaya yapılan itiraz değerlendirilerek itirazın reddedilmesine karar verilmiştir. Daha sonra muteriz Argos İletişim Hizmetleri Reklamcılık A.Ş.’nin (D) MDB’nin verdiği bu karara itirazı YİDK tarafından incelenmiştir. Yapılan inceleme sonucunda YİDK

“2009/23746 başvuru numaralı ” ” ibareli başvurunun MarkaKHK’nın 8. maddesi uyarınca eskiye dayalı kullanım ve ticaret unvanı gerekçeleriyle reddi

talebiyle yapılan itiraz incelenmiştir. Yapılan inceleme neticesinde başvuru sahibinin ticaret unvanının asli unsurunun da "argos" ibaresi olduğu tespit edildiğinden muterizin ticaret unvanı gerekçesi kabul edilmemiştir. Ayrıca dilekçede tescili talep edilen hizmetler açısından itiraz sahibinin "argos" ibaresini MarkaKHK kapsamında marka olarak kullandığını ispatlayamadığı kanaatine ulaşıldığından ve muterizin sağlıklı ilgili çeşitli faaliyetlere sponsorluk yapması dilekçede tescili talep edilen hizmetler açısından eskiye dayalı kullanım iddiasını kanıtlar mahiyette bulunmadığından, muterizin bu iddiası da kabul edilmemiş ve iş bu itirazın reddi gerekmiştir”¹²³ gerekçeleriyle itirazı reddederek markanın tescil işlemlerinin devamına karar vermiştir. Muteriz vekili ise YİDK kararının iptali talebiyle Ankara 4. FSHHM’ye dava açmıştır.

Ankara 4. FSHHM muteriz tarafından açılan davayı haksız bularak YİDK kararının hukuka uygun olduğuna hükmetmiştir. Kararın MarkaKHK 8/5 ile ilgili kısmında “...Davacı vekili aynı zamanda MarkaKHK’nın 8/5 maddesi uyarınca, önceki tarihli ticaret unvanına dayanmıştır. Gerçekten de MarkaKHK’nın 6. maddesindeki “tescil” ilkesinin bir diğer istisnasını da, MarkaKHK’nın 8/5 maddesi uyarınca, marka başvuru tarihinden önce var olan önceki tarihli “sınaî mülkiyet haklarıdır”. Sınaî mülkiyet haklarının nelerden ibaret olduğu MarkaKHK’da düzenlenmemiş ise de marka, tasarım, patent gibi hakların yanında, TTK’ da düzenlenmiş olan “ticaret unvanları” ve “ticari işletme adları” da sınaî mülkiyet hakları arasında kabul edilmelidir. Tek başına önceki tarihli ticaret unvanlarının varlığı, önceye dayalı hak sağlayabilecek midir? Bu soruya doğrudan evet demek, Türk Marka Hukuku’nun temel sistemi ve emeğin korunması ilkesiyle bağdaşmayacaktır. Tek başına ticaret unvanının varlığının sonraki bütün marka başvurularını önleyebileceği iddiası, çok tanınmış markalar için bile sağlanmayan korumanın ticaret unvanları için sağlanması anlamına gelecektir. Oysa MarkaKHK’nın 8/5 maddesini kanunun amacına göre yorumlamak yerinde olacaktır. Bu bağlamda MarkaKHK 8/3 maddesinde, tescilsiz markalar için aranan koşulların benzerlerini 8/5 maddesinde yer alan sınaî haklar yönünden de aramanın yerinde olacağı, bu nedenle sağlanacak korumanın söz konusu ticaret unvanı kullanılarak fiilen icra edilen ticari faaliyetler kapsamında mal

---

¹²³ 16.02.2011 tarih ve 2011-M-479 sayılı YİDK Kararı.

ve hizmetlerle sınırlı tutulması, söz konusu kullanımın belirli bir coğrafyadan daha geniş alanda yoğun ve ciddi kullanım niteliklerini haiz olmasının aranılması gerektiği kanaatine varılmıştır. Nitekim mehz AB Marka Tüzüğü uyarınca faaliyet yürüten AB Merkezi Marka Ofisi (Office for Harmonization in the Internal Market, OHIM) uygulamalarında da “ticaret unvanları” yönünden önceye dayalı hak korumasının, şirket sözleşmesindeki ticari faaliyetlerle sınırlı tutulması ve unvana konu ibarenin o ticari işletme tarafından fiilen hangi ticari faaliyetlerde kullanılmış ise ancak o mal veya hizmetler yönünden önceye dayalı hak verilmesi (OHIM, Board of Appeal, Case R 2486/2010-2 “Fashion Club” kararı), ticari faaliyet için yapılan yatırımlar, ibarenin ulaştığı ün, pazardaki pay, kullanım yoğunluğu, kullanım süresi ve kullanımın söz konusu olduğu coğrafi alanların da bütüncüllük ilkesi ve genel değerlendirme kapsamında dikkate alınması gerektiği (OHIM, Opposition Division, Case B 1 514 911 “Tchibo” kararı) ifade olunmuştur. Avrupa Adalet Divanına konu bir olayda, bir şirketin 120,000 nüfuslu bir Portekiz şehrinde “General Optica” ismiyle ticari faaliyet göstermesine rağmen, önceye dayalı hak iddia eden şirketin, söz konusu ticaret unvanının söz konusu şehir dışında yaşayan tüketici kitlesi tarafından tanınması için herhangi bir çaba içerisine girdiğine ilişkin delil sunmaması ve herhangi bir reklam aktivitesinin bulunduğunu ispat edememesini, işaretin yerelden daha geniş bir coğrafyada tanıtılması şartının eksikliği olarak yorumlamıştır (Court of First Instance, 24 March 2009, Alberto Jorge Moreira de Fonseca/OHIM – General Optica T-318/06 to T-321/06, paragraph 44). Somut olayda davacı vekili, müvekkilinin “Argos” ibaresini ticaret unvanı olarak kullandığını bu nedenle de ibareyi marka olarak tescil ettirme ve kullanma önceliğinin kendilerine ait olduğunu savunmuştur. Oysa “Argos” ibaresi her iki tarafın ticaret unvanında da bulunmaktadır. Davacı tarafın bu konuda açtığı herhangi bir “ticaret unvanının terkinin” davası da bulunmamaktadır. Dolayısıyla ticaret unvanı, taraflardan sadece birine MarkaKHK’nın 8/5 maddesi uyarınca herhangi bir öncelik hakkı vermeyecektir. Kaldı ki tek başına ticaret unvanının varlığı, unvana konu ibare üzerinde müktesep hak sağlamayacaktır. Ayrıca davacı taraf ticaret unvanının aranan manada yerelden daha geniş bir coğrafyada tanıtımı için herhangi bir çaba içerisinde,

yoğun ve ciddi bir kullanım olduğunu da ispat edebilmiş değildir...”¹²⁴ gerekçelerinden bahsedilmiştir.

İlk derece mahkemesinin verdiği kararlarla ilgili herhangi bir Yargıtay kararına rastlanmamıştır.

YİDK ve mahkeme kararları incelendiğinde, her iki kararda da başvuru sahibinin ve muterizin ticaret unvanlarının ayırt edici unsurlarının “argos” kelimesinin olması nedeniyle markanın ticaret unvanı nedeniyle MarkaKHK 8/5 kapsamında reddedilmesi gerekçesinin mevcut olmadığı yönünde görüş bildirilmiştir. Mahkeme kararına bakıldığında daha geniş bir kapsamda inceleme yapılmıştır. Mahkeme, davacı tarafın davalı tarafa herhangi bir ticaret unvanının terkinin davası açmaması ve ticaret unvanının kullanılan coğrafi alanda bir tanınmışlığının olmaması hususlarını da dikkate alarak karara varmıştır. Sonuç olarak ayırt edici unsurların aynı olduğu durumlarda her iki tarafın da bahsi geçen ibareyi marka olarak kullanım hakkı vardır. Bir diğer husus da kararda bahsedilen “fiili kullanım” ile ilgilidir. Mahkemenin fiili kullanım ile ilgili olarak yaptığı yorumun ticaret unvanının tescilli olduğu durumlarda geçerliliğini yitireceği düşünülmektedir. Zira MarkaKHK’nın 8/5 maddesinin doğası gereği, önceki tarihli tescilli ticaret unvanının şirket sözleşmesinde belirtilen iştigal alanları için fiili kullanıma bakılmaksızın itirazın değerlendirilmesi gerekmektedir. 8/1 maddesi gerekçesiyle yapılan itirazlarda bile – markanın yasal olarak kullanım zorunluluğu varken- bu duruma bakılmazken 8/5 kapsamında değerlendirilen ticaret unvanları için bunun aranmasının pek de isabetli olmadığı düşünülmektedir.

3.3.10. Aynes Günaydın Kararı

---

¹²⁴ Ankara 4. FSHHM 30.04.2012 tarih ve 2011/232E., 2012/80K

2008/36568 başvuru numaralı ve “ ” ibareli başvuru için 29. sınıftaki mallar için Aynes Gıda Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi tarafından tescil başvurusunda bulunulmuştur. Mutlak ret nedenleri açısından yapılan incelemenin ardından başvuru RMB’de ilan edilmiştir. Markaya yapılan itirazların incelenmesi sonucunda itirazların 29. sınıftaki “et, balık, kümes ve av hayvanlarının etleri ile her nevi işlenmiş et ürünleri, hazır çorbalar, bulyonlar, süt ve süt ürünleri (tereyağı dâhil)” malları için kısmen kabul edilmesine karar verilmiştir. Daha sonra başvurudan çıkartılan malların iadesi talebiyle başvuru sahibi, kalan malların reddedilmesi talebiyle muterizler Günaydın Et Şarküteri Ürünleri Gıda Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi (E) ve Günaydın Et-Gıda Maddeleri İnşaat Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi (F) tarafından yapılan itirazlar YİDK’nın “... E ve F tarafından yapılan itirazın incelenmesi; 2008/36568 başvuru numaralı "aynes günaydın şekil" ibareli başvurunun 163537, 163645, 2000 21434 sayılı ve "günaydın" ibareli markalara dayanılarak MarkaKHK’nın 8. maddesi çerçevesinde kısmen reddi kararına karşı itiraz sahibi firmaların başvurunun tümüyle reddini talep ederek yaptığı itiraz incelenmiştir. Bilindiği üzere, karıştırılma ihtimalinin ortaya konulması için markaların benzerliğinin ve markaların kapsamında yer alan mal ve hizmetlerin benzerliğinin ortaya konulması ve sonrasında markaların tüketiciler tarafından karıştırılması riskinin varlığının araştırılması gerekmektedir. Markalar arasında karıştırılma ihtimalinin incelenmesinde, malların benzerlik düzeyinin markaların benzerlik düzeyinden, aynı şekilde markaların benzerlik düzeyinin malların benzerliğinden etkilendiği kabul edilir. Bu kapsamda yapılan değerlendirme sonunda, başvuru ile redde dayanak markalar arasında başvurunun kalan malları açısından MarkaKHK’nın 8. maddesi çerçevesinde iltibas olasılığı bulunmadığı düşünüldüğünden başvurunun kısmen reddi kararı, gerekçeleri ve çıkartılan malların/hizmetlerin kapsamı isabetli görülmüştür. Belirtilen nedenlerle itirazın reddi gerekmiştir¹²⁵” gerekçeleriyle reddedilmiştir. Muterizler ise sonraki süreçte YİDK kararının iptali ve markanın tescil edilmiş olması halinde hükümsüz sayılması ve sicilden terkini talebiyle Ankara 3. FSHHM’ye dava açmıştır.

¹²⁵ 19.01.2010 tarih ve 2009-M-6197 sayılı YİDK Kararı.

Ankara 3. FSHHM muteriz firmaları haklı bularak YİDK kararının iptaline karar vermiştir. Kararın MarkaKHK 8/5 ile ilgili kısmında "... İstanbul Ticaret Sicil Memurluğundan gelen davacı şirketlere ait sicil kayıtları incelendiğinde E şirketinin 23.07.2003 tarihinde sicile "Doğukan Et Gıda Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi" olarak kayıt ve 28.07.2003 tarihinde ilan edildiği, 02.06.2004 tarihinde unvan değişikliği ile "Günaydın Et Şarküteri Ürünleri Gıda San. ve Tic. Ltd. Şti." unvanını aldığı değişikliğin 09.06.2004 tarihinde ilan edildiği, faaliyet alanının; "her çeşit et ve etten mamul maddelerin alımı satımı pazarlaması bayiliği, paketlenmesi, ithalatı ve ihracatı, büyük ve küçükbaş canlı hayvanların (tavuk, koyun, keçi, inek, sığır, piliç, devekuşu gibi) alımı satımı üretilmesi yetiştirilmesi pazarlanması ve ihracatı, ... süt ve süt mamullerinin alımı satımı üretilmesi paketlenmesi depolanması ithalatı ve ihracatı" olduğu, F şirketinin 25.09.1998 tarihinde sicile "Günaydın Et-Gıda Maddeleri İnş. San. ve Tic. Ltd. Şti." olarak kayıt ve 01.10.1998 tarihinde ilan edildiği, faaliyet alanının; "her nevi et gıda ihtiyaç maddelerinin üretimi, paketlenmesini yapmak ve bunların alımını satımını ithalatını ve ihracatını yapmak, depolamak... Toptan ve perakende satmak, ithalat ve ihracatını yapmak, konusu ile ilgili teknik bürolar kurmak, inşaatlarla ilgili projeler çizmek veya çizdirmek, etütler yapmak, danışmanlık ve kontrol hizmetleri yapmak" olduğu görülmektedir... Dava konusu 2008/36568 sayılı marka başvurusunun yapıldığı tarih olan 19.06.2008 tarihi itibariyle, her iki davacı şirketin ticaret unvanında bulunan ayırt edici kelimenin "günaydın" ibaresinden oluştuğu ve her iki davacının faaliyet alanında çekişmeli 29. sınıf emtiasının tamamını kapsayacak şekilde her türlü gıda maddesinin imal ve satışının bulunduğu; dolayısıyla davacıların dava konusu marka başvurusunun emtia listesindeki çekişmeli mallar bakımından, günaydın ibaresi üzerinde MarkaKHK 8/5 anlamında öncelik hakkı bulunduğu, MarkaKHK'nın 8/1 (b) ve 8/5 hükümleri çerçevesinde ulaşılan sonuca göre davacı markalarının tanınmışlığının ve fiili kullanımlarının tartışılmasının bir etkisi bulunmadığı; bu çerçevede yerinde olmayan YİDK kararının iptaline karar vermek gerektiği sonuç ve kanaatine ulaşılmıştır"¹²⁶ şeklinde gerekçelerini açıklamıştır.

---

¹²⁶ Ankara 3. FSHHM 05.07.2011 tarih ve 2010/56E., 2011/129K.

İlk derece mahkemesinin bu kararı TPE tarafından temyiz edilmiştir. Yargıtay 11. Hukuk Dairesi ise 2011/14869E ve 2012/21305K numaralı ilamıyla "... Dava dosyası içerisindeki bilgi ve belgelere mahkeme kararının gerekçesinde dayanılan delillerini tartışılıp değerlendirilmesinde usul ve yasaya aykırı bir yön bulunmamasına göre davalı TPE vekilinin tüm temyiz itirazları yerinde değildir..."¹²⁷ gerekçesiyle ilk derece mahkemesinin kararını onamıştır.

YİDK kararının gerekçeleri incelendiğinde MarkaKHK 8/5 ile ilgili olarak herhangi bir tespit yapılmadığı anlaşılmıştır. Mahkeme de ise muterizlerin ticaret unvanlarında

da yer alan "günaydın" kelimesi ile ihtilafa konu ibareli marka arasında iltibas oluşabilecek düzeyde benzerlik olduğu hükmü kurulmuştur. Dolayısıyla benzerlik açısından yapılan incelemeden sonra ticaret unvanlarının iştilal alanları tespit edilerek bu iştilal alanlarıyla çekişmeli malların benzer olduğuna kanaat getirilerek YİDK kararının iptaline karar verilmiştir. Yine bu kararda da iltibas düzeyindeki benzerliğin MarkaKHK 8/5 açısından ihlal oluşturacağı görülmektedir. Somut olayda da önceki kararlarda da belirtilen 8/1 kapsamında yapılan benzerlik incelemesinin 8/5'ten bağımsız olamayacağı durumu söz konusudur. İhtilafa konu ibarelerin benzer olduğu şeklinde bir hüküm kurulduktan sonra ticaret unvanına dayalı itirazın da kabul edilmesi gerektiğinden mahkemenin kararının isabetli olacağı düşünülmektedir.

3.3.11. Lbs Kararı

2006/50079 başvuru numaralı ve "LBS" ibareli başvuru için 24, 25 ve 35. sınıftaki mallar ve hizmetler için Mustafa Özdoğan tarafından tescil başvurusunda bulunulmuştur. Mutlak ret nedenleri açısından yapılan incelemenin ardından başvuru RMB'de kısmen ilan edilmiştir. Markaya yapılan itirazların incelenmesinin ardından da itirazların kısmen kabul edilmesine karar verilmiştir. Daha sonra başvurudan çıkartılan malların iadesi talebiyle başvuru sahibi, kalan malların reddedilmesi

¹²⁷ Yargıtay 11. Hukuk Dairesi 24.12.2012 tarih ve 2011/14869E., 2012/21305K.

talebiyle muteriz Libas Giyim Mağazaları Ticaret Limited Şirketi tarafından yapılan itirazlar YİDK' da incelenmiştir. YİDK; "2006/50079 başvuru numaralı "LBS" ibareli başvurunun 205429 sayılı ve "libas" ibareli markaya dayanılarak ve ayrıca, kötü niyet, eskiliğe dayalı kullanım hakkı gerekçeleri ile MarkaKHK'nın 8. ve 35. maddeleri çerçevesinde reddi talebi üzerine, başvurunun Nice Sınıflarının 35.'sinde yer alan "müşterilerin malları elverişli bir şekilde görmesi ve satın alması için çeşitli malların bir araya getirilmesi hizmetleri" açısından reddine karar verilmiş ve bu karar başvuru sahibi ile muteriz vekiline bildirilmiştir. Anılan kısmi ret kararına karşı itiraz sahibi firmanın başvurunun tümüyle reddini talep ederek yaptığı ve başvuru sahibinin ret kararından dönülmesi talebiyle yaptığı itirazlar, incelenmek üzere Kurul'umuza havale edilmiştir. Kurulumuzca yapılan değerlendirme sonucunda, muterizin 205429 sayı ile tescilli Libas ibareli markasının kapsamında, "mağaza yönetimi ve mağaza zincirleri oluşturma, kurma, iş yönetimi için danışmanlık, distribütörlük hizmetleri, reklam ve tanıtım hizmetleri, pazar araştırma, pazar oluşturma-arttırma, vitrin düzenleme, halkla ilişkiler" hizmetlerinin yer aldığı görülmüştür. Anılan marka 16.01.1997 tarihinden itibaren tescilli bulunmaktadır. Diğer taraftan başvuru sahibinin, 1983 yılından itibaren "çocuk ve bebe; tişört, gömlek, kazak, pantolon, ayakkabı, patik, takım elbise, önlük, forma, çorap, manto, palto, kaban, bebe ve çocuk çamaşırları, atlet, külot, T bezi, zıbin, iç zıbin, naylon külot, yorgan, nevresim, bebe battaniye, bebe taşıyıcı" malları için tescilli bulunan 77895 sayılı "Libas Bebe" ibareli markası mevcuttur. Bu tespitler doğrultusunda ve dosya muhteviyatındaki diğer evrakların incelenmesi neticesinde, Libas ibaresi üzerinde her iki firmanın da marka haklarının bulunduğu, her iki firmanın da tescille edindikleri bu hakların mal/hizmet kapsamlarını yeni tescil başvuruları ile genişletmeye çalıştıkları, diğer taraftan söz konusu firmaların Libas ibaresinin hak sahipliği konusunda, özellikle "25. sınıf malları ve 35. sınıf hizmetlerine ilişkin" birbirleri aleyhine açmış oldukları davaların halen mahkemelerde görülmekte olduğu tespit edilmiştir. Söz konusu davaların hukuki sonuçları henüz belli olmadığından, Kurulumuza sunulmuş bulunan ilk derece kararların esas alınması veya işbu dosya açısından bekletici mesele yapılması mümkün görülmemiştir. Bu nedenle, anılan türde açılacak davanın mahkemelerce karara bağlanması ve bu kararın kesinleşmesi halinde Enstitü açısından bağlayıcı olacağı, bunun dışındaki

durumlarda Enstitünün mevcut hukuki durumu dikkate alma zorunluluğu gözetilerek, Kuru'lumuz değerlendirmesinde, Enstitümüzde tescilli markaları ve taraflarca sunulmuş olan delilleri esas almıştır. Bu kapsamda, muterizin kötü niyet ve kullanıma dayalı hak iddiaları yeterli bilgi ve belge ile desteklenmediğinden Kurul'umuzca kabul edilmemiştir. 205429 sayılı ve "libas" ibareli marka ise işbu başvuru ile itibasa yol açacak derecede benzer bulunmuştur. Ancak söz konusu markanın hizmet kapsamında sadece "mağaza yönetimi ve mağaza zincirleri oluşturma, kurma, iş yönetimi için danışmanlık, distribütörlük hizmetleri, reklam ve tanıtım hizmetleri, pazar araştırma, pazar oluşturma-arttırma, vitrin düzenleme, halkla ilişkiler" hizmetlerinin yer aldığı, ancak işbu başvurunun listesindeki redde konu olan "müşterilerin malları elverişli bir şekilde görmesi ve satın alması için çeşitli malların bir araya getirilmesi hizmetlerinin", muterizin tescilli markası kapsamında bulunmadığı tespit edilmiştir. Dosya muhteviyatındaki belgelerden, anılan hizmetler üzerinde işbu başvuru sahibi olan Mustafa ÖZDOĞAN'ın kullanımının bulunduğu da tespit edilmiştir. Tüm bu bilgiler ışığında, Libas Giyim Mağazaları Ticaret Limited Şirketi'nin, işbu başvurunun tümünden reddi amacıyla yapmış olduğu itirazın reddine, Mustafa ÖZDOĞAN'ın yapmış olduğu itirazın ise kabul edilerek "müşterilerin malları elverişli bir şekilde görmesi ve satın alması için çeşitli malların bir araya getirilmesi hizmetlerinin" başvuru sahibine iade edilmesine karar verilmiştir"¹²⁸ gerekçeleriyle başvuru sahibin haklı bularak itirazının kabulüne karar vermiş, muterizi ise haksız bularak itirazını reddetmiştir. Daha sonra muteriz vekili YİDK kararının iptali, markanın hükümsüzlüğü ve sicilden terkin talebiyle Ankara 4. FSHHM'ye dava açmıştır.

Ankara 4. FSHHM muterizi kısmen haklı bularak YİDK kararının kısmen iptaline karar vermiştir. Kararın MarkaKHK 8/5 ile ilgili kısmında "... MarkaKHK' nın 8/5 maddesi uyarınca, "tescil için başvurusu yapılmış markanın, başkasına ait herhangi bir sınaî mülkiyet hakkını kapsaması halinde hak sahibinin itirazı üzerine tescil başvurusu reddolunur" şeklindeki düzenleme uyarınca, başkalarına ait sınaî mülkiyet haklarına konu bir işaretin aynısı ya da karıştırma ihtimaline yol açacak ölçüde benzerinin marka olarak tescili "nispi tescil engeli" olarak sayılmıştır. Ticaret

---

¹²⁸ 17.12.2008 tarih ve 2008-M-3795 sayılı YİDK Kararı.

unvanlarının bir ticari işletmenin sınaî mülkiyet hakkına dâhil mal varlığının bir parçası olduğu hususunda tereddüt bulunmamaktadır. Her ne kadar tek başına ticaret unvanının varlığı tüm mal ve hizmetler yönünden tescil engeli olmaz ise de, ticaret unvanını taşıyan şirket ya da ticari işletmenin faaliyet sahasında kalan ve fiilen ticareti yapılan mal ve hizmetler yönünden MarkaKHK'nın 8/5 maddesi uyarınca sahiplerine koruma sağlayacakları kanaatine varılmıştır. Bu bağlamda gerek bu dosyaya sunulan, gerekse de başvuruya itiraz aşamasında TPE'ye sunulan delil ve belgelerden, davacı şirketin “libas” ibareli ticaret unvanını, şirket ana mukavelesi 4. maddesine göre her türlü giyim ve tekstil ürünlerinin pazarlanması, tanıtımı, internette ve basında reklamı sırasında markasal olarak kullandığı, bu bağlamda davacının Libas markasını fiilen kullandığı mallar ile davalı başvurusu kapsamında yer alan 24. sınıftaki “dokunmuş veya dokunmamış kumaşlar, her türlü astarlar, telalar, tekstilden filtre malzemeleri, perdeler, evlerde kullanılan örtüler, masa örtüleri, yatak örtüleri, çarşaflar, pikeler, yastık kılıfları, nevresimler, koltuk örtüleri, sehpa örtüler, kumaştan mamul seccadeler, bohçalar, yorganlar, elyafly yorganlar, battaniyeler, banyo keseleri ve sabunlanma bezleri, el ve yüz havluları, banyo havluları, kumaştan yapılmış duvar kaplamaları, duvar süsleri, kumaş mendiller, makyaj çıkartmak için kumaş bezler, kumaştan yapılmış bayraklar, flamalar, etiketler, hurçlar, kirli eşya torbaları” ve 25. sınıftaki “koruyucu amaçlı olanlar hariç her türlü malzemedan yapılmış giysiler (İç ve dış giysiler), penye, triko, kot malzemedan giysiler, spor yaparken giyilen giysiler; banyo ve plaj giysileri, iç çamaşırlar, eldivenler, çoraplar, ayak giysileri, ayakkabılar, çizmeler, botlar, terlikler, patikler ve bunların parçaları, spor ayakkabıları, başlıklar, şapkalar, bereler, kepler, kasketler, bebekler için bu sınıfa dâhil özel eşyalar, bebekler için tekstilden bezler, bebekler için tekstilden kundak bezleri, zıbınlar, naylon donlar, mama önlükleri (kâğıt mama önlükleri hariç), kravatlar, papyonlar, fularlar, şallar, başörtüleri, pareolar, geçme elbise yakaları, bandanalar, manşonlar, kol bantları, baş bantları, bileklikler, kemerler, pantolon askıları, jartiyerler” mallarının aynı tür ve benzer oldukları, bu nedenle başvurunun anılan mallar yönünden 8/5 uyarınca da reddinin gerektiği kanaatine varılmıştır. Bu bağlamda davalının ticaret unvanında da aynı faaliyet alanlarına ilişkin olması ve fiilen bu malların ticaretiyle uğraşmasının kendisine “lbs” markasını tescil ettirme hakkını sağlamayacağı, zira davalının ticaret

unvanının çekirdek unsurunun “libas bebe” olduğu ve ancak bu ibare üzerinde, markayı fiilen kullanma hakkının söz konusu olabileceği, taşkın kullanımların “libas” ibareli marka ve ticaret unvanı sahibinin önceye dayalı haklarını ve sınaî mülkiyetten kaynaklanan haklarını, ayrıca tarafların bugüne kadarki fiili kullanımlarının “libas/libas bebe” sürdürme hakları mümkün iken bu hakların kapsamını genişletme çabalarının tümünün 8/3 ve 8/5 maddesindeki nispi tescil engeline takılabileceği kanaatine varılmıştır¹²⁹ gerekçeleri açıklanmıştır.

Sonraki süreçte Yargıtay 11. Hukuk Dairesi'nin 17.05.2013 tarih 2012/8161E. ve 2013/10234K. numaralı kararıyla ilk derece mahkemesinin kararı onanmıştır.

YİDK ve mahkeme kararlarına bakılacak olursa, itiraza mesnet olan “libas” markasıyla başvuruya konu “lbs” ibaresinin karıştırmaya yol açabilecek derecede benzer oldukları konusunda her iki kurumun da ortak kanaati olduğu görülmektedir. Gerçekten de markaların tertiplerine bakılacak olursa “libas” ibaresinden sesli harflerin çıkartılmasıyla başvuruya konu “lbs” ibaresi oluşturulmuştur. İlgili malların satın alınması sırasında dikkat düzeyinin ortalama tüketici nezdinde çok da fazla olmayacağı düşünüldüğünde markaların ticari kaynak olarak karıştırılabileceği düşünülmektedir. YİDK kararında ticaret unvanıyla ya da MarkaKHK 8/5 maddesine konu diğer fikri ve sınaî haklarla ilgili bir inceleme yapılmamıştır. Mahkeme de ise muteriz ticaret unvanının iştilgal alanıyla tescili talep edilen malların karşılaştırılması sonucunda bu malların da aynı/aynı tür olduklarına karar verilmiştir. Nispi ret gerekçelerinin olmazsa olmaz iki koşulu olan ibarelerin ve çekişmeli malların benzerliği hususları aynı anda meydana geldiğinden somut olayda 8/5 kapsamında bir ihlalin söz konusu olduğu görülmektedir. Ancak mahkemenin “libas bebe” ibaresi hakkındaki görüşleri isabetli bulunmamıştır. Zira ihtilafa konu malların genel manada giyim ürünleri olduğu düşünüldüğünde “libas bebe” ibaresinde yer alan bebe kelimesinin ilgili malları tanımlayıcı bir ibare olduğu, dolayısıyla libas ve libas bebe ibarelerinin ikisinin de “libas” ibaresi için eşit haklara sahip olması gerektiği düşünülmektedir.

---

¹²⁹ Ankara 4. FSHHM 12.12.2011 tarih ve 2009/36E., 2011/412K.

SONUÇ

Ticari hayatın en önemli unsurlarından biri, ticareti yapılan mal ya da hizmetlerin diğer firmaların ürettiği mal ya da hizmetlerden ayırt edilmesini sağlayan marka kavramıdır. Günümüzde artan ticari rekabetle birlikte üretilen ürünlerin kalitesi kadar, o ürünün hangi marka ile ticaret hayatına sunulduğu da büyük önem kazanmıştır. Gelişen kitle iletişim araçları ile birlikte çok geniş bir alana yayılan reklam ve tanıtım faaliyetleri markaların bilinirliği açısından büyük önem arz etmektedir.

Güçlü ve bilinir bir marka yaratmak kadar, markanın tecavüz ve diğer marka ihlallerinden korunması da ticari hayatta kalıcı olabilmek adına önemlidir. Bunun en kolay yolu marka korumasından geçer. Marka koruması tescil yoluyla elde edilir. Tescil edilen her marka otomatik olarak MarkaKHK'nın koruma kapsamına alınmaktadır.

Marka hukukunun gereği her ibare marka olarak tescil edilemez. Markanın en önemli işlevi olan ayırt edici nitelik ve ticari kaynak gösterme özelliğinden yoksun olan bir ibare hukuki açıdan da marka tanımına uymamaktadır. Buna göre bu özellikleri taşımayan tescil başvuruları MarkaKHK'nın 7. maddesinde belirtilen mutlak ret nedenlerinden ilk koşulu sağlamadığı için reddedilmektedir. Bununla birlikte mutlak ret nedenleri içerisinde benzerlik, tanımlayıcılık, yanıltıcılık, tanınmışlık ve kamu düzenine aykırılık gibi hususlar da yer almaktadır. Bu gerekçeler toplumun tamamını ilgilendiren hususlar olduğu için TPE tarafından re'sen nazara alınır.

Mutlak ret gerekçeleri sonucu ilan edilen başvuru hakkında itiraz süreci başlamış olur. MarkaKHK'nın 8. maddesinde düzenlenen nispi ret gerekçeleri, 3. kişilerin marka haklarına ihlal oluşturabilecek nitelikteki markaların tesciline itiraz hakkı tanımak adına kanun koyucu tarafından yürürlüğe konmuştur. Buna göre ilan edilen başvuruya benzer markalara sahip olduğunu düşünen marka sahipleri bu markalara itiraz edip başvuruların reddedilmesini sağlayabilir.

Bir markanın itiraz üzerine reddedilebilmesi için en önemli koşul, markaların benzerliği hususudur. Ortalama tüketici nezdinde herhangi bir aynılık ya da iltibas düzeyinde benzerlik içermeyen markalara ilişkin itirazlar bu koşul sağlanmadığı için otomatik olarak reddedilir. İbarelerin benzerliği konusunda bir kanaat oluştuktan sonra tescili istenen mal ve/veya hizmetler de benzerse/ilişkiliyse başvuru itiraz üzerine reddedilir. Markanın tanınırlık durumuna göre markaların göstereceği üst düzey benzerlikle birlikte başvuruya ilişkili olmayan mal ya da hizmetler de itiraz üzerine reddedilebilir.

Mutlak ve nispi ret gerekçelerine göre reddedilmesi gereken fakat herhangi bir nedenle reddedilmeyen ve tescil edilen markalara bu tescilden zarar gören kişiler, Cumhuriyet Savcıları ve ilgili resmi makamlar Fikri ve Sınâî Haklar Hukuk Mahkemesi'nde markanın hükümsüzlüğü talebiyle dava açma hakkına sahiptir.¹³⁰

MarkaKHK 8/5 maddesinde genel anlamda başkalarına ait fikri ve sınâî hakları içeren başvuruların itiraz üzerine reddedileceği hususu düzenlenmiştir. Buna göre tescili talep edilen marka ibaresinde yer alan herhangi bir fikri ve sınâî hakkın başvuru tarihinden önceki sahipliği itiraz dilekçesinde ispat edilebilirse marka reddedilir, marka tescil edilmiş ise mahkeme tarafından hükümsüzlüğüne karar verilir.

Bu tez kapsamında incelenen ilk derece mahkemelerinin temyiz talebi olanlarının tamamı Yargıtay tarafından reddedilerek ilk derece mahkemelerinin kararları onanmıştır. Açılan davaların gerekçelerinin büyük çoğunluğunun ticaret unvanına dayalı olduğu belirlenmiştir. Mahkeme kararları incelendiğinde, unvanda yer alan ayırt edici unsurun başvuruya konu marka ibaresiyle aynı olmasından öte iltibasa yol açabilecek düzeydeki benzerlik bile 8/5 kapsamında değerlendirip hak ihlali sayılmaktadır. Bu konuda Yargıtay 11. Hukuk Dairesi "Kütahya Porselen" kararında marka ile ticaret unvanı arasındaki iltibas düzeyinde benzerliğin 8/5 anlamında bir

---

¹³⁰ MarkaKHK 43. Madde.

ihlali ortaya çıkaracağını ortaya koyarak ilk derece mahkemesinin kararını onamıştır.¹³¹

Bir diğer ihtilafli konu da ihlalin 8/3 maddesi mi yoksa 8/5 maddesinde mi ortaya çıktığına dair durumdur. MİK'in 8/5 ile ilgili bölümünde yer alan "marka başvurusunun, ticaret unvanını birebir içermesi durumunda, başvuruya yapılacak itiraz üzerine, başvuru reddedilir. Ticaret unvanının kılavuz unsurunu içeren marka başvurularına yapılan itirazlar, işbu fıkra hükmü kapsamında değerlendirilmeyecektir. Bu yöndeki itirazlar 8/3 maddesi kapsamında değerlendirilecektir" şeklindeki açıklamalara göre Enstitü bu gerekçeyle yapılan itirazların 8/5 kapsamında değerlendirilebilmesi için unvanda yer alan unsurların tamamının başvuruyla birebir aynı olmasını esas almaktadır. Bu konuda da inceleme yapılırken marka ve ticaret unvanının benzerliğinden ziyade ibarenin daha önce herhangi bir sınaî hak olarak tescil edilip edilmediğine bakılabilir. Örneğin ticaret sicil gazetelerinde tescil edilen bir ticaret unvanına dayalı itiraz benzerliğin niteliğine bakılmaksızın 8/5 kapsamında değerlendirilebilmelidir. 8/3 maddesindeki eskiye dayalı kullanım ile ilgili olarak yalnızca fiili kullanımın faturalar, promosyon çalışmaları gibi belgelerle ispatlanması gerekmektedir. Yani eskiye dayalı kullanıma ilişkin itirazlarda sadece fiili kullanıma dikkat edilmektedir. 8/5 açısından itiraz dilekçesinde ticaret unvanının tescilinin belgelenmesi halinde herhangi bir ispata gerek duyulmaksızın markanın reddedilmesi sağlanabilmelidir. Bu nedenle yukarıdaki açıklamada belirtilen hususlar konusunda ibarelerin benzerlik derecesinden çok başvuru tarihinden önceki tarihli bir sınaî hak tescilinin başvurunun 8/5 kapsamında reddedilmesi için yeterli olacağı düşünülmektedir. Buradan hareketle

---

¹³¹ Yargıtay 11. Hukuk Dairesi 30.06.2014 tarih ve 2014/6160E., 2014/12512K.; "... Mahkemece, iddia, savunma ve tüm dosya kapsamı uyarınca dava konusu işaretin QTAHYA olduğu, bu ibareli işaretin 21 ve 35. sınıf ürün ve hizmetler bakımından tescili davacının ticaret unvanı ve marka tescilinden doğan haklarına tecavüz oluşturacak nitelikte bulunduğu, dava konusu ibarenin yeteri derecede ayırt edici olmadığı ve davacı markası ile arasında yeterli farklılık bulunmadığı, var olan farklılığın da görsel, anlamsal ve sesçil olarak iki işaret arasında var olan genel izleniminden doğan benzerliğin etkilerini geri plâna atmaya elverişli olmadığı gerekçesiyle davanın kabulüne karar verilmiştir. Kararı, davalılar vekilleri temyiz etmiştir. Dava dosyası içerisindeki bilgi ve belgelere, mahkeme kararının gerekçesinde dayanılan delillerin tartışılıp, değerlendirilmesinde usul ve yasaya aykırı bir yön bulunmamasına göre, davalılar vekilinin tüm temyiz itirazları yerinde değildir. Yukarıda açıklanan nedenlerden dolayı, davalılar vekilinin bütün temyiz itirazlarının reddiyle usul ve kanuna uygun bulunan hükmün ONANMASINA, temyiz harcı taraflardan peşin alındığından başkaca harc alınmasına mahal olmadığına, 30.06.2014 tarihinde oybirliği ile karar verildi".

8/3 ve 8/5 maddesi anlamındaki en büyük farkın önceki hakkın tescilli olup olmaması konusu olduğu söylenebilir.

Ticaret unvanlarıyla alakalı olarak tartışmalı olabilecek bir diğer husus da şirket sözleşmesinde belirtilen işgal alanlarının fiili kullanımıyla ilgilidir. Örneğin asli işi inşaat yapmak olan bir şirket, unvanını "... İnşaat Gıda Turizm Temizlik A.Ş." şeklinde ticaret sicil gazetesine kaydettirmiştir. İşgal alanlarının, inşaat hizmetleri dışında gıda ürünleri, temizlik ürünleri gibi görece birbiriyle alakalı olmayan sektörleri belirtmiş olması itiraz aşamasındaki bir marka için doğurabileceği sonuçlar tartışmalı bir konudur. Bu şirketin henüz hiçbir faaliyet göstermediği gıda sektöründe tescil başvurusunda bulunmuş bir marka başvurusuna ticaret unvanı gerekçesiyle yaptığı itiraz TPE tarafından kabul edilmeli midir? Bu soruya evet yanıtının verilmesi gerektiği düşünülmektedir. Zira markaların benzerliği gerekçesiyle yapılan itirazlarda bile fiili kullanım aranmazken, ticaret unvanlarına dayalı itirazlarda bu kullanımın aranması marka hukuku açısından pek isabetli olarak değerlendirilmemektedir. Üstelik her ne kadar zayıf bir ihtimal de olsa şirketin belirtilen sektörlerde iş yapma olasılığı da mevcutken bu ihtimalin göz ardı edilmesi telafisi mümkün olmayan olumsuz sonuçlar doğurabilir.

İsim haklarına dayalı itirazlar için ise, 8/5 ile ilgili MİK'deki görüşlerde "isim hakkı, sadece bireysel veya kişisel haklarla ilgili olduğundan ticaret unvanları, şirket isimleri, kuruluş veya mağaza isimleri gibi diğer iş tanımları veya benzeri tanımlar bu kategoride değerlendirilmez. Bunlar 8/3 çerçevesinde ileri sürülmek zorundadır"¹³² şeklinde bir açıklama yapılmıştır. Oysa aynı kılavuzda, önceki sayfalarda da belirtilen ticaret unvanlarının birebir aynı olduğu durumlarda itirazın 8/5 kapsamında değerlendirileceği açıklanmıştır. Bu açıdan bakıldığında yine itirazın hangi madde çerçevesinde inceleneceği hususunda bir ikilem olduğu görülmektedir.

Mahkeme kararları incelendiğinde endüstriyel tasarımlara ilişkin kararlarda mahkeme ile TPE arasında bir uyum olduğu görülmektedir. MDB'nin

---

¹³² TPE Marka İnceleme Kılavuzu, 2011, s. 131.

“ ” kararında başvuru sahibinin itiraza herhangi bir karşı görüş göndermediği tespit edildiğinden yalnızca muterizin iddiaları üzerinden inceleme yapıp markanın reddedildiği belirlenmiştir. Oysa YİDK aşamasında başvuru sahibinin marka ibaresinde yer alan kek şekliyle benzer olan bir tasarımı itiraz dilekçesinde belirtmesi MDB'nin kararının bozulmasını sağlamıştır. Mahkeme tasarım tescilinin felsefesine bakmaksızın başvuru sahibinin önceki tarihli tescilli sınaî hakkının varlığı sayesinde başvurunun tescil edilmesinin hukuka uygun olduğuna hükmetmiştir. Bu gibi tescile konu tasarım, coğrafi işaret vb. sınaî hakları içeren başvurularda başvuru sahibinin de eskiye dayalı herhangi bir tescili yoksa başvuru hakkında verilecek olası ret kararının TPE ve mahkeme nezdinde de farklılık göstermeyeceği düşünülmektedir.

Genel bir değerlendirme yapılacak olursa, mahkeme kararlarına konu gerekçelerin genel itibariyle 8/1 maddesine dayandırıldığı, 8/5 maddesinin itirazı güçlendirmek adına gerekçelere eklendiği düşünülmektedir. Mahkeme kararlarının büyük çoğunluğunda ise ihtilafa konu ibarelerin iltibas düzeyinde benzerliği hakkında hüküm verildikten sonra 8/5 incelemesine geçildiği görülmektedir. Mahkemelerin ticaret unvanlarına dayalı itirazlar hakkında genellikle iltibas düzeyindeki benzerliği yeterli bulduğu, TPE tarafından yapılan incelemelerde ise bu tür bir benzerlikten çok ibarelerin aynılığının dikkate alındığı tespit edilmiştir. Mahkemelerin benzerlik konusundaki katı tutumu karşısında Enstitü'nün daha esnek kararlar verdiği düşünülmektedir. Bu manada güncel mahkeme kararları ile Enstitü kararlarının karşılaştırılarak marka karar kriterlerinin bir devinim halinde güncellenmesi ile bu kriterlere göre kararlar verilmesinin tutarlılık açısından olumlu olabileceği kanaatine varılmıştır.

KISALTMALAR

AB	: Avrupa Birliği
FSEK	: 5846 sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu
FSHHM	: Fikri ve Sinaî Haklar Hukuk Mahkemesi
IP	: Internet Protocol
KHK	: Kanun Hükümünde Kararname
MarkaKHK	: 556 Sayılı Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükümünde Kararname
MarkaKHKY	: Markaların Korunması Hakkında Kanun Hükümünde Kararnamenin Uygulamasına Dair Yönetmelik
MDB	: Markalar Dairesi Başkanlığı
MİK	: Marka İnceleme Kılavuzu
MK	: Medeni Kanun
ODTÜ	: Orta Doğu Teknik Üniversitesi
OHIM	: Office for Harmonization in the Internal Market (İç Pazar Uyumlaştırma Ofisi)
RMB	: Resmi Marka Bülteni
RMG	: Resmi Marka Gazetesi
TPE	: Türk Patent Enstitüsü
TRIPs	: The Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights (Ticaretle Bağlantılı Fikri Mülkiyet Hakları Anlaşması)
TTK	: Türk Ticaret Kanunu
YİDK	: Yeniden İnceleme ve Değerlendirme Kurulu
WIPO	: World Intellectual Property Organization (Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü)

KAYNAKÇA

Arkan, S.; **Marka Hukuku**, C.I, Ankara, 1997.

Arseven, H.; **Nazari ve Tatbiki Alamet-i Farika Hukuku**, İstanbul, 1951.

Ateş, M.; **Fikri Hukukta Eser**, Ankara, 2007.

Bainbridge, D.; **Intellectual Property**, London, 1992.

Beltran, A., Chauveau, S., Galvez-Behar, G.; **Des Brevets et des Marques, Une Histoire la Propiete Industrielle** Paris, 2001.

Bentley. L, Sherman. B.; **Intellectual Property Law**, Oxford, 1964.

Çağlar, H.; **Marka Hukuku Temel Esaslar**, Ankara, 2013.

Çolak, U.; **Türk Marka Hukuku**, İstanbul, 2012.

Dericioğlu, H.; **İhtira ve Marka Mevzuatındaki Aksaklıklar, Patent ve Markaların Kullanılması Sempozyumu**, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Yayını, Ankara, 1975.

Güneş, İ.; **Uygulamada Fikir ve Sanat Eserleri Hukuku**, 1. Bası, 2008.

Gürsoy, S.; **Marka Tescilinde Mutlak Ret Nedenleri**, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Konya, 2005.

Hirş, E.; **Ticaret Hukuku Dersleri**, 3. Bası, İstanbul, 1948.

İlkiz, F., Günaydın, B.; **Kişilik Hakları–Medyada Etik ve Yargı Kararları**, Küresel İletişim Dergisi, Sayı: 2, Güz 2006.

İslamoğlu, A. H.; **Pazarlama Yönetimi ve Uygulamaları**, Kocaeli, 1996.

Kamış, A., O.; **Marka Tescilinde Nispi Ret Nedenleri**, Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Konya, 2010.

Karahan, S.; **Marka Hukukunda Hükümsüzlük Davaları**, Konya, 2002.

Karahan,S., Suluk, C., Saraç, T., Nal, T.; **Fikri Mülkiyet Hukukunun Esasları**, Ankara, 2013.

Memduhoğlu, H., B.; **Sınai Mülkiyet Hakları**, Bilim, Eğitim ve Düşünce Dergisi, Mart 2007, Cilt 7, Sayı 1.

Maniatis, S.; **Dilution in Europe**, 2001.

Memiş. T.; **Fikri Hukuk Bakımından İnternet Ortamında Müzik Sunumu**, Ankara, 2002.

Meran, N.; **Marka Hakları ve Koruması**, Ankara, 2004.

Mutluoğlu, T.; **Markanın Kullanım Sonucu Ayırt Edicilik Kazanması**, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, 2010.

Oytaç, K.; **Karşılaştırılmalı Markalar Hukuku**, İstanbul, 2002.

Poroy, R.;**Ticari İşletme Hukuku**, İstanbul, 1977.

Rıza, A.; **Ticari İşletme Hukuku**, 2. Baskı, Ankara, 2007.

Saka, Z.; **Ticaret Hukuku Ticari İşletme**, İstanbul, 1998.

Stanton, W., J.; **Fundamentals of Marketing**. New York: McGraw-Hill Book Company, 1984.

Taş, S.; **Fikri ve Sınai Mülkiyet Alanındaki Sorunlar, Gelişmeler ve Türkiye-Avrupa Birliği (AB) İlişkileri Açısından Bir Değerlendirme**, Selçuk Üniversitesi Karaman İ.İ.B.F Dergisi, Sayı 10, Haziran 2006.

Tekil, F; **Ticari İşletme Hukuku**, İstanbul, 1990.

Tekinalp, Ü.; **Fikri Mülkiyet Hukuku**, 4. Bası, İstanbul, 2004.

Tekinalp, s 490, Ateş, 440, Şehirli, F. Hayal; **Patent Hakkının Korunması**, Ankara, 1998.

TPE Endüstriyel Tasarım Broşürü, Ankara.

TPE Marka İnceleme Kılavuzu, Ankara, 2011.

TPE Patent ve Faydalı Model Broşürü, Ankara.

Triton, G.; **Intellectual Property In Europa**, 5. Bası, Londra, 2002.

Ünal, M.; **556 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye Göre Marka Olarak Tescil Edilebilecek İşaretler**, Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, C.13, S. 2, 2005.

Yasaman, H., Altay, S. A., Ayoğlu, T., Yusufoglu, F., Yüksel, S.; **Marka Hukuku 556 Sayılı KHK Şerhi**, Cilt 2, İstanbul, 2004.

Yılmaz, Ç., A.; **Türk Marka Hukuku ve Avrupa Birliği Hukukunda Mutlak Tescil Engelleri**, Ankara, 2008.

WIPO Course Module 5.

Yararlanılan İnternet Siteleri

<http://www.abchukuk.com/makale2.html> (Erişim: 18.11.2014)

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_gts&arama=gts&guid=TDK.GTS.542ed2a9668a48.48327997 (Erişim: 03.10.2014)

<http://www.telifhaklari.gov.tr/ana/sayfa.asp?id=394> (Erişim: 25.09.2014)

[https://ogu.edu.tr/Web/BirimDuyuruDetay/93?returnurl=http%3A%2F%2Fogu.edu.tr%2FAkademik%2FDetay%2FMerkezler-Teknoloji Egitim Uygulama ve Arastirma Merkezi %28TEKAM%29%2F%2F7](https://ogu.edu.tr/Web/BirimDuyuruDetay/93?returnurl=http%3A%2F%2Fogu.edu.tr%2FAkademik%2FDetay%2FMerkezler-Teknoloji%20Egitim%20Uygulama%20ve%20Arastirma%20Merkezi%28TEKAM%29%2F%2F7) (Erişim: 12.10.2014)

<http://www.telifhaklari.gov.tr/ana/sayfa.asp?id=395> (Erişim: 08.10.2014)

<http://www.tesk.org.tr/tr/calisma/sinai/cografi.html> (Erişim: 05.10.2014)

<http://www.tpe.gov.tr/TurkPatentEnstitusu/> (Erişim: 05.11.2014)

http://tr.wikipedia.org/wiki/Alan_ad%C4%B1_%28%C4%B0nternet%29 (Erişim: 28.09.2014)

<http://www.sinerjimevzuat.com.tr/> (Erişim: 11.11.2014)